

Gorenjski Glas

PETEK, 12. AVGUSTA 2016

LETO LXIX, ŠT. 64, CENA 1,85 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Lubadar povzročil večjo škodo kot žled

Lubadar bo v gorenjskih gozdovih povzročil večjo škodo kot predlanski žledolom. V zavodu za gozdove napovedujejo, da bo količina od lubadarja napadenega drevja letos na kranjskem in blejskem gozdnogospodarskem območju preseгла pol milijona kubičnih metrov.

CVETO ZAPLOTNIK

Bled – »V gozdovih na blejskem gozdnogospodarskem območju so posledice lubadarja že hujše od škode, ki jo je povzročil žled. Medtem ko smo lani ob koncu julija beležili okrog 40 tisoč kubičnih metrov od lubadarja napadenega drevja, ga je letos doslej 130 tisoč, ocenjujemo pa, da bo količina lubadark do konca leta porasla na 250 tisoč kubičnih metrov. V normalnih razmerah je zaradi lubadarja treba na leto posekati od 10

do 15 tisoč kubičnih metrov dreves, redna sečnja pa znaša okrog 200 tisoč kubičnih metrov,« je posledice pretirane razmnožitve smrekovega lubadarja na blejskem gozdnogospodarskem območju opisal Andrej Avsenek, vodja blejske območne enote zavoda za gozdove, in dodal, da je napad lubadarja najmočnejši v Bohinju, na pobočjih Jelovice, v okolici Bleda (Bohinjska Bela, Radovna, Mežakla) in v okolici Jesenic. Najbolj jih je strah, da se bo razširil tudi na platoje Jelovice in Pokljuke in

v sestoje v Karavankah v Zgornjesavski dolini, to je na območja, kjer so najboljše smrekovi gozdovi.

»Ocenjujemo, da gre tudi v primeru pretirane razmnožitve lubadarja podobno kot pri žledolomu za naravno nesrečo in da bi država morala sprejeti interventni zakon, ki bi dal pooblastilo javni gozdarski službi za hitrejše in učinkovitejše ukrepanje, skrajšal roke v upravnih postopkih in omogočil kadrovske okrepitve gozdarske službe,« je dejal Avsenek.

▶ 12. stran

Lubadar je doslej v gozdovih na Zgornjem Gorenjskem že prizadel okrog 130 tisoč kubičnih metrov dreves, količina pa naj bi se do konca leta še skoraj podvojila.

Obnova zahtevnejša in dražja

Prve goste naj bi Šport hotel na Pokljuki sprejel šele konec novembra, ker so obnovitvena dela obsežnejša od predvidenih, nova ocena stroškov obnove je približno milijon evrov.

SUZANA P. KOVAČIČ

Goreljek – Po prvotnih načrtih naj bi Šport hotel na Pokljuki obnovili do začetka letošnje poletne sezone, a je s prenovo podjetje Astraea Investicije Ena iz Maribora v lasti Jožeta Kojca začelo šele konec julija po vseh pridobljenih dovoljenjih. Kot je povedal Kojc, je bilo naporno predvsem glede pridobivanja soglasja v Triglavskem narodnem parku. Hotel je sicer kupil že lani na dražbi. Izključna cena zanj je znašala 646 tisoč evrov, končna cena pa je bila po zaslugi treh dražiteljev za približno sto tisočakov višja.

▶ 6. stran

Šport hotel je zaradi obnove zaprt, tako pa bo videti po obnovi, le glede barve fasade investitorja čaka še nekaj pogajanj s Triglavskim narodnim parkom.

Prilogi:

jeseniške novice
deželne novice

JELOVICA
VAŠ NAJBOLJŠI NAKUP TA HIP
080 23 23
www.jelovica-hise.si

GORENJSKA

Vadbeni park še bolje opremljen

Tržiški Dom Petra Uzarja je dobil zunanji vadbeni park, namenjen starostnikom in drugim, ki so gibalno omejeni. Šest novih vadbenih postaj so razvili v begunjskem Elanu Inventa in jih kot vzorčne donirali domu.

5

EKONOMIJA

Rekordna prodaja v Komendi

V Poslovni coni Komenda letos poslujejo nad pričakovanji. V prvi polovici leta so prodali zemljišča osmim podjetjem in dolg prvič znižali pod devet milijonov evrov. Pričakujejo, da bodo vsa zemljišča prodali v dveh letih.

13

CG+

Učiteljica, ki je otroke naučila ljubiti glasbo

Čeprav se je že pred petnajstimi leti upokojila, Marija Kolar ostaja tesno povezana z glasbo, poučevanjem in Radovljico. Kot učiteljica na radovljiški glasbeni šoli je generacije mladih navdušila za glasbo.

19

ZADNJA

Gorenjska za veliki šmaren

Na Gorenjskem bo za veliki šmaren še posebno svečano v cerkvah, ki so posvečene Mariji. Na Brezjah bo maševal ljubljanski nadškof Stanislav Zore, na Primskovem pa že v nedeljo zvečer upokojeni nadškof Alojz Uran.

32

VREME

Danes bo delno jasno z občasno povečano oblačnostjo. Zjutraj bo po nižinah megla. Jutri in v nedeljo bo pretežno jasno.

11/26 °C

jutri: pretežno jasno

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Stoodstotno naravno olje grozdnih pešk – najmočnejši antioksidant, kar ga poznamo

V poletnih dneh, ko je naša koža pogosteje izpostavljena sončnim žarkom, jo moramo zaščititi, ne le pred sončenjem, ampak tudi po njem, ko je še posebno željna vlage in hranilnih snovi, ki jo bodo ponovno naredile mehko in voljno. Za zaščito kože po sončenju je idealno stoodstotno naravno olje grozdnih pešk, najmočnejši naravni antioksidant, kar ga poznamo. Koži bo pomagalo pri obnovi po škodljivem delovanju UV-žarkov z visoko vsebnostjo flavonoidov pospešilo cirkulacijo in z bogato vsebnostjo antioksidantov v obliki vitaminov C in E poskrbelo za obnovo kožnih celic.

Pospešilo bo tvorbo kolagena in posledično povečalo elastičnost kože. Koža bo tako po nanosu videti bolj gladka, na dotik pa bo mehkejša in bolj voljna. Z redno uporabo stoodstotno naravnega olja grozdnih pešk se bodo zmanjšale starostne lise, nastajanje gub in peg. Esencialne maščobne kisline bodo kožo dodatno navlažile in spodbudile njeno delovanje in obnavljanje ter jo tako pomagale ohranjati vitalno, zdravo in dlje časa mladostno. Več informacij o stoodstotno naravnem olju grozdnih pešk najdete na www.yanumi.com.

Naročniku Gorenjskega glasa podarjamo olje grozdnih pešk. V žrebu boste sodelovali, če boste pravilno odgovorili na nagradno vprašanje: Naštejte tri lastnosti olja grozdnih pešk. Odgovore s svojimi podatki pošljite do srede, 17. avgusta 2016, na naslov: Gorenjski glas, Bleiweisova 4, Kranj, ali na: koticek@g-glas.si.

Nagrajenci

V nagradni igri v Kotičku za naročnike, ki je bila objavljena 26. julija 2016, prejme kapljice CBD Marija Bešter iz Kroke.

V nagradni igri v Kotičku za naročnike, ki je bila objavljena 29. julija 2016, prejme kokosovo olje Yanumi Tina Šanca iz Radovljice.

V nagradni igri v Kotičku za naročnike, ki je bila objavljena 5. avgusta 2016, prejmejo DVD Slovensko olimpijsko stoletje in olimpijsko značko Peter Gale iz Smednika, Janez Repe iz Zgornjih Gorij in Edo Gruden iz Kranja.

Čestitke vsem nagrajencem!

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme **JOŽE KUCHAR z Visokega.**

V najem Pekovih nepremičnin z zamudo

SUZANA P. KOVAČIČ

Tržič – Stečajna upraviteljica Peka Tadeja Tamše je pred kratkim objavila poročilo o poteku stečajnega postopka te družbe za čas od prvega aprila do konca junija, med drugim je izvedla cenitev celotnega nepremičnega in premičnega premoženja stečajnega dolžnika v Sloveniji in v tujini in cenitev blagovne znamke Peko. Na zadnji junijski dan je bilo na računu slabih 1,4 milijona evrov. Zaprle so se tudi vse Pekove prodajalne, vključno s prodajalno v tovarniških prostorih v Tržiču, čeprav je stečajna upraviteljica sprva dejala, da naj bi bila ta odprta

do konca septembra. Včeraj je k temu pojasnila, da so bili stroški s trgovino v Tržiču previsoki. Tamšetova je tudi nadaljevala s postopki oddaje premoženja v najem, vendar bo najemna razmerja zaradi pritožb zoper sklepe sodišča o soglasju k predlaganim najemom mogoče skleniti šele z večmesečno zamudo, prav zaradi tega pa je eden izmed najemnikov poslovnega prostora v Ljubljani od najema že odstopil in mu bodo vrnili vplačano varščino. V naslednjem kvartalnem obdobju bodo aktivnosti usmerjene predvsem v prodajo premoženja stečajnega dolžnika, je napovedala Tamšetova.

Tudi klofutanje je nasilje

Vlada je konec julija sprejela predlog novele zakona o preprečevanju nasilja v družini, ki bo dopolnil obstoječi zakon, in sicer na način, da bo še bolj zaščitil žrtve nasilja v družini in izboljšal delovanje državnih institucij. Po predlogu se kot nasilje šteje že grožnja, telesno kaznovanje otrok pa bo prepovedano.

JASNA PALADIN

Kranj – Besedilo predloga spremenjenega zakona, ki ga je vlada pred dnevi po rednem postopku poslala v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije, prinaša kar nekaj pomembnih sprememb, predvsem pa ureja tiste določbe, ki so se do sedaj v praksi izkazale kot premalo učinkovite.

Telesno kaznovanje otrok je prepovedano

»Nasilje v družini je splošni družbeni problem, saj posega v temeljne človekove pravice in predstavlja grobo zlorabo moči ene osebe nad drugo. V primerjavi z nekaterimi drugimi evropskimi državami je ozaveščenost strokovne in laične javnosti do te oblike nasilja v Sloveniji še vedno na nizki ravni. V zadnjem desetletju so sicer bili narejeni veliki koraki na področju obravnavanja in preprečevanja nasilja v družini, zlasti s sprejemom zakona o preprečevanju nasilja v družini leta 2008. Novela zakona prinaša eksplicitno prepoved nasilja v družini in prepoved telesnega kaznovanja otrok, kar je ena izmed neizpolnjenih zavez Slovenije, na katero nas je že večkrat opozoril Svet Evrope. Doslej je to storilo že več kot petdeset držav, med njimi so vse naše sosede Avstrija, Hrvaška in Madžarska, tudi Nemčija, Španija, Portugalska, vse skandinavske države ... Nasilje nad otroki je že zdaj prepovedano in je kaznivo

Novela zakona o preprečevanju nasilja v družini med drugim prepoveduje telesno kaznovanje otrok. / Foto: Tina Dokl

dejanje. S prepovedjo telesnega kaznovanja želimo dati še bolj nedvoumno sporočilo, da je vsako fizično nasilje nesprejemljivo,« razloge za spremembe zakona opisujejo na ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, kjer dodajajo, da se kot nasilje razume tudi klofutanje otrok, vlečenje za lase in za ušesa, poniževanje ...

»Telesno kaznovanje otrok ne more biti eden od vzgojnih ukrepov, saj telesno nasilje lahko povzroči resne telesne in psihološke poškodbe pri otrocih. Sporoča otrokom, da je nasilje sprejemljivo in da je to način reševanja konfliktov,« je določbe iz novele komentirala ministrica Anja Kopač Mrak, ki je prepričana, da

spremembe zakona ne posegajo v avtonomijo starševstva in da starši še naprej ostajajo povsem suvereni v vzgojnem poslanstvu svojih otrok.

Družinsko nasilje je tudi zalezovanje

Predlog sprememb zakona med drugim prinaša razširitev opredelitve družinskih članov. V praksi se je zaznalo več primerov, ko je do nasilja prihajalo med osebami, ki so bile v določenem partnerskem ali intimnem razmerju, pa jih ni bilo mogoče uvrstiti v nobeno izmed kategorij družinskih članov po obstoječem zakonu. Za nasilje se po novem šteje že grožnja z nasiljem, denimo ustrahovanje, saj pristojni ugotavljajo, da

je po družinskih tragedijah storilec že prej pogosto grozil žrtvi. Prav tako je nasilje siljenje v delo ali prepoved dela, kot ekonomsko nasilje se bo po novem štelo neizpolnjevanje obveznosti do družinskega člana, v zakon pa se dodaja povsem nova oblika družinskega nasilja, in sicer zalezovanje.

Več pristojnosti policiji in sodiščem

Novela natančneje določa tudi možnosti za ukrepanje policije in sodišč, slednja bodo tako na voljo imela več možnih ukrepov za zaščito žrtve, zlasti takšnih za zaščito otrok, ukrepe pa bo sodišče po novem lahko izreklo tudi na predlog centra za socialno delo in ne le na predlog žrtve.

Nasprotujejo predlogu zakona o vajeništvu

Predlog zakona o vajeništvu ni dolgoročno naravn in vsebuje mnoge škodljive elemente, ki onemogočajo razvoj vajeništva v obliki, ki bi koristila dijakom in delodajalcem, pravijo na Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije.

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – »Cilj delodajalcev je namreč en in edini: pridobiti delavce, ki bodo znali in hoteli dobro delati, oni pa jih bodo lahko po zaključnem vajeništvu pošteno plačali in redno zaposlili. Česar pa nikakor ne bo možno doseči, če jim bodo preko zakona postavljeni trenutno predvideni pogoji,« pravijo

na Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije (OZS), ki zato predlogu zakona o vajeništvu ostro nasprotujejo.

Po predlogu zakona bi delodajalec vajencu moral poleg nagrade plačati še davke in prispevke, OZS pa je mnenja, da bi to breme morala prevzeti država, saj bodo delodajalci vajence izobraževali za praktično delo. Prav tako nasprotujejo predlogu,

da bi status vajenca lahko imele tudi odrasle osebe, saj menijo, da gre v tem primeru za prekvalifikacijo.

»Ker je vajeništvo oblika izobraževalnega in ne delovnopopravnega procesa, sindikati nimajo pravice do krojenja podobe vajeniškega zakona,« dodajajo na OZS, kjer zavračajo tudi navedbe sindikatov, da bi delodajalci vajence le izkoriščali.

S predlogom zakona se ne strinjajo tudi v točki, ki predvideva, da bi bilo plačilo vajenca vezano na minimalno plačo. »Nagrada mora biti fiksno določena za prvi, drugi in tretji letnik in primerljiva z nagradami v drugih evropskih državah,« menijo v zbornici.

Prav tako so kritični do zahteve, da bi delodajalci po končanem vajeništvu vajenca morali tudi zaposliti. Predsednik OZS Braniko Meh pravi, da od delodajalcev zahtevajo nemogoče, tudi v primerih, ko z vajencem niso bili zadovoljni.

Na OZS tako od ministrstva pričakujejo, da bo sprejet takšen zakon, ki bo imel dolgoročne učinke in ne zgolj kratkoročnih in ga bodo čez dve leti ponovno popravljali.

Vse večji razcvet glampinga tudi na Gorenjskem

V zadnjih letih je zanimanje za t. i. glamping oziroma luksuzno kampiranje vedno večje, različnih ponudb, ki združujejo oddih v naravnem okolju in nastanitev višjega standarda, pa je vedno več. Tudi na Gorenjskem je vse več ponudnikov, ki nudijo glamping nastanitve, obisk pa je vedno boljši.

URŠA GLUŠČIČ

Kranj – Glamping velja za vse bolj priljubljeno obliko počitnikovanja, za katero se odločajo zlasti tisti, ki si želijo stika z naravo in hkrati nastanitve, kakršne so vajeni v hotelskih ponudbah. Že samo poimenovanje glamping je namreč sestavljena iz besed glamur in kampiranje. Tovrstne namestitve, za katere je značilno zlasti bivanje v nadstandardno urejenih lesenih hiškah, hiškah na drevesih in različnih šotorih, so lahko samostojna ponudba ali del ponudbe kampov, hotelov, penzionov, restavracij in turističnih kmetij.

Blejske glamping gozdne vile

V blejskem kampu, ki deluje v okviru družbe Sava Turizem, so lesene glamping gozdne vile postavili že konec sezone leta 2009. Po besedah vodje Campinga Bled Nike Morič so se za vzpostavitev glamping turizma odločili zaradi velikega povpraševanja po namestitvah v klasičnih, plastičnih mobilnih hišicah, za katere so ocenili, da ne sodijo v okolico Blejskega jezera. Na podlagi tega so za začetek sami razvili lesene namestitvene enote z vročo kadjo, namenjene parom.

»Lani se je pokazala velika potreba po večjih in bolj opremljenih namestitvenih enotah za družine, zato smo glamping razdelili na dva dela, in sicer na glamping za pare (hišice z vročo kadjo) in na glamping za družine (lesene mobilne hišice). V letošnji sezoni imamo oba

Nizozemca Edwin v. d. Linden in Marike van Hvek sta bila v okviru glamping ponudbe Pr' Bizjak deležna postrežbe zajtrka v košarah za piknik. / Foto: Tina Dokl

glampinga popolnoma razprodana. Nekaj prostih kapacitet imamo le še v drugi polovici septembra in v oktobru,« pripoveduje Moričeva, ki dodaja, da letos v glampingu beležijo bistveno boljši obisk kot v lanski sezoni, ljudje pa naj bi se za glamping ponudbo odločali zlasti zaradi želje po inovativni turistični namestitvi, ki jim nudi edinstvena doživetja.

Glamping Pr' Bizjak

Vrtno okolico Gostilne Pr' Bizjak od lanskega leta dopolnjujejo štiri manjše lesene hiške, namenjene bivanju, in ena večja lesena hiša, v kateri so štiri privatne kopalnice. Za glamping so se odločili, ker so želeli gostom restavracije nuditi tudi prenočišča, vendar ne klasičnih sob in apartmajev.

»V letošnji sezoni smo izjemno zadovoljni z obiskom,

ki je daleč nad pričakovanji, saj imamo v poletnih mesecih več kot 90-odstotno zasedenost vseh lesenih hišk. Poleti prevladujejo gosti iz Nizozemske, Avstrije in Nemčije, v zimskem času pa domači gosti. V prvi sezoni obratovanja smo od meseca junija naprej ustvarili 350 nočitev, v celotni letošnji sezoni pa bomo dosegli najmanj 850 nočitev,« so nam sporočili iz Gostilne Pr' Bizjak, kjer dodajajo, da v njihovem glampingu prevladujejo predvsem mladi pari in družine z manjšimi otroki, ki se za tovrstno ponudbo odločajo zlasti zaradi inovativne namestitve, idilичne narave in miru.

Kamp Podljubelj

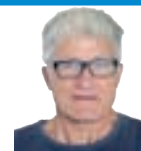
V okviru Kampa Podljubelj so nastanitve v treh glamping hišicah možne od letošnjega junija. Za to

ponudbo so se odločili na podlagi opazovanega trenda, novosti in spremenljivih vremenskih razmer.

»Z obiskom smo zadovoljni, saj za prvo leto nismo imeli pretiranih pričakovanj. V zadnjem tednu junija in prvem tednu avgusta so bile hišice polno zasedene. Trenutno je zasedena ena, drugo imamo rezervirano, tretja pa čaka na naključne goste. Meniva, da naključne goste kampa glamping ponudba prepriča ob slabši vremenski napovedi, tiste, ki so predhodno rezervirali nastanitev, pa privabljajo mir, majhnost in inovativnost glamping ponudbe,« sta povedala Marija in Grega iz Kampa Podljubelj, ki dodajata, da je tudi za njihovo glamping ponudbo največje povpraševanje pri parih in družinah z majhnimi otroki.

K

KOMENTAR
CVETO ZAPLOTNIK

»Veselica« z lubadarjem

Ko je žled pred dvema letoma in pol samo na Gorenjskem izruval, polomil ali kako drugače poškodoval okrog štiristo tisoč kubičnih metrov iglavcev, še zlasti smreke, ki je prevladujoča drevesna vrsta, so gozdarji napovedovali, da bodo v ujni poškodovani in oslabljeni iglavci postali v prihodnjih letih pravi raj za lubadarja, pri tem pa so še dodali, da bo to veliko odvisno od vremena in od prizadevnosti lastnikov pri poseku in spravilu lubadark. V napovedih se niso niti malo zmotili. Če je bilo predlansko poletje tudi zaradi vremenskih okoliščin le zatišje pred viharjem, se je lani »veselica« z lubadarjem začela, v še večjem obsegu pa se nadaljuje letos. Medtem ko je lani skupna količina lubadark še zaostala za količino v žledolomu poškodovanih iglavcev, jo bo letos po napovedih zavoda za gozdove že močno preseglja. V kranjski območni enoti napovedujejo za letos količino tristo tisoč kubičnih metrov, v blejski enoti okrog 250 tisoč, pri tem pa si nihče ne upa napovedati, ali bo krivoljva dosegla vrh letos, prihodnje leto ali morda šele čez dve leti.

Med največjima naravnima ujmama zadnjih let v slovenskih gozdovih je vendarle velika razlika. Žledolom je bil enkratno dejanje, posledice so bile dobro vidne strokovni in laični javnosti ter tudi tistim,

ki v državi odločajo o zakonodaji, ukrepah, denarju ... Kolesje se je hitro zavrtelo, državni zbor je sprejel interventni zakon, ki je omogočil učinkovitejšo sanacijo in zagotovil dodatni denar. Z lubadarjem je drugače. Gozdarji ga hitro opazijo, v večini primerov celo prej kot lastniki, laična javnost običajno dvigne glas šele po tem, ko opazi, da so cela pobočja iglavcev s porumelenimi iglicami. Lubadar, mali, tihi ubijalec smrekovih gozdov se nezadržno širi, v javni gozdarski službi pa ob tem ugotavljajo, da se mu ne morejo učinkovito zoperstavljati. Lastnikom pošiljajo odločbe o poseku in spravilu lubadark, a ker gre za upravni postopek, morajo spoštovati roke, ki so za normalne razmere primerne, za izredne pa ne. Če se, na primer, odločijo za izvršbo v gozdu, ki je v solasti stotih lastnikov, morajo odločbo vročiti vsem oziroma od vseh dobiti obvestilo, da so jo prejeli. Naravne ujme, kakršni sta žledolom in pretirana razmnožitev lubadarja, vsakič razgalijo vse težave gospodarjenja z malo, drobno gozdno posestjo. Številni mali lastniki niso od gozda ekonomsko odvisni in jim je tudi bolj ali manj vseeno, kaj počne lubadar, za delo v gozdu niso primerno usposobljeni in opremljeni. Oviru so tudi nedokončani dedni postopki, težko dosegljivi lastniki v tujini, veliko število solastnikov ...

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertonec, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir;

stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

VODJA OGLASNEGA TRŽENJA

Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: TV okno, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvida: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Hitri internet tudi v Nemiljah in Podblici

VILMA STANOVNIK

Kranj – Kot sporočajo iz Si.mobila, so poskrbeli, da so z omrežjem LTE/4G pokril nekatera območja, ki do zdaj niso imela dostopa do hitrega interneta ali pa je bil ta zelo slab. Tokrat so naj-sodobnejše omrežje dobili prebivalci naselij Nemilje in Podblica v Občini Kranj. »S pokrivanjem tako imenovanih 'belih lis' tudi Si.mobil izpolnjuje zavezo, po kateri

bo dostop do hitrega interneta do leta 2017 omogočil na 225 ruralnih delih Slovenije, ki so do sedaj imela slabši dostop do hitrega interneta ali pa so bila povsem brez dostopa do njega. V okviru zaveze je Si.mobil omrežje LTE/4G omogočil že več kot 97 odstotkov prebivalstva celotne Slovenije,« pravijo pri Si.mobilu.

S spoštovanjem zaveze in hitro širitvijo najsodobnejših tehnologij Si.mobil

zagotavlja tudi infrastrukturo za trenutne in prihajajoče trende med uporabniki. »Uporabniki do spletnih vsebin vse pogosteje dostopajo z mobilnimi telefoni pa tudi s pametnimi urami, za-pestnicami ali drugimi »wearables« oziroma nosljivimi tehnologijami. Obenem te naprave postajajo orodja za uporabo drugih naprav, saj bomo z njimi kmalu na primer na daljavo upravljali hiše, že danes pa lahko z

njimi plačamo avtobus. Zateva uporabnikov po dostopu do spletnih vsebin oziroma prenosu podatkov kjerkoli in kadarkoli bo v prihodnosti tako gotovo še močnejša. Prav zato pri Si.mobilu uporabnikom prinašamo odlično omrežje LTE/4G, ki danes zagotavlja nemoteno uporabo spletnih storitev in je že pripravljeno na izzive jutrišnjega dne,« je pojasnil Matjaž Prvinšek, vodja skupine za radijsko omrežje.

Sodelovali v tradicionalni povorki v Beljaku

SUZANA P. KOVAČIČ

Beljak – Člani Konjenskega društva Naklo so se minulo soboto na povabilo organizatorja, Občine Beljak, udeležili 73. beljaškega semnja (Villacher Kirchtag), ki daje velik poudarek tradiciji, prikazu ljudskih šeg in navad,

Voglar - Carbonarius, doktor zdravilstva, ki je bil kar 27 let tudi glavni osebni zdravnik ruskega carja Petra Velikega, v oporoki zapustil Nakljancem pet tisoč goldinarjev za napeljavo vodovoda. V Naklem so tako že takrat imeli tekočo vodo, napeljano do hiš. Ta predstavitev je bila

Foto: Damijan Janežič

hkrati pa povezuje različne narode. V okviru prireditve je bila tudi tradicionalna povorka, na njej so se gostje iz Naklega predstavili z vozom, na katerem so prikazali vrtnanje lesenih vodovodnih cevi, kakršne so v Naklem za napeljavo vodovoda položili že pred tristo leti. »Takrat je najbolj znan in zaslužen Nakljanec Gregor

v njegovo čast in spomin,« je povzel Janez Črnilec. Zaradi množične udeležbe – bilo je več kot 50 tisoč obiskovalcev – so na priporočilo organizatorja namesto konj vpregli 'Bemostrovega Štajerja', ki ga je vozil lastnik Nejko Jošt. Kmetiji se namreč reče pri Bemostru, Štajer pa je njihov traktor, ki je bil izdelan v Avstriji.

Odprtje ekstempora Kranjcev in Korošcev

Šenčur – Na tretjem mednarodnem ektemporu Kranjcev in Korošcev – Šenčur 2016 sodelujejo slikarji iz avstrijske Koroške in iz vse Slovenije, odprtje razstave s kulturnim programom bo to nedeljo ob 17. uri v muzeju Občine Tržič. Razstava bo na ogled do 28. avgusta ob torkih in petkih od 17. do 19. ure in ob nedeljah od 10. do 12. ure.

SEJEM EROTIKE

PO 15.8.2016 V nedeljo od 19. Ure znižana vstopnina 10 EUR/ osebo s tem kuponom ali s kuponom iz naše spletne strani

KUPON

12.-15. AVG.

od petka do nedelje 17.00-01.00 • ponedeljek 14.00-22.00

BELJAK OSOJSKO JEZERO

TENIS CENTER ANNEHEIM

Vstopnina: 20€ • www.eros-amore.at • www.erotik-messe.at
INFO-TEL: +386/70144 097

Naj bo park, ne parkirišče

Na zemljišču ob TVD Partizan na Bledu je zasebni investitor uredil parkirišče, prepričan, da za tako majhen poseg gradbenega dovoljenja ne potrebuje. Nasprotno menijo pri blejskem društvu za varstvo okolja in opozarjajo, da na tej lokaciji niti ni predvideno parkirišče, ampak park. Ampak: tu so parkirali že prej, tudi z občinskimi dovolilnicami.

SUZANA P. KOVAČIČ

Bled – Podjetje Taxus & Co. s sedežem v Ljubljani je lani oktobra na dražbi za 96 tisoč evrov kupilo 2300 kvadratnih metrov zemljišča tik ob stavbi TVD Partizan na Bledu. Direktor podjetja Matjaž Šerčer je povedal, da v kratkem načrtujejo odprtje parkirišča, podobno kot je tu nedolgo nazaj že bilo, le da so za ta namen malce bolj utrdili peščeno podlago, takšen poseg pa po njegovih zagotovilih ne predvideva posebnih dovoljenj, niti gradbenega. Šerčer je še dejal, da so v nakupu videli poslovno priložnost, o tem, koliko bodo zaračunali uro parkiranja, pa pravi, da je še prezgodaj govoriti.

Pri blejskem društvu za varstvo okolja so odločno proti parkirišču. Tajnik društva Miha Žvan je opozoril, da je na tem mestu z občinskim prostorskim načrtom (OPN) in z občinskim podrobnim prostorskim načrtom za ožje središče Bleda opredeljen park. »Na tej lokaciji je že bil Sokolski park s telovadiščem, ki je bil kasneje opušen. Pred nekaj leti

Podjetje Taxus & Co. je kupilo zemljišče lani oktobra na dražbi za 96 tisoč evrov. / Foto: Tina Dokl

je občina zemljišče zravnila, nasula malo peska in zemljišče namenila parkiranju z občinskimi dovolilnicami,« je povedal Žvan in dodal, da mu je žal, da pri društvu niso reagirali že tedaj, ko je občina zravnila zemljišče. Do dražbe v lanskem letu je bilo sicer zemljišče v lasti družbe Sol Adriatic, ki je končala v stečajju. Žvan je tudi prepričan, da bi podjetje Taxus & Co. za poseg – postavili so škarpo in na nekaj mestih nasula več kot dva metra materiala

– potrebovalo gradbeno dovoljenje in soglasje zavoda za varstvo kulturne dediščine. Kot je še dejal, gradbišče ni bilo zavarovano z ograjo in ni imelo gradbene table. Tudi direktor blejske občinske uprave Matjaž Berčon je potrdil, da je na tej lokaciji s prostorskim aktom določena namenska raba parka in potrdil tudi, da je bilo do vključno lanskega leta tam omogočeno parkiranje, tudi z občinskimi dovolilnicami. Prijava so pri občini odstopili

gradbeni inšpekciji, enako so storili pri blejskem društvu za varstvo okolja. V zvezi s tem še poteka ugotovljeni postopek, so nam sporočili z ministrstva za okolje in prostor, pod čigar pristojnost sodi inšpekcija, zato informacij za zdaj še ne morejo posredovati. Je pa Miha Žvan povedal, da so na društvo že prejeli odgovor kranjskega zavoda za varstvo kulturne dediščine, ki pravi, da bi njihovo soglasje za tak poseg investitor moral pridobiti.

Neprijetna izkušnja s parkiranjem

»Nobenega opozorila ni, da tu parkiranje ni dovoljeno,« bralka opisuje svojo neprijetno izkušnjo s parkiranjem in plačilom globe na Bledu. Pojasnilo občine je, da je to območje javne ceste, kjer parkiranje ni dovoljeno, in na to ni treba še dodatno opozarjati s tablo.

SUZANA P. KOVAČIČ

Bled – Bernarda Mrak Kosel je opisala svojo neprijetno izkušnjo s parkiranjem na Bledu. Takole pravi: »Na zadnje julijsko nedeljo je bil vroč dan in smo se odločili, da se kljub temu podamo na Bled v upanju, da se ohladimo v jezeru. Med Leskami in Bledom so bili zastoji, zato smo se v Lescah odločili za pot proti Savi, skozi Bodešče in Selo. Ko smo prišli do Mlina, se nam je nasmešnila sreča. Pred gasilskim domom so bila kar tri prosta parkirna mesta. Ustavili smo se in pogledali, ali je kje kakšna tabla, da je parkiranje prepovedano. Ničesar takega. Torej se tu lahko parkira.« To je vzela kot prijetno okoliščino, saj razume, da so sicer parkirišča večinoma plačljiva. Ko se je po nekaj urah kopanja vrnila k avtu,

sta občinska redarja ravno nameščala na avto rdečo nalepko redarstvo z globo sto evrov oziroma pol manj, če plača takoj. Kot še navaja, sta v tem času tam parkirala še dva avtomobila s tujima registracijama in tudi na teh

dveh je bila že rdeča nalepka. »Protestirali smo, češ da ni nikjer opozorila, da se tu ne sme parkirati. Redarja sta sicer priznala, da opozorila res ni, vendar sta vztrajala pri kazni in rekla, naj se pač pritožimo.« Kazen je gospa

Bralka se je oglašila z dobrim namenom, naj vendarle namesto pobiranja glob raje postavijo tablo, da je parkiranje prepovedano, če ni dovoljeno parkirati – ker sicer tega obiskovalec ne more vedeti.

plačala, čim prej želela pozabiti na to neprijetnost, s članom pa želi predvsem opozoriti druge obiskovalce, da ne bodo padli v to, kot jo imenuje 'blejsko past'.

Pri blejski občini in medobčinskem redarstvu pojasnjujejo, da na vaškem trgu pred gasilskim domom na Mlinem ni označenih parkirišč, ampak je to javna cesta, torej je parkiranje prepovedano. Za to po njihovem mnenju ni potrebna nobena tabla, ampak velja splošna prepoved parkiranja kot na vsaki drugi javni cesti. »To je tako kot na Prešernovem trgu npr., kjer prav tako ni nobene table, ki bi prepovedovala parkiranje, ker je to v naravi javna cesta oziroma trg in nikomur ne pade na pamet, da bi tam parkiral,« je kar ostro nastopil direktor blejske občinske uprave Matjaž Berčon.

Vadbeni park bolje opremljen Domačnost in mir

Tržiški Dom Petra Uzarja je dobil razvojno dovršeni zunanji vadbeni park, namenjen starostnikom in vsem drugim uporabnikom, ki so iz različnih razlogov gibalno omejeni. Šest novih vadbenih postaj so razvili v begunjskem Elanu Inventa in jih kot vzorčne donirali domu.

SUZANA P. KOVAČIČ

Tržič – V šest novih vadbenih postaj v zunanjem vadbenem parku Doma Petra Uzarja je svoje znanje vložila več strokovnjakov, dr. Vojko Stropnik s Fakultete za šport, Igor Žerjal, nekdanji vrhunski gimnastičar in profesor športne vzgoje, in ekipa Elana Inventa z direktorjem Mihom Šterom. Namenjene so starostnikom in vsem drugim uporabnikom, ki so iz različnih razlogov gibalno omejeni in je njihovo osnovno gibanje oslabiljeno. So v pomoč in podporo pri izboljševanju ravnotežja, koordinacije in moči ter spodbujajo k ponovni čim boljši gibljivosti. Uporaba vadbenih postaj je zelo enostavna, možnosti uporabe pa zelo široke, je poudaril Miha Šter in povedal, da tak projekt skupaj z gradbenimi deli ni dražji od dvajset tisoč evrov. Elan Inventa je vadbene postaje domu predal v uporabo in testiranje, dom pa je skupaj s še nekaj drugimi donatorji pokrival strošek gradbenih del. Gre za vzorčno postavitve takšnih

Foto: Tina Dokl

Ob uradnem odprtju; od leve Borut Sajovic, fizioterapevtka Silva Štiherl, Anamarija Kejzar, Miha Šter, stanovalec Drago Istenič, ki je vadbene postaje že preizkusil, in Vojko Stropnik

vadbenih naprav, ki so jih kot prvi, tako je dejal Šter, razvili v tem begunjskem podjetju. Odločitev, da vadbene postaje postavijo ravno v tržiški dom, je bila hitra in enostavna, saj so tamkajšnje vodstvo in strokovno osebje pokazali zelo velik interes in pripravljenost na sodelovanje v tem projektu, je še povedal Šter. Direktorica

doma dr. Anamarija Kejzar je ob včerajšnjem uradnem odprtju potrdila, da za njih odločitev res ni bila težka, saj je njihovo poslanstvo, da vzdržujejo kakovost življenja stanovalcev, da podajo roko tudi okoliškimi prebivalcem oz. uporabnikom in da se zelo zavedajo tudi pomena aktivnosti za ohranitev zdravja.

Odzivi stanovalcev na novo pridobitev so zelo dobri, sta potrdila stanovalec Mirko Mayer in Fani Gril, ki je še dodala, da vsak dan telovadi, kolikor se le da. Kakovost življenja si podaljšamo ravno z aktivnostjo, ki da moč našemu telesu in umu, sta ji pritrčila tudi Vojko Stropnik in tržiški župan Borut Sajovic.

V poletnih dneh Letno kopališče Kropa privablja zlasti domačine, med katerimi prevladujejo mladi, ki tukaj najdejo sprostitev in oddih, in starejši, ki sem zahajajo zaradi miru.

URŠA GLUŠČIČ

Kropa – Manjše letno kopališče v Kropi so za letošnjo sezono odprli v mesecu juniju, nekaj dni pred koncem šolskega leta. Med obiskovalci namreč prevladujejo šolarji, ki skupaj s svojimi vrstniki tukaj preživljajo proste poletne dni, in starejši, ki v bazenih plavajo skupaj z vnuki, privablja pa jih tudi miren oddih v senci dreves v urejeni okolici bazenov.

Gruškovnjak, ki se je v vročem avgustovskem popoldnevu hladila v senci dreves in opazovala svoje vnuke, ki so čofotali v bazenu.

Tudi domačinka Katarina Arh skupaj s hčerjo Tio in njeno prijateljico Klaro Skalar rada zaplava v kroparskih bazenih. Kot pravi, sem zahajajo predvsem zato, ker deklici tukaj vedno najdeta poznano družbo prijateljev, s katerimi se zabavajo in si krajšajo čas.

Katarina Arh, Tia Arh Čobec in Klara Skalar so v poletnih mesecih stalne gostje kopališča v Kropi.

»V poletnih mesecih na kroparsko kopališče z vnuki zahajam vsak dan. Tukaj se počutim domače, saj sem zahajamo večinoma domačini, ki se med seboj poznajo, vseč pa mi je tudi miren in prijeten ambient. Zdi se mi, da je tudi dobro poskrbljeno za varnost najmlajših kopalcev. Posledično sem bolj sproščena, ko opazujem svoje vnuke, ki uživajo v bazenih. Že kot otrok sem zahajala na to kopališče in nekako mi je ostalo pri srcu,« je povedala domačinka Marta

»Na to kopališče radi zahajava, ker sva tukaj obkroženi s samimi znanimi ljudmi ... skratka vedno najdeva družbo pa tudi pretirane gneče ni. Lahko rečeva, da sem zahajajo zlasti domačini, ob koncih tedna pa je tudi veliko tujcev. V popoldanskih urah je pogosto zasedeno tudi igrišče za odbojko, veliko ljudi pa se nas zbere, ko tukaj potekajo turnirji v odbojki,« sta povedali stalni kroparski kopalci Urša Podgorelec in Deana Jelenc.

Domačinki Urša Podgorelec in Deana Jelenc pravita, da sta na kroparskem kopališču vedno obkroženi z znanimi obrazi.

Nove vsebine za starimi fasadami

Spomladi je bila javna razprava, na začetku septembra sledi javna tribuna, obe na temo oživitve območja nekdanje Bombažne predilnice in tkalnice Tržič. Občina Tržič je svoj interes po ureditvi območja izrazila z dogovorom z družbo Voje, večinsko lastnico nepremičnin v tem kompleksu.

SUZANA P. KOVAČIČ

Tržič – Spomladi so v času javne razprave občani in druga zainteresirana javnost na Občino Tržič lahko podali pobude o vsebinah, ki bi se lahko umestile v kompleks nekdanje Bombažne predilnice in tkalnice (BPT). Na začetku septembra bo občina organizirala javno tribuno, na kateri bodo predstavili zbrane pobude, občina in večinski lastnik nepremičnin na območju BPT, družba Voje, pa bosta predstavili napredek pri pogajanjih za odkup dela nepremičnin v kompleksu. Občina Tržič in družba Voje sta minule dni že podpisali dogovor, s katerim občina izraža interes za odkup cestnega priključka, obstoječega parkirišča in severovzhodnega dela kompleksa, kjer bi v prvi fazi uredili javno cesto, parkirišča in centralni mestni park. Poleg tega je občina pripravljena odkupiti zemljišča

ob vodotoku, kjer bi uredili sprehajalno in kolesarsko pot in druge vsebine, na jugovzhodnem obodu kompleksa pa želijo odkupiti in urediti dostopno cesto. S tem bi območje pridobilo lepši videz in večjo prepoznavnost, kar bi omogočalo boljše pogoje za nadaljnji razvoj območja in zasebni investicijski cikel. Projektne predloge je uvrščen v regionalni

Kompleks nekdanje BPT zaradi svoje velikosti, več kot štiri hektare in pol, predstavlja izjemno priložnost za celotno mestno jedro in občino. / Foto: Luka Renar

razvojni program Gorenjske 2014–2020. V zvezi s tem je bila že izdelana cenitev, trenutno pa potekajo pogajanja o ceni nakupa. Vse to bo občinsko vodstvo predstavilo občinskim svetnikom na septembrski seji in svetniki bodo presodili o nakupu.

»Kompleks BPT zaradi svoje velikosti predstavlja izjemno priložnost za celotno mestno jedro in občino. Ker

lastniku samemu ne bo uspelo narediti preboja na tem prostoru, smo se na občini odločili za sodelovanje v tistem delu, ki je v javnem interesu. Občina želi prevzeti skrb za javno infrastrukturo, v severnem delu pa vidimo možnost odstranitve ene ali dveh stavb, ki ne služita več svojemu namenu,« je načrte razgrnil župan Borut Sajovic.

Prazen prostor za javno površino je tudi v nekdanji upravni stavbi in stari tkalnici. »Ta del želimo očistiti in pripraviti površino za igrišča, pešpoti, kolesarske steze in mestni park. Ob velikem soglasju je o tem tekla beseda na občinskem svetu, zdaj pa je čas, da poleg lastnika svoje povedo še zainteresirana javnost in investitorji,« je dejal župan in dodal, da bodo prvi koraki v smeri komunalne infrastrukture in čiščenja posameznih površin storjeni že v letošnjem in prihodnjem letu.

Razpisujemo prosto delovno mesto za nedoločen čas, delo v proizvodnji – varilec.

Zahtevana minimalna srednješolska izobrazba ustrežne smeri. Obvezno znanje varjenja po MIG postopku. Zahtevane so minimalno triletno delovne izkušnje na področju varjenja.

Prijave pošljite na e-poštni naslov uros@mebor.si, v roku 7 dni po objavi razpisa.

Obnova zahtevnejša in dražja

◀ 1. stran

V obnovo je nameraval vložiti še okoli 700 tisoč evrov, vendar se je izkazalo, da bodo obnovitvena dela obsežnejša od predvidenih in je nova ocena stroškov približno milijon evrov. Kot je povedal Kojc, so nujne rušitve, saj je statika pokazala, da bo treba zamenjati tudi balkone. Sproti se odpirajo nove težave, ki so povezane z novimi stroški, na primer z dotrajano kanalizacijo.

Sicer pa bo, gledano v celoti, hotel na novo revitaliziran, energetsko saniran, poleg balkonov bodo delno zamenjali tudi okna in vrata, nove bodo talne obloge, notranja vrata ... Jože Kojc ocenjuje, da bodo prve goste – družine, športnike in ljudi, ki jim je mar za zdrav način življenja sredi narave – sprejeli konec novembra oziroma najkasneje do svetovnega pokala v biatlonu, ki se bo na Pokljuki začel šestega decembra.

Ovčarski bal na Jezerskem

ALENKA BRUN

Jezersko – Ovčarski bal organizirajo Gostišče ob Planšarskem Jezeru, Turistično društvo Jezersko, Kulturno-umetniško društvo Jezersko ter Društvo rejcev ovc jezersko-solčavske pasme. Odvija se drugo nedeljo v avgustu ob Planšarskem jezeru na Jezerskem. In tudi letos ne bo nič drugače. Najstarejšo slovensko etnografsko prireditel – čez dve leti bo dopolnila že šestdeseto ponovitev – boste lahko obiskali že to nedeljo, 14. avgusta. Ogleдали

si boste lahko stare običaje življenja na planini, prigon ovc v dolino in dela, povezana s predelavo ovčje volne: od striženja, predenja, cvirnanja do pletenja nogavic. V programu, ki se bo začel ob 11. uri, bo nastopila folklorna skupina z najmlajšimi plesalci, za glasbeno popoldne pa bo po 14. uri skrbel Hišni ansambel Avsenik. Na Balu tudi nikoli ne manjka domačih dobrot: masovnek s kislim mlekom, ajdovi žganci z zeljem, sveže ocvrsti flancati ... Obljubljajo tudi pestro ponudbo na stojnicah.

Jutri finale mestnih iger

Kranj – Na letnem kopaljšču v Kranju se bo jutri, v soboto, ob 20. uri začel finale mestnih iger, imenovanih City Games 2016. Igre so zabavno-športnega značaja po vzoru nekdanjih iger brez meja. Nastopili bodo tudi domači tekmovalci, vstopnine za ogled prireditve pa ni.

CVETO ZAPLOTNIK

Strahinj – Ko je Ivan Hrkač ob hiši v Strahinju urejal parkirišče za štiri avtomobile, je razmišljal o tem, kako bi ga uredil, da bi bila dobra senca za avtomobile in da bi bilo od tega še kaj drugih koristi. Vse naokrog si je pri hišah ogledoval različne rešitve, razmišljal tudi o zasaditvi divje trte in vzpenjavk, po tem pa se mu je porodila ideja, da bi vinsko trto, ki je že rasla ob robu parkirišča in se vzpenjala po brajdi, speljal nad parkiriščem. Na konstrukcijo osemdeset kvadratnih metrov velikega parkirišča je namesto ravne strehe namestil valovito pleksi steklo, pri tem pa je pod vsak lok speljal eno ali dve trti. Že

prvo leto se je trta razrasla do polovice strehe, naslednje leto je »prišla« do konca, zdaj jo mora vsako leto nekoliko pristriči, da se ne bi

preveč razbohotila. Pri zasaditvi trte je namenoma izbiral sorte, skupno jih ima pet, da si je zagotovil grozdje čez vse poletje in jesen. Običajno

prve grozde odtrga že sredi julija, zadnje tudi v dneh okrog Miklavža. »V petnajstih letih, kolikor trta že daje senco avtomobilom, ni bilo

Ivan Hrkač na parkirišču s »streho« iz grozdja

Med krvodajalci tudi župan

Terenske krvodajalske akcije na Kokrici se je udeležilo 59 krvodajalcev, med njimi tudi kranjski župan Boštjan Trilar. Spodbuden je podatek, da so pri Rdečem križu Slovenije – Območnem združenju Kranj v prvi polovici letošnjega leta zabeležili 9,4 odstotka več krvodajalcev kot v enakem obdobju lani.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj – Župan Boštjan Trilar je pohvalil tako izvedbo torkove akcije v Domu kranjanov na Kokrici, organizirala jo je Krajevna organizacija Rdečega križa (KO RK) Kokrica, kot tudi prijaznost zdravstvenega osebja iz Zavoda za transfuzijsko medicino Ljubljana. Župan je krvodajalec že dolgo, zadnja leta pa kri daruje redno, za kar gre njegova zahvala partnerki Mojci, ki je redna krvodajalka. Prvič je daroval kri še kot dijak, se spominja, seveda je bil tedaj še najboljši del, ko ni bilo treba biti pri pouku. Krvodajalstvo sicer ocenjuje kot koristno in zelo potrebno in spodbuja ljudi, naj darujejo čim pogosteje, ne nazadnje človek nikdar ne ve, kdaj bo kri tudi sam potreboval.

Osemnajstletni Kevin Gorjanc iz Predoselj je kri daroval prvič, v to ga je nagovoril oče Gregor, ki je krvodajalec že več let, in pravi, da je zares dober občutek, ko narediš nekaj dobrega za sočloveka. Krvodajalka Kranjčanka Sabina Gril je pohvalila tudi to, da akcije občasno organizirajo na terenu v domačem okolju in se ji na odzvem ni treba peljati v Ljubljano. Odziv na krvodajalske akcije, tako terenske kot na Zavodu za transfuzijsko

Foto: Tina Dokl

Od leve: Marinka Delavec, Marjan Gantar, Boštjan Trilar, Lev Arnejšek iz Zavoda za transfuzijsko medicino Ljubljana in Milan Klemenčič, predsednik Krajevne skupnosti Kokrica

medicino v Ljubljani in njihovem oddelku na Jesenicah, je bil v prvih šestih mesecih letošnjega leta na območju Rdečega križa Slovenije – Območnega združenja (RKS – OZ) Kranj za 9,4 odstotka večji kot v enakem obdobju lani, pa zadovoljno ugotavlja predsednik RKS – OZ Kranj Marjan Gantar. RKS – OZ Kranj pokriva občine Kranj, Cerklje, Jezersko, Naklo, Preddvor in Šenčur, skupaj so imeli 2039 odvzemov, porast so zabeležili prav v vseh. »Polletno povečanje števila krvodajalcev je posledica večjega

števila operacij in posledično večjih potreb po krvi. Po drugi strani pa novi postopki predelave krvi, smotrnejša uporaba krvi in krvnih pripravkov in novosti na področju zdravljenja prispevajo k racionalnejši porabi krvi med operacijskimi posegi,« je pojasnil Gantar.

V prvih šestih mesecih so pri RKS – OZ Kranj izvedli 34 rednih in dve izredni krvodajalski akciji, ki so se jih udeležili krvodajalci iz vseh njihovih KO RK, pohvalna je bila tudi udeležba dijakov Gimnazije Kranj, Srednje ekonomske, storitvene

in gradbene šole – Šolskega centra Kranj in Tehniškega šolskega centra Kranj ter študentov Kluba študentov Kranj. Terenske krvodajalske akcije so letos že organizirali pri kranjskih poklicnih gasilcih in na Primskovem ter torkova na Kokrici, kjer so opravili 59 odvzemov krvi, nižjo udeležbo je predsednica KO RK Kokrica Marinka Delavec pojasnila z odsotnostjo več krvodajalcev zaradi počitnic in dopustov. Sredi septembra sledijo terenske akcije v Dupljah, Cerkljah in v Šenčurju, oktobra pa v Stražišču.

Trta uspeva pod streho parkirišča

Pri Ivanu Hrkaču v Strahinju vinska trta daje senco avtomobilom in vsako leto še približno dvesto kilogramov grozdja.

Vsako leto pridelava okrog dvesto kilogramov grozdja.

leta, da ne bi imeli obilnega pridelka. Vsako leto ga pridelamo okrog dvesto kilogramov. Nekaj ga pojemo ali predelamo v sok, preostalega razdamo sorodnikom, sosedom in prijateljem. Ne, vina pa ne stiskamo, tega dobimo pri sorodnikih v Hrvaškem Zagorju,« je dejal Ivan in dodal, da se jim je nalozba v ureditev parkirišča v desetih letih poplačala samo z grozdem. Takšno streho nad parkiriščem priporoča vsem, ki si želijo dobro senco za avtomobile in ob tem še dober pridelek. Izkušnje so tudi pokazale, da vinska

trta pod loki pleksi steklom odlično uspeva in tudi grozdi so bolj varni pred kosi, medtem ko trta, ki raste ob robu parkirišča na prostem, z izjemo samorodne vrste, uspeva slabše – ne oblikuje lepih grozdov in ne dozori. »Je torej prihodnost vinogradništva v gojenju trte v zaprtih prostorih, pod prozorno streho?« se sprašuje Ivan, ki ima na vrtu ob hiši še nekaj zanimivih rastlin, med njimi tudi približno dvajset let staro cedro, ki so jo oblikovali tako, da predstavlja osem metrov široko naravno zaveso.

Tudi konji imajo občutke kot ljudje

V Praprotni Polici v občini Cerklje stoji Ranč Weter, ki je trenutno dom šestnajstim konjem s posebnimi potrebami in kot tak edinstven pri nas. Nismo živalski vrt, pač pa zavetišče, poudarja vodja ranča Maja Gregorič, ki opozarja na številne zlorabe živali v živinoreji.

JASNA PALADIN

Praprotna Polica – Že ob samem prihodu na ranč Weter (ime nosi po konju, zaradi katerega so ranč ustanovili), obiskovalcu postane jasno, da ne gre za običajno jahalno šolo ali kmetijo s konji. Opozorila namreč obveščajo, da je konje strogo prepovedano krmiti in da s kruhom lahko povzročimo celo njihovo smrt. V hlevih in ogradah so namreč konji s posebnimi potrebami.

»Pri nas skrbimo za konje, ki so bili v svojem prejšnjem življenju pri svojih lastnikih tako poškodovani ali nepravilno krmljeni, da imajo zato trajne posledice in bi brez posebne oskrbe znova zboleli. Večina jih je bila pred prihodom k nam obsojenih na smrt, tako bolni ali poškodovani so bili. Nekateri so laminitiki, drugi astmatiki, nekateri so imeli hude črevesne okužbe ali hormonska neravnovesja ali pa hrbet in

medenične kosti poškodovane zaradi pretežkih bremen, večina jih ima poškodovana kopita, spet nekateri imajo za seboj težke psihične preizkušnje. Imamo tudi konjske sirote, katerih matere so umrle na porodu zaradi parjenja s prevelikimi žrebci. Vsak konj ima svojo zgodbo in večine nikoli več ne bo mogoče jahati ali jih spustiti na pašo. Mi tukaj poskrbimo, da se počutijo ljubljene in varne, ter da imajo pravilno prehrano, nadstandardne bivalne pogoje in ustrezno podlago v hlevu in izpustih,« nam svoje poslanstvo opiše Maja Gregorič, Ljubljankanka, ki ranč vodi zadnja tri leta, medtem ko nas popelje med ogradi in hlevi in nam predstavi Aliso, Trino, Katlo, Zalo, Brino in druge konje, ki so svoj novi dom našli v zavetišču. Na Gorenjskem se počutijo odlično, pravi, saj svojim konjem ob robu vasi Praprotna Polica lahko nudijo res

optimalne pogoje, skrbi jih le, ker nekateri še kar nočejo sprejeti, da te živali potrebujejo posebno skrb in nego, brez te bi namreč ponovno zboleli. Pred kratkim jih je nekdo brez njihove vednosti kljub opozorilom tako nakrmil s svežimi sirovimi štručkami, nedavno so konje tudi plašili.

Sočutja je v živinoreji premalo

»Naš ranč je zato zaprtega tipa, a prav vsega le ne moremo ograditi. Nekateri mislijo, da smo živalski vrt, kamor starši svoje otroke pripeljejo na izlet, kjer živali lahko krmiijo in se jih dotikajo. Ne, smo zavetišče. Obiskovalci so sicer dobrodošli, a le po predhodni najavi in takšni, ki imajo empatijo do živali in si želijo spoznati zgodbe teh konj. Organiziramo tudi vodeno jahanje za otroke, predvsem v smislu osveščanja. Želimo jih namreč

Foto: Gorazd Kavčič

Vodja zavetišča Maja Gregorič s svojimi prostovoljkami trenutno skrbi za šestnajst konj.

naučiti prvega stika s konji in jim predstaviti, za kakšne živali gre, da tudi konji poznajo strah, bolečino in veselje ... Naš cilj je, da bodo ti otroci nekdanji sami znali prepoznati, če so konji, s katerimi se bodo morda srečevali, utrujeni ali izkoriščeni. Težava je v tem, da ljudje tega preprosto ne prepoznajo ali pa si zatiskajo oči,« pravi Maja Gregorič in dodaja, da sočutje do psov in mačk še imamo, ko pa gre za živali v živinoreji, kjer so ljubiji zelo močni, štejejo le koristi. Številni svoje konje – ko ti zbolijo ali ostarijo – brez pomislekov namreč zamenjajo za mlajše, bodisi na kmetijah, kjer jih imajo za orodje, bodisi v športnem jahanju, kjer štejejo le rezultati. »Kot kupijo nove smuči, kupijo tudi novega konja. Rejske živali nimajo pravice do življenja, če človeku ne prinašajo ekonomske koristi. Da ima

nekdo konja za družbo in ga ne jaha, je pri nas redkost,« ugotavlja Gregoričeva.

Veseli bodo donatorjev in prostovoljcev

Ranč Weter sicer deluje kot podružnica Društva za zaščito konj Velenje. Za svoje delo ne prejema javnih sredstev in so v celoti odvisni od donatorjev in denarja, ki ga za oskrbo konj namenja iz lastnih žepov. Posluha donatorjev že dolgo ni, pravi Maja Gregorič, ki ji na ranču pomaga nekaj prostovoljk. Čeprav denarja ni, so za svoje delo bogato poplačane, zagotavljajo. »Ti konji nam vračajo toliko ljubezni, miru, pozitivne energije in hvaležnosti kot je človek nikdar ni sposoben dati!«

Pomoč je sicer močno dobrodošla. Prostovoljce potrebujejo za delo na ranču, čiščenje izpustov in hlevov, urejanje okolice, košnjo, barvanje ograj, a večina ima menda povsem napačno predstavo, kaj pomeni delo v zavetišču. Gre za kmetijo, kot vsako drugo, kjer je dela od jutra do večera dovolj, in ne za božanje konj, opozarja vodja ranča. Za delo s konji iščejo prostovoljce z znanjem naravnega konjarstva in izkušnjami. In še: »Dokler ljudje ne bomo spremenili svojega odnosa do živali, niti tisoč takšnih društev, kakršno je naše, ne bo moglo narediti spremembe. Ljudje morajo razumeti, da so konji enaki kot mi, da poznajo strah, ljubezen, bolečino, pripadnost, da niso predmeti, ki jih lahko kar zavržemo. Imeti žival, pomeni sprejeti odgovornost zanjo in ji zagotoviti primerno oskrbo in ljubezen, tudi ko ostari in zboli,« se še glasi sporočilo vseh, ki jim za konje in druge živali ni vseeno.

Na ranču Weter poskrbijo, da se konji s posebnimi potrebami predvsem počutijo ljubljene in varne. / Foto: Gorazd Kavčič

Krvavec je zanimiv tudi poleti

Na Krvavcu se letos pase kar tristo devetdeset glav živine.

JANEZ KUCHAR

Krvavec – Poleti so na Krvavcu znosnejše temperature kot v dolini, za številne obiskovalce pa je Krvavec še posebno privlačen takrat, ko pašnike na planini Jezerca in na Kriški planini zavzamejo krave. Letošnja pašna sezona se je začela 10. junija, ko so kmetje iz Pašne skupnosti Jezerca na južno pobočje Krvavca prignali 160 krav, 16. junija pa se je na severnem pobočju Krvavca začelo

Maria Mia in Silvo Grilc s planšarije Eko Turizem Viženčar na Kriški planini

pasti še 230 krav kmetov iz Pašne skupnosti Kriška planina. Za prve skrbita Polona in Marko Kuhar iz brunarice Sonček na Gospinci, za druge pa Maria in Silvo Grilc, lastnika planšarije Eko Turizem Viženčar na Kriški planini. Pašna sezona se bo končala po malem šmarnu, to je po 8. septembru.

Na Krvavcu so aktivne tri planšarije – na Kriški planini Eko Turizem Viženčar in planšarija Pri Florjanu Štefke in Florjana Slatnar, na Gospinci pa Brunarica Sonček. Vse mleko, ki ga na Krvavcu namolzejo, ponudijo obiskovalcem, v planšarijah pa so jim na voljo tudi kislo mleko, skuta, sirovi štruklji, pehtranova potica, ajdovi

Planinska paša na Krvavcu

žganci, enolončnice, masovnik, čaj iz krvavških zelišč ...

V poletnem času je vse do malega šmarna vsako nedeljo ob 15. uri v kapelici Marije Snežne sveta maša. V nedeljo, 21. avgusta, bo na

Krvavcu žegnanje oziroma semenj, ki se bo začel ob 10. uri s tradicionalno žegnanjsko mašo pri kapelici. Sveto mašo bo daroval predseljski župnik in cerkljanski rojak Ivan Jenko.

Vrhunski vzpon na Gašerbrum IV

Slovenska alpinista Aleš Česen in Luka Lindič sta v pogorju Karakorum v Pakistanu opravila vrhunski alpinistični vzpon. Za aklimatizacijo sta se 12. julija kot edina alpinista letos povzpela na Broad Peak, 26. julija pa sta po severozahodnem grebenu dosegla severni vrh Gašerbruma IV, kar je šele četrti vzpon po tej tehnično zelo zahtevni smeri.

JASNA PALADIN

Kranj – Letos mineva trideset let od prvega slovenskega vzpona na 8047 metrov visoki Broad Peak, na kate-rega sta se kot prva Slovenca 28. julija 1986 povzpela Bogdan Biščak in Viki Groselj, dan za njima pa še prva Slovenka na osemtisočaku Marija Štremfelj. Tri desetletja kasneje sta se na to dvajseto najvišjo goro na svetu povzpela Kranjčan in vodja odprave Aleš Česen (Alpski gorniški klub) in Luka Lindič (AO PD Celje Matica) – člana že uigrane naveze, ki sta lani skupaj z Markom Prezljem prejela zlati cepin za prvenstveni vzpon v severni steni Hagshuja.

Broad Peak je bil za dvojico le aklimatizacijski vzpon, saj sta si za osrednji cilj odprave, ki jo je podprla tudi Planinska zveza Slovenije, izbrala vzpon na Gašerbrum IV (7925 m) čez

mogočno zahodno steno, ki s svojimi tri tisoč metri velja za eno najlepših in najzahtevnejših plezalnih izzi-vov, ker pa jima vremenske razmere niso bile naklonjene, sta načrte spremenila in se odločila za plezanje po severozahodnem grebenu na severni vrh Gašerbruma IV (7900 m), ker je bil šele četrti vzpon po tej smeri. Vzpon sta med 23. in 26. julijem opravila v alpskem slogu in brez uporabe dodatnega kisika ter se v bazni tabor ob močnem sneženju varno vrnila 28. julija.

»Velika želja je bila prvenstvena smer v desnem delu zahodne stene, kjer sva pričakovala zelo delikatno skalno plezanje na višinah nad 7500 metrov. Na žalost so bila napovedana obdobja lepega vremena prekratka za realen poskus v takšnem terenu. Zato sva energijo usmerila v nekoliko lažji svet severozahodnega grebena te

gore. Kot se je izkazalo med vzponom, sva ravnala popolnoma pravilno. Na dan, ko sva dosegla severni vrh, naju je slabo vreme začelo prehitovati po desni. Samo trezne odločitve in velika vztrajnost so naju relativno varno pripeljale nazaj v dolino,« je uspeh opisal Česen, ki se je skupaj s svojim so-plezalcem domov vrnil v ponedeljek zvečer. Kot sta poudarila, sta ponosna, kako sta v danih razmerah uspela izpeljati odpravo.

Vzpon so za vrhunskega ocenili tudi v alpinistični stroki. »Vrhunski vzpon, ki ga lahko opravi samo resnično izkušena, telesno in psihično zelo močna naveza, kar Česen in Lindič vsakakor sta. Ne nazadnje slovenski alpinisti v zadnjih letih nismo opravili veliko podobnih vzponov, predvsem v smislu nadmorske višine gore in višine stene, ki sta v primeru Gašerbruma

Aleš Česen in Luka Lindič na severnem vrhu Gašerbruma IV / Foto: Aleš Česen

Dostop do baznega tabora pod Gašerbrumom IV po ledeniku Baltoro / Foto: Aleš Česen

IV zelo veliki. Upam si celotrditi, da trenutno, tako v Sloveniji kot tudi sicer, ni

veliko alpinistov, ki so sposobni opraviti tak vzpon,« je dosežek navdušil načelnika

Komisije za alpinizem Planinske zveze Slovenije Miho Habjana.

V Vodica se lotevajo obnove igrišč

Občina Vodice v zadnjem času vlaga v prenove ali gradnje igrišč. V Repnjah so na obstoječem travnatem igrišču ob gasilskem domu zgradili novo asfaltno igrišče, na Selu pa se v teh dneh lotevajo temeljite prenove igrišča Strahovica.

ALEŠ SENOŽETNIK

Vodice – V Repnjah so tako dobili osvetljeno asfaltirano igrišče dolžine 34 in širine 17 metrov z odbojno ograjo ter pet metrov visoko lovilno mrežo. Za projekt so uspešno kandidirali na razpisu Fundacije za šport in pridobili trideset tisoč evrov nepovratnih sredstev. Preostalih 54 tisoč evrov so zagotovili iz svojega proračuna. Hkrati so uredili tudi okolico igrišča in gasilnega doma. Objekt so v upravljanje in vzdrževanje predali Prosto-voljnemu gasilskemu društvu Repnje - Dobruša.

V tem mesecu so začeli tudi s temeljito prenovo športnega igrišča Strahovica pod Bloudkovo skakalnico na Selu. Tudi za to investicijo so od Fundacije za šport uspeli pridobiti

finančna sredstva, in sicer 25 tisoč evrov. Preostali dve tretjini sredstev bodo zagotovili iz občinskega proračuna. Projekt obsega izgradnjo večnamenskega igrišča z asfaltno površino, ureditev dveh igralnih travnatih površin, obnovo dveh balinarskih stez in ureditev površine za fitnes na prostem. Po zaključku gradbenih del bodo predvidoma jeseni igrišče predali v upravljanje Smučarskemu društvu Strahovica, ki je tudi lastnik zemljišč. »Že pred časom smo pri osnovni šoli v Vodica-h namestili naprave za fitnes na prostem. V sklopu del pri osnovni šoli in vrtcu v Vodica-h bomo uredili manjši skate park,« dodajajo na občini, kjer je občanom poleg omenjenih, na voljo še šest javno dostopnih zunanjih športnih in otroških igrišč.

V Kamniku se začneja Kamfest

Danes, 12. avgusta, se v Kamniku začneja že trinajsti poletni kulturni festival, ki se je v zadnjih letih razvil v največjega v regiji. Do 20. avgusta se bo na različnih lokacijah zvrstilo več kot sto dogodkov.

JASNA PALADIN

Kamnik – Kamfest, ki se ga je zaradi privlačnega odra na Malem gradu prijelo tudi ime Festival z razgledom, tudi letos organizira zdaj že izkušena ekipa Kulturnega društva Priden možic skupaj z nekaterimi soproducenti.

»Ko se začne festival, damo ljudje mestu, v katerem živimo, roko. Veliko nas bo devet festivalskih dni množično hodilo po širšem centru Kamnika, od Keršmančevega parka do Zapric in vsepovsod vmes. Odlična priložnost, da se vprašamo, kaj bi radi od našega Kamnika in kaj mu lahko damo. Kamnik z okolico je urbana multikulturna skupnost, ki je že zdavnaj našla sožitje in preživela vsakovrstne izzi-ve,« pravi programski direktor festivala, Kamničan Goran Završnik, ki je tudi letos poskrbel za zelo privlačen program, od koncertov

za širšo množico in bolj izbrane okuse ter gledaliških predstav za otroke in odrasle pa vse do uličnih predstav in športnih dogodkov za staro in mlado.

Glavni oder na Malem gradu bo gostil nekaj domačih in tujih glasbenih zvezd. Festival bo nocoj odprl grško-nemški indie dvojec Sea + Air, sledi domača hip-hop zasedba Matter, ki bo predstavila sveži album Amphibious, potem pa bo program največjega kamfestovskega odra predvsem v znamenju roka. Organizatorji pri

Festival bo nocoj odprl grško-nemški indie dvojec Sea + Air, sledi domača hip-hop zasedba Matter, ki bo predstavila sveži album Amphibious, potem pa bo program predvsem v znamenju roka.

tem poudarjajo predvsem koncert skupine Dan D ter zaključni koncert hrvaške pankrokovske zasedbe Hladno pivo. Koncerti na glavnem odru se bodo začnjeni ob 20.15. Osem koncertov bo letos gostil grad Zaprice, kjer bodo postavili oder Jazz Zaprice s koncerti znanih slovenskih džezovskih izvajalcev, kot so Jadranka Juras, Dre Hočevar in Maja Osojnik. Kino-gledališki program se bo letos prvič odvijal v Keršmančevem parku, kjer bo vsak dan od 18. ure naprej tudi otroški oder. T. i. Oder v parku bo zaživel vsak večer ob 21. uri, gostili pa bodo kino pod zvezdami, stand up in improvizacijske komedije, klasično gledališče in slam poezijo. Park Evropa bodo v času festivala pod svoje okrilje vzeli mladi iz treh kamniških društev – KUD KUFR, KulKura ter Študentski klub Kamnik, ki bodo prizorišče spremenili v Park mladih (med 17. in

24. uro). V okviru programa parka se bodo odvila številna športna in družabna tekmovanja ter druženja, za glasbeno ozadje pa bodo poskrbeli slovenski DJ-i. Enega najbolj zanimivih prizorišč festivala tudi letos predstavlja Samčev predor, kjer bodo najrazličnejši dogodki vsak dan ob 19.30.

V času festivala bosta v Domu kulture Kamnik potekali tudi dve kamfestovski šoli, in sicer kako postati klovn in igralec v muzikalu. Jutri in v soboto bo Trg talcev od 15. ure znova v znamenju piva in Okusov Kamnika

Za lažje spremljanje bogatega programa so organizatorji tudi letos poskrbeli za posebno brezplačno aplikacijo Kamfest za pametne telefone, skupaj s Kam-busom pa so poskrbeli tudi za brezplačni festivalski avtobus. Če bo vreme dogodkom na prostem naklonjeno, na festivalu pričakujejo več kot trideset tisoč obiskovalcev.

Tudi narava zdravi in lajša težave

»Po dolgih letih dela v medicini v medicinski literaturi preberem, da je blato neprecenljiv zaklad in dar zemlje in da so številne študije dokazale učinkovitost delovanja blata na naše telo. Ampak to še ni vse ...« pravi specialistka ginekologije in porodništva dr. Marija Ocvirk.

SUZANA P. KOVAČIČ

Dr. Marija Ocvirk, ki v Dobrna Medical vodi dispanzer za ženske, tudi pove, da celo v ambulanti doživi, da ji pacienti povedo, kako jim blato pomaga pri težavah: »Še vedno se temu čudim. Čudim se tudi kot zdravnica, ki se je med študijem naučila uporabljati in verjeti v moč kemije in kirurgije, manj pa v moč narave. Sedaj spoznavam, da tudi narava zdravi in lajša težave – in to celo brez stranskih učinkov.«

V Termah Dobrna uporabljajo dve vrsti blata. Eno je nastalo z milijoni let staro mineralizacijo vulkanskih ostankov, pomešanih s pramorjem, ki je takrat prekrižalo evropsko celino. To blato ima več mineralnih vsebnosti. Druga vrsta je šota, nastala s prepevanjem rastlin brez prisotnosti kisika, ki ima več rastlinskih vsebnosti. Vse to pomešajo s termalno

vodo iz vreleca, ki prihaja iz zemeljskega jezera v globini 1200 metrov že več stoletij z enako močjo, enako sestavo in temperaturo. Tako so nastale blatne kopeli ali močvirne kopeli ter blatne ali močvirne obloge.

Ugodni učinki blata

Spoštno znano je toplotno delovanje blata, saj ta toplota prehaja v telo počasi, vendar v globino tkiv. Kot pojasni zdravnica, blato na ta način deluje ugodno na krvni obtok, telesni metabolizem, mišično sprostitvev in stene notranjih organov, saj poveča elastičnost in viskoznost vezivnega tkiva. Prebava in izločanje se izboljšata. **Ravno tako lajša težave dolgotrajnih degenerativnih in revmatskih boleznih gibalnega aparata, težave po poškodbah, vnetjih in operacijah.** Omogoča hitrejšo izločanje odpadnih telesnih produktov, poveča aktivnost

vezivnega tkiva in imunskih celic. Pri daljši uporabi se poveča telesna odpornost, kronična vnetja se umirijo. Vpliva na duševno in telesno sprostitvev ter zmanjša bolečine in občutljivost na bolečine.

Uporabljajo tudi hladne obloge, predvsem v akutnih fazah bolezni ali po operacijah in poškodbah, ko je treba metabolizem umiriti, po akutnem obdobju pa se nadaljuje s toplimi oblogami. »V obeh primerih stimuliramo regeneracijo prizadetega tkiva,« še pojasni dr. Marija Ocvirk, ki pa v nekaterih primerih toplo blatno kopel ali oblogo odsvetuje. To je v primerih srčnih obolenj, po možganski kapi, pri odpovedi ledvic, tuberkulozi, hudi kaheksiji, akutnih vnetjih, nezdravljenem obolenju ščitnice, nedavnih operacijah na očeh, psihozah. V ginekologiji, ki je njeno področje specializacije, se je uporaba blatnih in močvirnih kopeli izkazala kot učinkovita predvsem

Blatne in močvirne kopeli so darilo narave, ki ga je ta tisočletja pripravljala za ljudi, za izboljšanje njihovega zdravja in tudi za ozdravitev. To je čista, neonesnažena snov, ki jo je možno najti samo v notranjosti zemlje. Na sliki je kopel fango.

pri zdravljenju neplodnosti, kroničnih vnetjih v mali medenici, motnjah ciklusa zaradi nepravilnega delovanja jajčnikov, ponavljajočih se spontanah splavih, po operacijah

primerih postoperativnih vnetij, hematomov in zarastlin, zgodnjih klimakterijih, neurogenih mehurjih, atrofičnih zunanjega spolovila in nožnice, navalih vročine, recidivantih

vnetjih mehurja, urgentnih inkontinenc, motnjah spolnosti, premenstrualnih sindromih, bolečih menstruacijah, kroničnih bolečinah v spodnjem delu trebuha in bolečih dojkah.

BREZSKRIBEN ODDIH ZA UPOKOJENCE V TERMAH DOBRNA

LEPO JE BITI UPOKOJENEC*
do 30. 12. 2016

5 x polpenzion + kopanje že od **198,00 €**
oseba / 5 noči

- ✓ **BREZPLAČNI PREVOZ** od vašega doma do Term Dobrna in nazaj,
- ✓ 1 x posvet pri zdravniku + zdravstvene storitve,
- ✓ neomejeno kopanje v bazenih s termalno vodo,
- ✓ brez doplačila za enoposteljno sobo,
- ✓ pri 10 dnevnem bivanju **PODARIMO 11. DAN** namestitve in polpenzion,
- ✓ živa plesna glasba vsak petek in soboto,
- ✓ bivanje možno tudi za 7 dni,
- ✓ 1 vnuček do 12. in drugi do 4. leta starosti - brezplačno polpenzion.

MINI ODDIH
do 04. 09. do 28. 10. 2016

1 x polpenzion + kopanje že od **36,90 €**
oseba / noč, min. 2 noči

- ✓ **WELL bon** v višini 5,00 € za storitve masažno lepote centra La Vita Spa & Beauty,
- ✓ **MEDICO bon** v višini 5,00 € za storitve Medicinskega centra,
- ✓ 1 x vstop v Deželo savn,
- ✓ brezplačen Wi-Fi,
- ✓ neomejeno kopanje v bazenih s termalno vodo,
- ✓ neomejen vstop v fitnes,
- ✓ otroci do 4. leta starosti - **BREZPLAČNO** bivanje in polpenzion.

**BREZPLAČNI
PREVOZ***
ZA UPOKOJENCE
OD DOMA DO TERM
DOBRNA IN NAZAJ
+ posvet pri
zdravniku
+ zdravstvene
storitve

TERME DOBRNA
HOTELS, SPA & MEDICAL CENTRE
SINCE 1403

Brezplačna številka: **080 22 10**
info@terme-dobrna.si
www.terme-dobrna.si

Energija barvne mavrice

V dvorani kranjske mestne knjižnice je do 23. septembra na ogled pregledna letna razstava udeležencev likovne skupine Univerze za tretje življenjsko obdobje Društva upokojencev Kranj.

SAMO LESJAK

Kranj – Iz razstavljenih slikarskih del, predvsem gre za akvarele, nekatere tudi v kombinaciji s kolažem, na katerih prevladujejo krajinska motivika, podobe iz narave ter tihožitja, veje pozitivna življenjska energija ustvarjalcev. Tokrat se jih

zahtevno miselno opravilo. »Ko ob prijetnem druženju, obkroženi z barvami in polni idej prelivajo svoje ideje na papir ali platno, nastajajo samosvoji likovni svetovi, napolnjeni z energijami in vtisi, ki jih zajemajo iz svojega življenja. Med drugimi smo se tokrat posvetili kombinacijam barv-

Foto: arhiv skupine

V likovni skupini nikoli ne manjka ustvarjalnega navdiha.

predstavlja dvanajst: Andrej Ambrož, Darinka Tršan, Emil Sekne, Ivanka Bečan, Judita Rus, Marija Lokar, Metka Deržič, Mija Naglič, Minča Komovec, Nada Zaplotnik, Nina Hladnik in Stana Rovtar.

V razstavljenih delih je čutiti željo po učenju, spoznavanju in ustvarjanju – pretvoriti realno sliko skozi človeški organizem na list papirja je naporno in

nih kontrastov pa tudi slikanju motivov z različnim številom barv,« je letošnje delo ustvarjalcev predstavil mentor, magister umetnosti Miha Perčič. »Vsi smo še vedno mladi po srcu, kar kaže tudi naš predstavljeni ustvarjalni opus, predvsem pa lahko še mnogo lepega izrazimo, se še veliko naučimo in vam to tudi z veseljem pokažemo,« pa pravijo ustvarjalci.

Mladi Argentinci in komedija Toc Toc

Škofja Loka – Avgusta v Sloveniji gostuje mladinska gledališka skupina Slomškovega doma iz Buenos Airesa. Tam živi in deluje slovenska skupnost, ki se močno zaveda svojih korenin in še vedno neguje slovenski jezik in kulturo. Mladi – že tretja generacija Slovencev – so tako pripravili gledališko doživetje v slovenskem jeziku. V soboto, 13. avgusta, bodo ob 20. uri nastopili v Stari Loki, v Jurjevi dvorani, kjer bodo odigrali komedijo Toc Toc, kar je v španskem jeziku kratica za obsesivno kompulzivno motnjo. Igra je postavljena v čakalnico priznanega zdravnika dr. Zidanška, kjer šest oseb čaka na sprejem. Zaradi neznanih razlogov zdravnik s prihodom odlaša, zato njegova tajnica prosi paciente, naj še malo potrpijo. Čas teče in pacienti zato sami organizirajo skupinsko terapijo, kar povzroči v sicer mirni čakalnici pravo zmešnjavo ...

Koncert ob prazniku Marijinega vnebovzvetja: Gašper Primožič

Bled – V nedeljo, 14. avgusta, ob 20.30 bo v cerkvi sv. Martina na Bledu sedaj že tradicionalno nastopil koncertni harmonikar Gašper Primožič. Na letošnjem koncertu se mu bosta kot gosta pridružila sopranistka Nataša Zupan in profesor klarineta na Akademiji za glasbo v Ljubljani Andrej Zupan. Na predvečer Marijinega vnebovzvetja bodo poslušalci lahko uživali ob pestrem programu, saj bodo glasbeniki izvajali dela J. S. Bacha, Mendelssohna in Schuberta.

Slikanja se lotevajo študijsko

V prostorih Občine Kamnik so v sredo odprli razstavo likovnih del treh članov Likovnega društva Senožeti Radomlje, in sicer Kamničanov Alenke Sušnik in Vojka Turšiča ter Radomljanke Nade Dimic.

JASNA PALADIN

Kamnik – Člani Likovnega društva Senožeti Radomlje, ki večinoma prihajajo iz domžalske občine, se te dni v prostorih Občine Kamnik predstavljajo že tretjič, saj jih je med njihovimi člani tudi več iz Kamnika.

Spodbujajo likovno opismenjevanje

Tokrat so svoja dela razstavili trije člani skupaj, Alenka Sušnik in Vojko Turšič iz Kamnika ter Nada Dimic iz Radomelj (slednje na odprtju razstave ni bilo). Vsi so člani društva že vrsto let, tokratne slike, večinoma modernistične, so nastale v zadnjem obdobju, predvsem na likovnih kolonijah, ki se jih člani redno udeležujejo.

»Za naše delo je značilen študijski pristop, saj imamo svojo likovno šolo, ki jo vodi akademski slikar Janez Zalaznik iz Ljubljane, ki je poznan tudi po likovni publicistiki in pedagoškem delu na Javnem skladu RS. Za vsako šolsko leto mentor pripravi program dela, ki obsega tako praktično delo v ateljeju, študij teorije in umetnostne zgodovine, obiske pomembnejših razstav v naši bližini pa tudi večdnevne likovne kolonije, kjer delo poteka v naravi, vaje v

upodabljanju prostora, figure v prostoru ... Tako je bilo na primer letošnje leto posvečeno upodabljanju človeške figure po modelu in v različnih likovnih stilih. V zadnjih dveh letih smo se posvečali predvsem ekspresionizmu in fovizmu ter zlasti študiju kubizma, kar je osnova za modernistično razumevanje likovnosti. Naš cilj je predvsem prispevati k likovni pismenosti in razumevanju sodobne likovne umetnosti, jo spoznavati in lahko z njo tudi polemizirati. Tisti, ki gojimo ljubezen do likovne umetnosti, moramo biti vsaj toliko izobraženi, da si lahko ogledamo razstave profesionalcev. Žal zaradi likovne nepismenosti galerije mojstrov v Sloveniji ostajajo prazne, po drugi strani pa je vedno več samovšečnih amaterskih ustvarjalcev – mi želimo utrditi to vez med pravo in ljubiteljsko umetnostjo,« je na odprtju razstave povedala predsednica Likovnega društva Senožeti Radomlje Danica Šraj.

V Kamniku bi oživili manjšo galerijo

Društvo letos praznuje petnajstletnico delovanja, trenutno pa združuje 34 članov, največ iz Domžal in Kamnika, nekaj pa jih prihaja

Alenka Sušnik je članica Likovnega društva Senožeti že trinajst let. / Foto: Gorazd Kavčič

Vojka Turšiča privlači predvsem slikarstvo s kubističnimi izhodišči. / Foto: Gorazd Kavčič

tudi iz Trzina, Ljubljane, Kranja in celo Tržiča. V domžalsko-kamniškem območju so precej prisotni tudi s stalnimi likovnimi razstavami, v zadnjem času pa si prizadevajo oživiti manjšo

likovno galerijo Dika na Maistrovi ulici, saj mesto Kamnik praktično nima galerijskega prostora.

Razstava bo v času uradnih ur Občine Kamnik na ogled do 6. septembra.

Motivi Kovorja na slikarskih platnih

Na ogled je razstava likovnih del, nastalih na ekstemporu Tržič 2016. Štiriindvajset sodelujočih avtorjev je upodobilo motive Kovorja in njegove okolice.

SUZANA P. KOVAČIČ

Tržič – V večnamenski dvorani Doma krajanov Kovor so pred tednom dni odprli razstavo likovnih del, ki so jih slikarji ustvarili na ekstemporu Tržič 2016 na dan državnosti, 25. junija. »Letos je bil

že peti ekstemporo po vrsti, vedno ga pripravimo na dan državnosti, le selimo se vsako leto po krajevnih skupnostih Občine Tržič. V preteklih letih smo že gostovali v Križah, v Dolini in istočasno v Lešah, pa dvakrat v mestu Tržič. Letos smo se tematsko vezali na

Kovor in njegovo okolico,« je povzela Francka Globočnik, predsednica Kulturnega društva tržiških likovnikov, ki vsako leto razpiše ekstemporo in organizacijsko poskrbi za to, da imajo sodelujoči na ta ustvarjalni dan prav vse, kar potrebujejo.

Odprtja razstave sta se udeležila tržiški župan Borut Sajovic in predsednik Krajevne skupnosti Kovor Franc Smolej. Razstava je tudi poklon prazniku Krajevne skupnosti Kovor, Globočnikova je povedala, da sta slikarje že ob ustvarjanju prevzeli motivi pokrajine in arhitektura, ki se ju da prikazati v Kovorju. Vsi avtorji so dobili priznanja, vsak tudi zbirko pesniških del Davida Ahačiča Skoz' to okno gledam svet in svet me použiva skozenj. Še nekaj malega nagrade zraven sta prejela slikarja Zdravko Purgar in Vinko Bogataj, njuni sliki je akademski slikar Nikolaj Mašukov ocenil kot najboljši.

Razstava je na ogled do 20. avgusta, v soboto, torek in četrtek med 9. in 11. uro, v sredo in petek med 17. in 19. uro.

Nekaj sodelujočih avtorjev ob nedavnem odprtju razstave skupaj z županom Borutom Sajovicem in predsednikom KS Kovor Francem Smolejem (stojita levo). / Foto: Luka Renar

Hokejisti že trenirajo

Na začetku avgusta so s treningi na ledu začeli jeseniški hokejisti, danes pa naj bi začeli s pripravo ledene ploskve tudi v Kranju.

VILMA STANOVNIK, JOŽE MARINČEK

Jesenice, Kranj – Od začetka avgusta jeseniški hokejisti trenirajo tudi na domači ledeni ploskvi, jutri pa jih v domači dvorani Podmežakla čaka prva prijateljska tekma. Ob 19.15 se bodo pomerili z avstrijsko ekipo KAC 2. V četrtek, 18. avgusta, bodo Jeseničani na domačem ledu odigrali še prijateljsko tekmo z madžarsko ekipo UTE Ujpest, v soboto, 27. avgusta, pa na Jesenice prihaja ekipa Neumarkta, tekma pa bo prav tako ob 19.30. Moštvo HDD SIJ Acroni Jesenice nato čakajo še tri pripravljalne tekme v septembru. Najprej, 9. septembra, na Jesenice prihaja Olimpija, dva dni kasneje Jeseničani gostujejo v Celovcu, še dva dni kasneje pa v Tivoliju. V soboto, 17. septembra, se tudi začenja sezona v AHL. Prvo tekmo bodo Jeseničani odigrali na domačem ledu, nasprotnik pa bo ekipa Gardene.

Jutrišnje prvo tekmo sezone si bo moč v dvorani Podmežakla ogledati brezplačno, v klubu pa so ta teden začeli s prodajo sezonskih vstopnic za ogled tekem HDD SIJ Acroni Jesenice. Novi kupci bodo za sezonsko vstopnico odšteli 99 evrov, kupci iz pretekle sezone pa deset evrov manj. Prav tako 89 evrov je cena vstopnic za sindikate, študente in dijakke. Če želite imeti za tekme rezervirano tudi parkirišče, boste za sezonsko vstopnico odšteli 140 evrov. Otroci do 12. leta starosti imajo vstop na tekme brezplačen, cena dnevne vstopnice za odrasle pa je 7 evrov. Kot pravijo v klubu, si želijo znova več

Nik Zupančič skrbi za čim boljše pripravo jeseniške ekipe, ki jo jutri čaka prva prijateljska tekma nove sezone. / Foto: Gorazd Kavčič

navijačev in glasno spodbudo ekipi na ledu, zato želijo prodati vsaj 500 sezonskih vstopnic. Za prodajo bo skrbelo podjetje Moje karte. Moč jih je kupiti na njihovi spletni strani, na vseh njihovih prodajnih mestih, prav tako predprodaja že poteka v klubski pisarni. Več o načrtih od lanske sezone malce spremenjene ekipe, ki jo vodi trener Nik Zupančič in od tega tedna njegov pomočnik Jaka Avguštinčič, bodo vodilni v klubu povedali na današnjem srečanju

Mednarodna hokejska zveza je ta teden objavila razpored tekem prvenstva najbolj prestižne divizije svetovnega hokeja, ki ga bosta od 5. do 21. maja 2017 gostila francoski Pariz in nemški Köln. Slovenska moška članska reprezentanca se bo na svetovnem prvenstvu elitne divizije prihodnje leto v Parizu najprej pomerila z reprezentanco Švice. Sledile bodo Kanada, Norveška, Finska, Češka, Belorusija ter za zaključek uvodnega dela prvenstva še domača reprezentanca Francije.

državnem prvenstvu za dečke U14 in državnem prvenstvu za mlajše dečke.

»Za sezono 2016/2017 smo se prijavili v mednarodno tekmovanje EBEL junior. V tem tekmovanju želimo nadgraditi uspešno preteklo sezono. V članskem tekmovanju želimo boljše uvrstitev od lanske in priti v boj za medalje. V mlajših kategorijah želimo razvijati vse tisto, kar nam je uspelo v pretekli sezoni, torej doseči podobne rezultate, kot smo jih dosegli lani,« je o ciljih, ki si jih je zadal hokejski klub Triglav povedal trener članskega in mladinskega moštva Gorazd Drinovec. Ker se bo s tekmovanjem tokrat začelo nekoliko prej, kot pa v pretekli sezoni, se bo tudi ledena ploskev morala pripraviti nekoliko prej. »Večji del igralcev bo konec tedna odpotovalo na bazične priprave na Češko. Prav danes, 12. avgusta, pa bomo začeli s pripravo ledene ploskve. Upajmo le, da nam bo šlo vreme na roko in bi bila ledena ploskev pripravljena v tednu dni,« je tudi povedal Gorazd Drinovec in dodal, da bo za nekatere igralce nova sezona precej naporna. »Tekmovanja se bodo prepletala, mi bomo kombinirali, v kakšnih postavah bomo nastopali v članski kategoriji, kakor tudi mladinski v EBYSL ligi ter državnemu mladinskemu prvenstvu. Tisti, ki bo več igral, bo tudi bolj napredoval,« je še povedal Gorazd Drinovec in dodal, da se je moštvo znova pridružil Anže Terlikar, ki je zadnji dve leti igral na Jesenicah. Tako bo lahko svoje znanje lepo prenašal na mlade, ki jih je letos v klubu še več kot v preteklih sezonah.

Prvi olimpijski odličji

Kranj – Slovenski kajakaš Peter Kauzer je v sredo na olimpijskih igrah v Riu de Janeiru v slalomu na divjih vodah osvojil srebrno kolajno. To je po judoističnem zlatu Tine Trstenjak drugo slovensko odličje na igrah v Braziliji. Prav tako odlično so z nastopi začeli naši rokometaši, ki so za začetek s 27 : 26 ugnali ekipo Egipta, nato pa so bili v drugi tekmi z 28 : 31 boljši od domačinov Brazilcev. Druga tekma je bila na sporedu danes zgodaj jutraj, naši pa so igrali s Švedsi. Jutri bo slovenska reprezentanca igrala še z Nemčijo, v ponedeljek pa s Poljsko. Četrtninalni obračuni se bodo v Riu začeli v sredo. Večino nastopov je že našimi plavalci in plavalkami. Že v začetku tedna se je izkazal Robert Žbogar, ki je osvojil 22. mesto na 200 metrov delfin. V predtekmovanju je postavil nov državni rekord, lasten rekord pa je popravil za 24 stotink sekunde. Polfinale v disciplini 200 metrov delfin si je priplavala Anja Klinar, ki je nato zasedla 15. mesto. Prav tako 15. mesto so v štafeti 4 x 200 metrov osvojile Janja Šegel, Anja Klinar, Tjaša Pintar in Tjaša Oder.

Rekod Čebaškove na Talež

Ribno – Športno društvo Ribno je v nedeljo organiziralo prireditve Taležlauf – cilj z razgledom, peti gorski tek na Talež s startom v Ribnem pri Bledu. Udeležilo se ga je 73 tekačev in tekačic, v okviru prireditve pa je potekal tudi pohod Vzpon na Talež za otroke. Med moškimi je bil prvi v cilju Danilo Šimnic (KK Završnica) s časom 41:03, sledila pa sta mu lanski zmagovalca Tomaž Dolar (GARS Jesenice, 41:44) in Simon Strnad (ŠD Nanos, 42:29). V ženski konkurenci se je zmage veselila Alenka Čebašek (SLO SKI), slovenska reprezentantka v teku na smučeh, ki je s časom 49 minut in 11 sekund za skoraj dve minuti prehitela Petro Pogačar (51:04), tretja pa je bila Mery Pavlič (Vitezi dobrega teka, 57:26). Čebaškova, ki je v fazi priprav na novo sezono, je postavila ženski rekord proge.

Teka na Talež se je udeležila tudi smučarska tekačica Alenka Čebašek (v sredini) in zmagala z novim rekordom proge.

V Kranju zanimiv obračun

Kranj – Po ponedeljkovem derbiju v prvi ligi Telekom, ko sta se ekipi Maribora in Olimpije razšli z 1 : 1, se danes začnejo tekme četrtega kroga. V Celje odhaja ekipa Kalcerja Radomlje, Domžalčani pa bodo ob 20.15 gostili Luko Koper. Tudi obračuni v drugi ligi se začnejo že danes, ko Zavrč gosti Farntech. Jutri ob 17.30 bo v Dobu tekma med Roltekom Dob in Zarico Kranj, ekipa Triglava pa bo v nedeljo ob 17.30 gostila Ankaran Hrvatine. Obe ekipi sta v prvem krogu zmagali. Nogometaši Triglava so s 3 : 1 premagali Zarico Kranj, Ankaran Hrvatini pa so s 3 : 0 premagali še lanskoletnega prvoligaša, Zavrč. Tako si lahko obetamo zanimivo tekmo. Tudi zapleti okoli registracije Blaža Šujice naj bi bili že rešeni in pričakujemo lahko, da bo Šujica tokrat tudi v postavi.

Lučine pripravljene na spektakel

Na Gorsko hitrostno dirko Lučine 2016 je prijavljenih 83 voznikov iz sedmih evropskih držav.

MAJA BERTONCELJ

Lučine – Ta konec tedna bo potekala tradicionalna mednarodna Gorska hitrostna dirka Lučine. V Poljanski dolini bo znova vrhunski avtomobilistični spektakel, na katerega je prijavljenih 83 voznikov iz sedmih držav.

Prvi tekmovalci bodo prišli v Todraž že danes, jutri bo ob 11.30 začetek prve od treh voženj za trening, zares pa bo šlo v nedeljo. Ob 10. uri bo

prva voznja, ob 12.45 slovesno odprtje dirke, ob 13. uri druga voznja, ob 15. uri pa še tretja. Razglasitev zmagovalcev in podelitev priznanj bo predvidoma ob 18. uri. Znova se obetajo izjemne vožnje. V Lučine prihaja lanskoletni zmagovalca časa proge Italijan Federico Liber. Med prijavljenimi je tudi Švicar Ronnie Bratschi, rekordar med turnimi vozili. V boju za zmago velja omeniti Čeha Vaclava Janika, Jirija

Svobodo in Petra Trnko. V Lučine znova prihaja tudi Vladimir Stankovič, ki je bil lani na desetem mestu najhitrejši Slovenec. Državno prvenstvo gorsko-hitrostnih preizkušenj napoveduje boj med Milanom Bubničem in Petrom Marcem.

Organizator AMD Zvezda obljublja novo napeto dirko, saj je štirikilometrski proga od Todraža do Lučin ena najbolj razgibanih in zanimivih, letos pa so posamezne odseke

na njej na novo preplastili. Po progi bo za gledalce med vožnjami tako kot pretekla leta vozil poseben avtobus, tako da si boste lahko dirko ogledali na različnih delih proge.

Posebnost letošnje dirke je dobrodelna akcija Podarimo dirkaški nasmeh otrokom. Sredstva bodo zbirali s 'taksi vožnjami' predvoznikov, del sredstev za šolski sklad OŠ Poljane pa bo namenjen tudi iz vstopnin in donacij.

2. SNL, 2. krog
NK Triglav Kranj : Ankaran
nedelja, 14. 8. 2016, ob 17.30, ŠC Kranj
www.nktriglav.si

Z GORENJSKIM GLASOM DO CENEJŠE VSTOPNICE ZA OGLED TEKME!

Izrežite ta kupon in si zagotovite vstopnico za ogled nogometne tekme med domačim Triglavom in Ankaranom, ki bo v nedeljo, 14. avgusta 2016, ob 17.30 na stadionu v Kranju.

NAMESTO REDNE CENE VSTOPNICE, KI JE 5 EVROV, BOSTE ZA VSTOPNICO S TEM KUPONOM ODŠTELI LE 3 EVRE.

Podprimo naše športnike in navijajmo skupaj!

Lubadar povzročil večjo škodo kot žled

1. stran

Kot je poudaril, bo v razmerah čezmerne namnožitve lubadarja ukrepanje učinkovito šele tedaj, ko bo revirni gozdar, ki je odkril žarišče, lahko že naslednji dan prišel z ekipo izvajalcev sanirat stanje. »Osnovni problem je v tem, da je lastnina po ustavi zaščitena, a zaščiten je tudi gozd kot naravno bogastvo. Zakon bi moral odgovoriti na vprašanje, kako ne glede na spoštovanje lastnine zaščititi to naravno bogastvo.«

Čeprav lastniki gozdov že takoj po odkritju žarišča lubadarja lahko začnejo s posekom in spraviлом napadenega drevja, o tem morajo le obvestiti revirnega gozdarja, pa v zavodu za gozdove ugotavljajo, da kar 95 odstotkov teh žarišč odkrijejo gozdarji med pregledovanjem gozdov. »Velika večina lastnikov čaka na telefonski klic gozdarja ali na odločbo, pri tem pa smo v zavodu pri izdaji odločbe vezani na upravni postopek. Odločbo je lastniku treba vročiti osebno, lastnik pa ima petnajst dni časa, da jo prevzame. Ker večina predvsem malih

Andrej Avsenek: »Z oceno, da so razmere v gozdovih na Zgornjem Gorenjskem alarmantne, nič ne pretiravam.«

lastnikov ni opremljena in usposobljena za delo v gozdu, je naslednji korak iskanje izvajalca del. Teh je sicer veliko, a za sedanje razmere še vedno premalo; izvajalci pa tudi vselej ne opravijo dela v obljubljenem roku. Skratka: z delom se mudi, čas pa teče in izvedba zamuja,« je dejal Avsenek in svetoval lastnikom gozdov, naj najprej posekajo in spravijo drevje v še zelenem pasu okrog žarišča, v katerem so

drevesa, ki so na zunaj še zelena, a so jih dejansko lubadarji že močno navrtali.

Lastniki so doslej posekali in pospravili dve tretjini lubadark, v zavodu so še zlasti pohvalili Gozdno gospodarstvo Bled, ki v cerkvenih gozdovih s sedemdesetimi ekipami odpravlja posledice lubadarja. Tudi številni drugi lastniki se zelo trudijo, so pa tudi taki, ki ne izvedejo zahtevanih sanacijsko-varstvenih del. V zavodu so

takšnim doslej izdali več kot sto izvršb z denarno kaznijo, tudi v tem primeru pa morajo spoštovati upravni postopek. Dokler, recimo, tudi zadnji od številnih solastnikov gozda ne prevzame odločbe, ne morejo začeti izvršbe. »Glavni problem so zasebni gozdovi, ki na Zgornjem Gorenjskem prevladu-

normalne razmere, v sedanjih izrednih razmerah pa bi jo morali kadrovske okre-piti.« Gozdarji le pregledujejo gozdove in pišejo odločbe lastnikom, nimajo pa časa, da bi pogledali, ali je lastnik delo dobro opravil ali ne.«

V blejskem zavodu za gozdove so predvidevali, da se bo po žledolomu v smreko-

Posledice lubadarja na debelu / Foto: Tina Dokl

vodo, ni problemov z lubadarjem. Lubadar je agresivnejši v nižje ležečih gozdovih, kjer smreka raste na neprimernih rastiščih. »V ekološkem smislu je v redu, da bo narava poskrbela za to, da bo smreka rasla tam, kjer so njena naravna rastišča, gospodarska škoda pa je velika. Pri vsakem kubičnem metru lesa, ki ga je prizadel lubadar, je povprečno štirideset evrov škode. K tej škodi je treba dodati še stroške obnove gozdov, na strmih pobočjih pa je tudi nevarnost za erozijo,« je dejal Avsenek.

Na kranjskem gozdnogospodarskem območju so do 8. avgusta evidentirali 82.554 kubičnih metrov od lubadarja napadenega drevja, kar je 24 tisoč kubičnih metrov več kot v enakem lanskem obdobju. V krajevni enoti Poljane je količina lubadark na ta dan znašala 24.181 kubičnih metrov, v enoti Kranj 13.977, Predvor 9931, Železniki 7068 in v enoti Tržič 4947 kubičnih metrov. Zavod za gozdove je doslej lastnikom izdal 2082 odločb za izvedbo varstveno-sanacijskih del. Medtem ko se je lani »števec« ob koncu leta ustavil pri 162 tisoč kubičnih metrih, letos za zdaj kaže na nov rekord – tristo tisoč kubičnih metrov.

jejo. V teh gozdovih se ob umah pokažejo vse težave gospodarjenja: razdrobljenost posesti, ekonomska neodvisnost lastnikov od gozda, solastništvo, nedokončani dnevni postopki, lastniki v tujini...« je dejal Avsenek in dodal, da je tudi javna gozdarska služba organizirana za

vih gozdovih namnožil lubadar, vendar tako močnega napada niso pričakovali. Pri tem ugotavljajo, da se je močnejše razširil na sušnih območjih. Kot primer navajajo gozdove v Grofiji, kjer smreka raste na rastiščih, ki niso naravna, vendar pa na ilovnatih tleh, ki so bogata z

Les domačim kupcem

V družbi Slovenski državni gozdovi so doslej ves les iz državnih gozdov prodali domačim kupcem, ugotavljajo pa, da bodo predvsem manj vreden les morali prodajati tudi v Avstrijo.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Ko je ob koncu junija gozdarskim podjetjem, večinoma naslednikom nekdanjih gozdnih gospodarstev, potekla veljavnost 20-letnih koncesijskih razmerij za izkoriščanje 235 tisoč hektarjev državnih gozdov, je 1. julija od sklada kmetijskih zemljišč in gozdov gospodarjenje s temi gozdovi prevzela novoustanovljena družba Slovenski državni gozdovi, ki je namesto »zaprtega« sistema dolgoročnih koncesij vzpostavila sistem javnega naročanja. Družba, ki jo kot vršilec dolžnosti vodi Miha Marenče, je na nedavni novinarski konferenci predstavil adoslej izvedene aktivnosti.

Družba je doslej izvedla javne razpise za sečnjo in spravilo lesa, za gojitvena in varstvena dela, za gradnjo in vzdrževanje gozdne infrastrukture (razen za vzdrževanje gozdnih cest) ter za prevoz gozdno lesnih sortimentov, za kar je prejela skupno 511 ponudb. V okviru prve faze postopka

javnega naročanja je prevzela usposobljenost izvajalcev, v drugi fazi pa so izvajalci ponudili ceno za izvedbo del, ki je edino merilo za izbiro izvajalca. Večina ponujenih cen za sečnjo in spravilo lesa se giblje v razponu od 16 do 23 evrov (brez DDV) za kubični meter odpeljane-ga lesa.

Družba je s 1. julijem prevzela 38 uslužbencev sklada kmetijskih zemljišč in gozdov, julija je zaposlila 45 novih delavcev, ta mesec jih bo še 64, do konca leta pa se bo število povečalo na okrog 160.

Prednostna naloga, s katero se ukvarjajo v družbi, je posek in spravilo lesa, ki ga je napadel lubadar. Družba je za to od zavoda za gozdove prejela 798 odločb za sanitarno sečnjo, za izvedbo del je objavila 95 javnih razpisov za posek skupno 106 tisoč kubičnih metrov, v prvem tednu avgusta pa je ta dela že oddala izvajalcem. Do konca leta ima na razpolago tudi 390 tisoč kubičnih metrov redne sečnje lesa, v okviru te je julija objavila

petnajst javnih razpisov za posek skupno 54 tisoč kubičnih metrov. Za prodajo lesa je na spletnih straneh objavila poziv vsem zainteresiranim za prijavo količin in tudi cenik za prodajo gozdnih lesnih sortimentov, ki ga je pripravila na podlagi tržne analize gibanja cen v Sloveniji, Avstriji, Italiji in na Hr-

vaškem in ki tudi predstavlja izhodišče za dogovarjanje končne cene. Družba je na podlagi poziva prejela več kot sto povpraševanj, med njimi tudi štiri iz tujine. Julija je sicer sklenila 58 pogodb z domačimi kupci za prodajo 334.600 kubičnih metrov lesa, pri tem pa na podlagi analize slovenskega trga in enomesečnih izkušenj ugotavlja, da bo predvsem manj vreden les, to je celulozni les in les za lesne plošče, morala prodajati tudi v Avstrijo.

AGRA

TRADICIONALNO SVEŽ!

54. MEDNARODNI KMETIJSKO-ŽIVILSKI SEJEM

20. – 25. 8. 2016

Gornja Radgona

MEDNARODNO LETO STROČNIC

Rekordna prodaja v Komendi

V Poslovni coni Komenda letos poslujejo krepko nad pričakovanji. Že v prvi polovici leta so prodali zemljišča osmim podjetjem in dolg prvič znižali pod devet milijonov evrov. Direktor Matic Romšak pričakuje, da bodo vsa zemljišča prodali v dveh letih.

ALEŠ SENOŽETNIK

Komenda – Ob ambiciozno zastavljenem projektu – postati ena od vodilnih poslovnih con v regiji – so nekatere zgrešene odločitve prejšnjega vodstva Poslovno cono Komenda pripeljale v nezavidljiv položaj. Razmere v podjetju so ob prevzemu vodenja konec leta 2010 začrtale tudi delo sedanjega direktorja Matica Romšaka.

»Ob mojem prihodu v podjetje ni bil vrnjen niti en evro najetih kreditov v vrednosti 15 milijonov evrov, s katerimi je bila zgrajena infrastruktura. Banke so nam računavale zakonsko določeno zamudno obrestno mero v višini 8,05 odstotka, ki nam jo je uspelo zmanjšati na današnje štiri odstotke. Danes 96 odstotkov prihodkov namenimo za poplačilo dolgov upnikov, hkrati pa smo zmanjšali stroške poslovanja podjetja iz nekdanjih 1,5 milijona na današnjih 300 tisoč evrov,« pripoveduje Romšak, ki je že po dobri polovici leta uspel prodati zemljišča kar osmim podjetjem. »Še zlasti velja poudariti Iskro Zaščite, Zepta-Frigologo, Plastiko Virant in podjetji Steel in Frapak, ki so vsi kupili in v glavnem tudi že plačali zemljišča površin, večjih od deset tisoč kvadratnih metrov.«

S prodajo zemljišč so tako namesto predvidenih treh ali štirih milijonov na letni ravni, zaslužili pet milijonov evrov že po dobri polovici leta. Z izkupičkom bodo znižali dolg do Družbe za upravljanje terjatev bank,

Direktor Poslovne cone Komenda Matic Romšak je zadovoljen z letošnjo prodajo zemljišč v coni, ki jim bo pomagala poplačati dolg podjetja. / Foto: Aleš Senožetnik

Gorenjske banke ter Sberbank. Ta se bo prvič spustil pod devet milijonov evrov.

»Še posebno me veseli, da smo uspeli pritegniti tuja podjetja. Še pred nekaj leti sem se na sejmu v Münchnu pogovarjal s potencialnimi nemškimi investitorji,

S prodajo zemljišč so tako namesto predvidenih treh ali štirih milijonov na letni ravni zaslužili pet milijonov evrov že po dobri polovici leta. Z izkupičkom bodo znižali dolg, ki se bo tako prvič spustil pod devet milijonov evrov.

ki so bili mnenja, da moramo najprej spraviti državo v red. Menim, da je Slovenija v zadnjih dveh letih naredila korak naprej, gospodarska klima je ugodnejša in tujci to vedo, saj se o stanju države, v kateri nameravajo vlagati, zelo dobro zanimajo,« razlaga Romšak, ki se nada, da bodo v naslednjih

dveh letih prodali večino še nezasedenih parcel. V zadnjem času so namreč spremenili lokacijski načrt, po katerem bo na številnih parcelah možna gradnja večjih objektov ter združevanje posameznih zemljišč. »Za večje investitorje je to res zadnja

priložnost za prihod v našo cono, saj sta od nezasedenih parcel, le še dve v velikosti okoli dveh hektarov.

Skupno je v coni na razpolago še približno 18 hektarov zemljišč, če vključimo tudi trenutno izvzetih sedem hektarov. »Smo namreč tudi ekskluzivni prodajalec za pet hektarov

»Še posebej me veseli, da smo uspeli pritegniti tuja podjetja. Še pred nekaj leti sem se na sejmu v Münchnu pogovarjal s potencialnimi nemškimi investitorji, ki so bili mnenja, da moramo najprej spraviti državo v red,« pravi Matic Romšak s Poslovne cone Komenda.

zemljišč v lasti Banke Koper, šest hektarov pa je naših lastnih zemljišč. Zares želimo, da bi dobili nazaj večjih del izvzetih sedmih hektarov, tako imenovanega Žabjega rajona, kjer so zazidljiva zemljišča, ki pa še nimajo okoljskega soglasja. V ta namen smo izvedli številne okoljevarstvene ukrepe, v prihodnjih mesecih pa nameravamo postaviti še merilno mrežo padavin na mestu iztokov iz zažrevalnikov proti območju Nature 2000. Na tem območju bomo preverjali zastajanje vode in naredili karte poplavne nevarnosti in razredov poplavne nevarnosti na območju Suhadol. To bo stalo okoli 20 tisočakov, in ko bo opravljeno, se bomo ponovno sestali s predstavniki Ministrstva za okolje in prostor ter Zavoda za varstvo narave. Srčno upam, da bomo že letos naredili preboj v pozitivno smer. Teh sedem hektarov namreč potrebujemo, da lahko poplačamo še preostanek dolgov podjetja.«

V termah Snovik polno zasedeni

V apartmajskem naselju te dni prenočuje skoraj sedemdeset odstotkov tujcev, največ Belgijcev, Nizozemcev in Izraelcev.

JASNA PALADIN

Snovik – V termah Snovik so z letošnjo poletno sezono zelo zadovoljni, saj te dni beležijo polne kapacitete.

»Zadovoljni obrazi naših gostov nam veliko pomenijo in so rezultat načrtnega dela. V zadnjih letih smo namenili veliko časa izobraževanju zaposlenih, zato zdaj vsi bolje razumemo potre-

voda, bogata z magnezijem, kalcijem in natrijem, ki izvira v bližnji vasi Vaseno, v termah pa jo pijejo, se z njo umivajo in v njej plavajo. Letos v Snoviku še večji poudarek namenjajo lokalno pridelani hrani za svoje goste, pri čemer sodelujejo s kmetijami iz Tuhinjske doline, zasadili pa so tudi svoj zelenjavni vrt, ki letos prvič bogato rodi.

Terme Snovik si za počitniško destinacijo izbere vedno več tujcev.

be gostov in jim lažje ustrezimo. Vse to se pozna tudi pri obisku nastanitvenih gostov, ki se iz leta v leto povečuje,« pravi prokurist Terme Snovik Ivan Hribar. Tuje goste, ki v Snovik večinoma pridejo prek turističnih agencij, pa tudi dnevne obiskovalce privlači termalna

V termah Snovik poleti skrbijo tudi za številne dogodke. Minuli konec tedna so tako pripravili tradicionalni Snovičkov festival, priljubljena etnološka prireditve, ki jo vsako leto pripravijo člani Turističnega društva Tuhinjska dolina, pa bo letos med 26. in 28. avgustom.

Spodbude za prenovo večstanovanjskih stavb

Ljubljana – Eko sklad je danes objavil javni poziv Nepovratne finančne spodbude za nove skupne naložbe večje energijske učinkovitosti starejših večstanovanjskih stavb, s čimer bo lastnikom za obnovo stavb z vsaj tremi stanovanji na razpolago deset milijonov evrov nepovratnih sredstev, namenjenih naložbam v večjo energijsko učinkovitost. Za izvedbo enega, dveh ali več ukrepov energetske obnove bodo spodbude znašale 20, 30 ali 40 odstotkov priznanih stroškov naložbe. Do subvencije bodo poleg etažnih lastnikov, ki so fizične osebe, letos prvič upravičeni tudi lastniki stanovanj, ki so pravne osebe. Socialno šibki etažni lastniki bodo še vedno lahko pridobili spodbudo v celotni višini njihovega deleža pri sofinanciranju naložbe. V primeru, da bo energetska obnova izvedena na podlagi projekta za izvedbo del in bo vključevala strokovni nadzor, bo z nominalnimi omejitvami mogoče unovčiti do 50 odstotkov priznanih stroškov projekta in nadzora.

Rešili več kot dve tretjini ugovorov

Kranj – Finančna uprava je letos zavezancem izdala 1.510.426 informativnih izračunov dohodnine za leto 2015, zoper katere je prejela 42.327 ugovorov, od tega se jih je dve tretjini nanašalo na podatke o vzdrževanih družinskih članih. V teh dneh je 29.025 zavezancev oziroma 69 odstotkov vseh, ki so ugovarjali izračunu, že prejelo odločbo o odmeri dohodnine, od tega dobri dve tretjini z vračilom dohodnine, približno četrtnina z doplačilom, preostali pa brez vračila ali doplačila. Rok za doplačilo in vračilo dohodnine je trideset dni od datuma vročitve odločbe. Zavezanci, ki se z odločbo ne strinjajo, se lahko v petnajstih dneh od datuma vročitve pritožijo, vendar pritožba ne zadrži izvršitve, kar pomeni, da morajo kljub temu plačati davek v tridesetih dneh. Preostali zavezanci, ki so ugovarjali izračunu, bodo odločbo prejeli najpozneje do 31. oktobra.

Koristno o potrošniških posojilih

V okviru javne službe obveščanja in izobraževanja potrošnikov bo na spletni strani www.vemveč.si možno dobiti koristne informacije o potrošniškem kreditiranju in uveljavljanju stvarne napake.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Vlada je na podlagi javnega razpisa ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo podelila Zvezi potrošnikov Slovenije koncesijo za izvajanje javne službe obveščanja in izobraževanja potrošnikov na dveh področjih – pasti potrošniškega kreditiranja in postopki uveljavljanja stvarne napake pri kupljenem blagu. Zveza potrošnikov bo o vseh aktivnostih in ugotovitvah obveščala potrošnike na spletni strani www.vemveč.si in

v e-novicah, na katere se lahko naročijo.

Javna služba je začela delovati sredi prejšnjega meseca, zveza potrošnikov pa je za začetek objavila na spletni strani že nekaj koristnih informacij – devet nasvetov za odločitve o najemu kredita, spletna orodja, ki jih potrošniki lahko uporabijo pri najemu kredita, in primerjalnik potrošniških kreditov. Potrošnikom pri odločitvi o najemu kredita med drugim svetujejo, da preverijo svoje dohodke in izdatke in izračunajo, kako velik kreditni

obrok si lahko privoščijo in v kolikšnem času bi kredit lahko odplačali, da za ponudbo kredita, ki ustreza njihovim potrebam, najprej zaprosijo svojo banko in nato preverijo še ponudbo drugih bank, primerjajo ponudbe bank s pomočjo učinkovite obrestne mere in so zelo previdni pri najemu kredita pri nebančnih ponudnikih. Pri odločanju o najemu kredita si lahko pomagajo s finančnimi kalkulatorji na spletni strani Zveze potrošnikov Slovenije – s kalkulatorjem, ki bo odgovoril

na vprašanje, kolikšen kredit naj najamejo, s kalkulatorjem za izračun učinkovite obrestne mere kredita, ki poleg obrestne mere vključuje še vse druge stroške s kreditom, ter s kalkulatorjem za amortizacijski načrt. Zveza potrošnikov že šesto leto spremlja in primerja ponudbo potrošniških kreditov, v primerjalniku so informacije o ponudbah za dva tipična kredita – kratkoročnega v višini 3000 evrov z enoletno odplačilno dobo in dolgoročnega v znesku 7000 evrov in s štiriletno odplačilno dobo.

Kradejo vse po vrsti

Tatovi ne izbirajo, kje in kdaj bodo kradli, ob srečanjih z neznanci pa je treba biti še posebno previden.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Gorenjski kriminalisti so ta teden obravnavali vrsto krajev. V začetku tedna je do sedaj še neznan storilec na Spodnjem Brniku odnesel visokotlačni čistilec, ki je bil odložen na dvorišču. Na Ulici Nikole Tesle v Kranju je nekdo vlomil v objekt in odnesel električni kabel ter orodje. Na Spodnjem Plavžu na Jesenicah je še neznan storilec pristopil do nezavarovanega tovornega vozila in vozniku med njegovo odsotnostjo ukradel denar. Na Glavni cesti v Naklem je storilec predmete odnesel iz odklenjenega pomožnega objekta. V Tupaličah je bila iz nezavarovanega vozila ukradena denarnica.

Neznani storilec je v Zalošah pri Podnartu iz odklenjene garaže odtujil električno kolo znamke Lapierre Overvolt Bosch 600 rume-no-črne barve.

V dveh oškodovanjih sta bili storilki še posebno drzni. Na Ulici Tončka Dežmana v Kranju je ženska starejši ženski med ponujanjem storitve v hiši ukradla denar in zlatnino. Na Staretovi ulici, prav tako v Kranju, pa je storilka med prodajanjem oblačil po hišah izkoristila nepazljivost moškega

in mu ukradla denarnico. V obeh primerih se pojavlja podoben opis storilk. V drzni tatvini na Ulici Tončka Dežmana naj bi kradla ženska z močnejšo postavo, stara okoli 50 let, na Staretovi ulici pa naj bi kradla ženska z močnejšo postavo, po opisu oškodovanca stara okoli 60 let, oblečena v oranžno kratko majico in s slamnikom na glavi.

Kot pravi višji policijski inšpektor Bojan Kos gre pri drznih tatvinah za primere, ko storilci z različnimi dejavnimi preusmerjajo pozornost oškodovancev in nato kradejo. Največkrat sta to zlatnina in denar. Pozornost oškodovancev od premoženja oziroma lastnine storilci odvrta-jo s spraševanjem po različnih stvareh, na primer o poteh, ali s ponujanjem storitve (dimnikarstvo, vodovod, servis, prodaja izdelkov, masaže) ali preprosto s pogovorom. »Zato je treba imeti neznanane ljudi ves čas pod nadzorom. V bivališča jih ne spuščajte, lastnina, predvsem denar, zlatnina in vredni predmeti, pa naj bo, v izogib oškodovanju skrbno varovana. Za lastnino naj bo poskrbljeno tudi na drugače dostopnih javnih mestih, v vozilih ter doma in na dvoriščih,« priporoča Bojan Kos.

Lažna prijava kraje avtomobila

Škofja Loka – Škofjeloški policisti so prejšnji teden prejeli prijavo oškodovanca, da mu je neznanec v Škofji Loki v ropu ukradel ključe avtomobila, telefon in gotovino ter ga ob tem celo poškodoval. Po ropu naj bi mu z ukradenimi ključi odpeljal avtomobil in si ga prilastil. Policisti so nato zbirali obvestila za izsleditev storilca in ugotovili, da avtomobil prijavitelju ni bil ukraden, temveč so mu ga zaradi vožnje brez veljavnega vozniškega dovoljenja zasegli ljubljanski policisti, telefon višjega cenovnega razreda pa je pred nekaj tedni izgubil v tujini. Druge okoliščine policisti še preverjajo, z ugotovitvami pa bodo seznanili pristojno državno tožilstvo.

Zavrnilo sprejem migrantov

Jesenice – V ponedeljek je avstrijska policija na mejnem prehodu Karavanke prijela 22 ilegalnih prebežnikov, za katere je domnevala, da so tja prispeli iz Slovenije. Nezakonite migrante je Avstrija začasno namestila v center za pridržanje v Celovcu, slovenski policiji pa predlagala, naj jih sprejme nazaj. Kot so zapisali na slovenski policiji, ni bilo dokazov, ki bi utemeljevali, da so bili tujci v Sloveniji oziroma so potovali skozi našo državo, zato so sprejem prebežnikov, ki naj bi bili stari med 16 in 26 let in so jih s tovornjakom prepeljali iz Srbije, zavrnilo.

Nesreči kolesark

Kranjska Gora – Huje se je poškodovala kolesarka, ki je padla po cesti med vožnjo s Planice proti Ratečam. V krožišču pri priključku avtoceste za Naklo pa je neznan voznik temno sivega avtomobila trčil s kolesarko. Voznika, ki se je odpeljal v smeri Naklega, policisti še iščejo.

Voda skriva tudi pasti

Te dni je bilo moč slišati kar nekaj novic o utopitvah in poškodbah v morju, jezerih in rekah, tudi v Savi v Bohinju pa se je pred kratkim poškodoval kopalca, ki je pri skoku v nizko reko udaril ob dno.

VILMA STANOVNIK

Kranj, Bohinj – V vročih poletnih dneh je voda prijetna osvežitev, ob vse več nesrečah pa policija znova opozarja na osnovne varnostne ukrepe. Eden najpomembnejših nasvetov je, da ne smemo skakati v vodo, ko smo vroči in pregreti, saj se mora telo postopoma privaditi na temperaturo vode. Prav tako ne smemo skakati v motno vodo, nevarno pa je tudi skakanje na neznanih mestih, ko ne vemo, kakšna je globina in kaj je na dnu. Pri plavanju in skokih tudi vodne blazine in drugi vodni pripomočki ne zagotavljajo popolne varnosti.

Pomembno je, da se na plavanje ne odpravite s polnim želodcem, prav tako ne s popolnoma praznim. Treba se je izogibati alkoholnih pijač, pomembno pa je, da upoštevate vremenske razmere. Ni priporočljivo, da na daljših razdaljah plavate sami, saj tudi utrjeno telo lahko premaga trenutna slabost. Upoštevati je treba še, da vzvalovano morje in morski tokovi praviloma odnašajo kopalce od obale, brzice pa skrivajo presenečenja in pasti, zato ravnajte premišljeno in ne izzivajte narave. Prav tako bodite previdni pri hoji ob vodi, še zlasti če hodite po strmih bregovih rek, kjer se zdrs lahko konča tragično.

Tudi na kopališčih storilci kaznivih dejanj ne počivajo. Previdnost zato ne bo odveč.

Pazite tudi na druge in njihovo premoženje. Če bomo vsi tako ravnali, bo zagotovljena večja varnost.

Skok v vodo je prijetna osvežitev, vendar ne skačite razgreti in tudi ne tam, kjer ne veste, kako globoka je voda in kaj je na dnu. / Foto: Maja Bertonec

Starši naj pri tem še posebno pazijo na otroke.

Otrok ob vodi ne puščajte brez varstva

Otrok pri obali ali bregovih jezer, rek, še manj pa v vodi ne puščajte brez varstva, saj ne poznajo nevarnosti. »Starše in vzgojitelje opozarjamo, naj budno pazijo na otroke, ki se igrajo ob vodi, pa čeprav plitvi,« opozarjajo policisti in dodajajo, da se je tudi na kopališčih treba ravnati po določbah kopališkega reda in znakov, postavljenih na kopališču, ter po odredbah in navodilih reševalca iz vode in druge osebe, ki je zadolžena za vzdrževanje reda na kopališču.

Kopanje je dovoljeno le na vodnih površinah, namenjenih kopanju, ki morajo biti ločene od vodnih površin, namenjenih športnim in prostotrasnim dejavnostim. Ločitev mora biti fizična ali označena z vidnimi, med seboj

povezanimi plovki. V morju morajo biti kopalci v mejah 150-metrskega pasu ob obali, če ni drugače določeno.

»Ne pozabimo na varnost na »črnih« ali divjih kopališčih, v gramoznicah, jezerih, rekah, kjer se kopamo na lastno odgovornost. Ob lepem vremenu pritegnejo številne kopalce, vendar pa nimajo organiziranih služb za reševanje iz vode niti upravljavcev. Žal tudi reševalci ob takojšnjem ukrepanju na urejenih kopališčih ne morejo vedno rešiti življenja. Zaradi različnih ravni gladine in vodnih vrtincev so ta divja kopališča lahko za kopalce zelo nevarna. Na žalost številni kopalci opozorilnih tabel ne upoštevajo.

Varnost pri rekreaciji

Z varnostnega vidika so problematične tudi različne rekreacijske dejavnosti na vodi. Lastniki oziroma

upravljavci plovil na vodah morajo zagotoviti varno plovbo ter varnost ljudi in premoženja na plovilu. Plovilo ne sme ogroziti varnosti drugih plovil in drugih ljudi v ali na vodi. Rešilni jopiči pa morajo biti shranjeni na priročnem mestu.

»Če opazite, da se nekdo utaplja, ne skačite brezglavo za njim v vodo. Če niste dober plavalec, bo vaš pogum lahko zaman, reševalci pa bodo morda morali namesto ene osebe reševati celo dve.

Utopljačemu lahko življenje reši že vaš klic na center za obveščanje (112) ali policijo (113), na morju pa tudi Upravo Republike Slovenije za pomorstvo,« svetujejo policisti in dodajajo, da se nesreča lahko zgodi tudi v domačem bazenu. Ti bazeni so nevarni predvsem za otroke, ki lahko med igro mimogrede padejo v vodo. Zato naj otrok, ko se gredo kopat, straši ne puščajo brez nadzora.

»Odgovornost za varnost otrok je naloga odraslih. Te naloge ne zaupajte starejšim otrokom, zanje je to prevelika odgovornost. Mnogo otrok se utopi ob navzočnosti starejših bratov ali sester,« opozarjajo policisti in priporočajo udeležba otrok na katerem od plavalnih tečajev, ki so namenjeni začetnikom, slabšim plavalcem in tudi dobrim plavalcem in kjer se je možno naučiti plavanja ter prve pomoči pri utopitvah.

»Izberite plavalni tečaj, kjer se bo vaš otrok naučil, kako ravnati pri igri v vodi ali ob njej, kajti znanje plavanja je osnovni pogoj za varno počutje v vodi. Voda ni razvedrilo ali varen kraj za igranje, če vaš otrok ne zna plavati,« pravijo izkušeni policisti.

Otroci morajo biti tako ob vodi kot v njej pod nadzorom odraslih. / Foto: Vilma Stanovnik

KURILNO OLJE
DATRIS
GREJE MOČNEJE
080 2341

GG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLLED

Monaški obisk jamskega laboratorija

Helga Piaget in Fiona Tan iz monaške neprofitne okoljevarstvene organizacije Passion Sea sta človeške ribice oziroma male zmajčke, kot jim tudi pravijo, doživeli od blizu v Jamskem laboratoriju Tular v Kranju. Obe sta ambasadorki čiste vode – in tudi človeška ribica je seveda ambasadorka čiste vode. Na krasu si človek z njo deli pitno vodo.

SUZANA P. KOVAČIČ

Ni še raziskana življenjska doba človeške ribice. Domnevajo, da lahko doživi okrog sto let, kajti človeške ribice, ki jih že več kot pol stoletja preučujejo v polnaravnem okolju Jamskega laboratorija Tular v Kranju, so stare najmanj sedemdeset let. V naravnem okolju je lahko drugače. Človeška ribica je znana iz okrog tristo jam ali kraških izvirov, od teh so jih dvesto dokumentirali v Sloveniji. Iz nekaterih

jam so človeške ribice že izginile. Krivo je onesnaževanje, kajti človeška ribica ne preživi, če nima čiste vode, in to je resen signal tudi za človeka. Poglavitni razlog, da sta Helga Piaget, ki vodi monaško neprofitno okoljevarstveno organizacijo Passion Sea, in njena hčerka Fiona Tan, kreativna direktorica te organizacije, obiskali tudi naše kraje, so njuna prizadevanja k ozaveščanju o varovanju čistih voda tudi za prihodnje generacije. »Vode ne smejo biti

kemični koktajl. Ljudje sicer vedo, da se dela škoda, ampak ne vedo, kolikšna je že,« je opozorila Helga Piaget.

Spoznanja za prihodnost človeške ribice

Ob nedavnem obisku sta mama in hči obiskali tudi Jamski laboratorij Tular v Kranju na povabilo Magdalene in Gregorja Aljančiča iz Društva za jamsko biologijo. Povedala sta jima, da so skoraj vse, kar danes vemo o življenju te dvoživke, odkrili v laboratorijih,

daleč stran od njihovega naravnega okolja, ki je človeku le delno dostopno. Pravzaprav je Tular, kot sta še razložila obiskovalkama, edini tovrstni laboratorij v Sloveniji, poleg podzemeljskega laboratorija v Moulisu v Franciji pa tudi edini kraj, kjer se človeške ribice uspešno razmnožujejo izven narave. S tem je v Kranju pred dobrimi 55 leti začel speleobiolog Marko Aljančič (1933–2007), njegovo delo nadaljuje sin Gregor. V laboratoriju preučujejo življenje človeške ribice in njene prilagoditve na jamsko okolje, s posebnim poudarkom na njenem varstvu. »Najprej jih moramo čim bolj poznati, da nam jih bo uspelo ohraniti v naravi,« je poudaril Gregor. V Tularju trenutno gojijo 43 človeških ribic in z vznemirjenjem čakajo nadaljnjih ugotovitev o njihovem razmnoževanju, ta spoznanja so osnova tudi za uspešnejšo gojitev v Postojnski jami. Od leta 2002 v laboratoriju opazujejo tudi še bolj ogroženo črno človeško ribico iz Bele krajine.

Strokovna predstavitev tudi v Monaku

Jamski laboratorij Tular razvija inovativno forenzično metodo zaznavanja sledov okoljske DNK človeške

V Tularju trenutno gojijo 43 človeških ribic in z vznemirjenjem čakajo nadaljnjih ugotovitev o njihovem razmnoževanju, ta spoznanja so osnova tudi za uspešnejšo gojitev v Postojnski jami. / Foto: Tina Dokl

ribice v podzemni vodi, o kateri so junija poročali celo v prestižni reviji Science. Z njo bodo lahko ugotovili dejansko razširjenost in ohranjenost teh malih zmajčkov v naravi, sta obiskovalkama še pojasnila zakonca Aljančič. Helga Piaget in Fiona Tan sta bili nad videnim in povedanim tako navdušeni, da bosta Jamski laboratorij Tular povabili k strokovni predstavitvi človeške ribice v znanem Océanografskem muzeju v Monaku. Tam bodo človeško ribico lahko občudovali v živo, ne da bi jih pri tem motili – z neposrednim infrardečim video prenosom iz majhne jame pod Kranjem. K nam pa se bosta še vrnili, z zadovoljstvom ugotavljata tudi, da je Slovenija precej ekološko naravnava in sta že v dogovorih za izvajanje delavnic za otroke v t. i. zelenih šolah na temo ohranjanja čistih voda. Morda bodo jeseni skupaj obiskali katero od gorenjskih osnovnih šol. »Passion Sea je izobraževalno-ume-

tetniški-okoljski projekt, ki ga podpira Fundacija Princa Alberta II. Delujemo povsod po svetu, svoja sporočila promoviramo celo skozi šport, glasbo, film. Delamo vse za to, da vode zavarujemo pred onesnaženjem. In to morajo spoznati že najmlajši,« je sklenila Helga Piaget.

Za darilo človeška ribica

Magdalena in Gregor Aljančič sta gostjama iz Monaka podarila človeško ribico, seveda ne pravo, ampak kletkano čipko z motivom človeške ribice oblikovalke Maje Bizjak iz Kranja. Avtorski vzorec za čipko je leta 2015 Bizjakova izdelala sama, za osnovo ji je služila risba Gregorja Aljančiča. Tako je nastal tudi motiv čipke po znani Jamskega društva Carnium Kranj. Majino izvorno čipko prepletenih človeških ribic hrani v stalni zbirki Slovenski etnografski muzej. Ja, ti mali zmajčki so zares navduhujoči, ker so tako izjemni.

Od leve: Fiona Tan, Helga Piaget ter Magdalena in Gregor Aljančič ob ogledu Jamskega laboratorija Tular; Aljančičeva sta gostjama podarila izvorno čipko z motivom prepletenih človeških ribic oblikovalke Maje Bizjak. / Foto: Tina Dokl

Zanimivosti

Matej Tonejec – biolog, ki vodi zeliščarske pohode ter pripravlja čaje in sirupe ... **Stran 18**

Pogovor

Marija Kolar - učiteljica, ki je generacije otrok naučila ljubiti glasbo. **Stran 19**

Obletnice

V sredo je minilo sto dvajset let, odkar so na Kredarici odprli Triglavsko kočjo. **Stran 20**

Od petka do petka

V Slovenijo je ta teden prispelo osemnajst prebežnikov, ki potrebujejo mednarodno zaščito. / Foto: arhiv GG

Foto: Gorazd Kavčič

Gasilci so se borili z velikim požarom nad Črnim Kalom, ki so ga najverjetneje zanetile iskre pri zaviranju vlaka.

Rdeči križ Slovenije je priskočil na pomoč Makedoniji, ki jo je prizadelo hudo neurje s poplavami. / Foto: Tina Dokl

Sprejeli nove prebežnike

V sredo je v Slovenijo v okviru premestitev iz Italije in Grčije iz slednje prispelo osemnajst prebežnikov, ki potrebujejo mednarodno zaščito. Še štirinajst jih pričakujemo naslednji teden.

JASNA PALADIN

Prebežniki nastanjeni v azilnem domu

Na ministrstvu za notranje zadeve so pojasnili, da je v Slovenijo prispelo trinajst državljanov Sirije in pet državljanov Iraka, ki so jih nastanili v azilnem domu na Viču v Ljubljani, kjer se bo začel uradni postopek sprejema prošnje za priznanje mednarodne zaščite. Do zaključka postopka bodo ostali v azilnem domu. Med prispelimi prebežniki sta dve družini, z osmimi in z dvema otrokoma, ter pet posameznikov. Do zdaj je bilo v Slovenijo iz Italije in Grčije premeščenih 43 oseb, od tega 18 državljanov Sirije, 15 državljanov Eritreje in deset državljanov Iraka.

Skupaj s skupino beguncev, ki so k nam prispeli ta teden, in tistimi, ki v Slovenijo pridejo v prihodnjem tednu, jih bo v našo državo tako prispelo 75 od skupno 567, kolikor jih je predvidenih v okviru dogovorjenih premestitev. Poleg omenjenih naj bi se v Slovenijo trajno priselilo še šestdeset beguncev, saj se je slovenska vlada odločila, da bo poleg prvotno predvidenih dvajsetih sprejela še štirideset sirskih beguncev, a prebežnikov v okviru trajne preselitve k nam doslej še ni bilo.

Gasilci pogasili požar nad Črnim Kalom

Naporni dnevi so za okoli sto petdeset gasilcev primorske in notranjske regije, ki so se od nedelje do torka borili z velikim požarom, ki je izbruhnil ob železniški progi nad Črnim Kalom od vasi Črnotiče do naselja Zanigrad. Na dolžini skoraj štirih kilometrov je na okoli dvajsetih žariščih ogenj zajel skupno približno 350 hektarov, poklicnim in prostovoljnim gasilcem pa so v intervenciji pomagali tudi vojaki in dva helikopterja. Bližja naselja in človeška življenja niso bila ogrožena, uradni vzrok požara še ni znan, je pa do vžiga najverjetneje prišlo zaradi isker pri zaviranju vlaka.

Rdeči križ Slovenije na pomoč Makedoniji

Rdeči križ Slovenije se je odločil priskočiti na pomoč Makedoniji, ki jo je minuli konec tedna prizadelo hudo neurje s poplavami, v katerem je življenje izgubilo 22 ljudi. Ker je prizadetim trenutno najbolj potrebna finančna pomoč, je Rdeči križ Slovenije makedonski organizaciji iz solidarnostnega sklada že nakazal sedem tisočakov, sprožili pa so tudi dobrodelno akcijo. Denar lahko nakažete na njihov TRR ali pošljete SMS na 1919 s

ključno besedo poplave ali poplave5. Sredstva bodo namenjena za izvajanje programov osnovne materialne pomoči, torej za hrano, higienske pripomočke, pitno vodo ter sredstva za dezinfekcijo in za najbolj potrebno nastanitveno opremo v začasnih zavetiščih.

Makedonija je v torek prek evropskega mehanizma za civilno zaščito zaprosila za mednarodno pomoč v obliki ekipe strokovnjakov za usklajevanje odprave posledic nesreče in tehnično pomoč ter gradbenega inženirja s področja vodarstva. Na pomoč bo prizadetim priskočila tudi Slovenija, je na dopisni seji sklenila vlada. Uprava RS za zaščito in reševanje je v sredo v Makedonijo tako že napotila strokovnjaka za pomoč pri koordinaciji odprav posledic poplav, misija pa naj bi trajala teden dni.

Začetek izkopa posmrtnih ostankov iz Hude jame

V teh dneh se bo začel izkop posmrtnih ostankov iz jaška ena na območju vojne grobišča rov Barbara v Hudi jami. V okviru del bodo sprva prenesli posmrtno ostanke iz kostnice v rudniku in jih pokopali na območju Spominskega parka Dobrava, nato bodo izkopali

posmrtno ostanke iz jaška ena, jih začasno shranili v začasno kostnico v rovu Barbara v Hudi jami. Nato bodo pod nadzorom Inštituta za sodno medicino potekale antropološke in arheološke analize, temu pa bo sledil še pokop v pokopno polje na območju Spominskega parka Dobrava. Ko bo to končano, je načrtovana ureditev pokopnega polja, priprava poročila o izvedbi in ugotovitve analiz ter ureditev območja rudnika po opravljenih delih, so sporočili z ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Izkop, prenos, pokop in dokončna ureditev območja so predvideni v sedemnajstih mesecih od začetka in bodo predvidoma končani do konca prihodnjega leta.

Za dosedanja dela je vlada že namenila dobrih 578 tisočakov, dokončna ureditev vojnega grobišča pa naj bi stala osemsto tisoč evrov brez DDV.

Kredarico pobelil sneg

V sredo je Slovenijo zajel dež z občutno ohladitvijo in tudi neurji, ki so ponekod povzročala nemalo nevšečnosti. Strela je udarila v več krajih, med drugim v minornitski samostan Olimje. Nič kaj avgustovskega vremena zaradi ohladitve niso imeli v visokogorju – Kredarico je namreč pobelil sneg.

Kronizem ante portas!

DR. BOJAN DOBOVŠEK,
VODJA SKUPINE NEPOVEZANIH POSLANCEV

moj pogled

Mini davčne in druge reforme vlade zaradi nasprotovanj stroke in opozicije ne pridejo skozi zakonsko proceduro, če pa jih kljub temu izglasujejo, nastajajo številni problemi pri izvajanju ter ovirajo delo malih in srednjih podjetnikov. Takšen je primer uvedbe davčnih blagajn za vse subjekte, ki ni prav posrečena stvar.

V naših sosednjih državah jih ne poznajo. V Avstriji, kjer nam je ureditev bolje poznana, so lokali do določenega števila sedežev čisti pavšalisti, prav tako vse stojnice za prodajo pijače, hrane in kmetijskih izdelkov. Vsak četrtek je ob Baškem jezeru (Faaker See) kmetijska tržnica, ki se je v velikem številu udeležujejo tudi gorenjski kmetje in tam prodajajo

svoje izdelke. Vsi po vrsti zatrjujejo, da takšne možnosti v Sloveniji nimajo. V Avstriji ne potrebujejo prav nobenih blagajn; ko najamejo stojnico, je pavšalni davek že obračunan v najemnini stojnice. Račun izdajo samo na željo stranke in to kar ročno na paragonski blok.

Organizator Festivala čokolade v Radovljici, ki je iz leta v leto večji in obsežnejši, je tudi potarnal, da je povabil več avstrijskih in italijanskih podjetnikov k sodelovanju. Pokazali so izredno zanimanje, ko pa jim je bilo razloženo, kaj vse potrebujejo pri nas za prodajo svojih izdelkov na stojnicah, je večina odpovedala sodelovanje. Precej je podjetnikov, ki so tukaj zaprli svoje gostinske obrate in odprli lokale

čez mejo v sosednji Avstriji. Posledično tudi zaposlujejo ljudi iz Avstrije in večina se ne misli vrniti v Slovenijo. Planinska društva so imela precej stroškov z inštaliranjem davčnih blagajn v svoje planinske postojanke, saj visoko v hribih nimajo kabelskih povezav. Podobni problemi so pri pridobivanju gradbenih in drugih dovoljenj. Seveda ima zaradi posebnosti vsaka gorenjska občina svojo perečo problematiko, skupni imenovalec pa je, da si želijo večje zaposlovanje in spodbujanje zdravega podjetništva.

Vse našeto povzroča veliko apatije v podjetniškem sektorju in posledično nezainteresiranost za odpiranje malih podjetniških obratov. Podjetniki, ki so že ustvarili

določen kapital, v vse večjem številu bežijo v sosednje države, največ v Avstrijo. Kot kaže, je za vlado pomembnejše spodbujati tista podjetja, ki večino posla po prijateljski liniji opravijo z državo, kot pa da bi spodbujali lokalno podjetništvo, ki je gonilo razvoja in zaposlovanja v vsaki občini. Nasprotno se je vlada odločila za več regulativnih ukrepov in večji represivni nadzor z drakonskimi kaznimi. Pri tem pozablja, da za legitimnost ukrepov vlade potrebuješ zaupanje ljudi, ki pa je glede na statistične podatke padlo na najnižjo možno raven.

Upravljanje države v dobro ljudje vprašanje perspektive, s katere gledaš na situacijo. Pogled vlade od zgoraj navzdol s propagandnim

ustvarjanjem strahu in represivnimi ukrepi vodi v izgubo zaupanja, ne le statistično. Treba se je spustiti med ljudi in oceniti stanje od spodaj navzgor, v tem primeru tudi v luči malega podjetnika, da si pridobi legitimnost upravljanja. Nepotizem, klientelizem in kronizem (poslovanje po sorodstvenih, strankarskih in prijateljskih vezavah) se odkrito in brez sramu kaže skozi poteze vlade. Osebe, ki so v svoji karieri povzročile bančno luknjo ali propad podjetij, zasedajo ključna mesta na podlagi zvez in prijateljev. Takšne vrste prijateljski kronikapitalizem, ki ga zastopa vlada, vodi v plutokracijo, za katero velja opis: bogastvo je zakon.

Po svetu

Braziliske šampionke

Med slovesnim odprtjem olimpijskih iger v Riu se je po sredi Maracane sprehodila dolgonoga Gisele Bündchen, z manekenskim, ne s paradnim korakom. Gisele ni športnica, a nastopa v disciplini, v kateri je Brazilija velesila ...

MIHA NAGLIČ

Atipične, a prave Brazilke

Ja, šampionke, ampak ne športne, ki prav zdaj tekmujejo na olimpijskih igrah v Riu. V mislih imam neko drugo disciplino, v kateri je Brazilija svetovna velesila prav tako kot v nogometu – v produkciji vrhunskih fotomodelov in manekenk. Mnoge med njimi so svetlih las in polti, drugačne od večine brazilskih žena in deklet, ki v svojem videzu izkazujejo svoje indijanske in afriške prednike. Kako razložiti ta fenomen? »Več kot polovica najbolj znanih in najuspešnejših brazilskih manekenk, med njimi tudi Gisele Bündchen, prihaja iz najjužnejše brazilске zvezne države Rio Grande do Sul, ki sicer predstavlja le okoli pet odstotkov brazilskega prebivalstva. Tamkajšnji prebivalci so v veliki meri potomci nemških, italijanskih, poljskih in ukrajinskih priseljencev, zato ne čudi, da večina brazilskih supermanekenk ni značilnega latinskega videza, ampak so svetloolase oziroma svetlooke.« Brazilija je sicer rasno ena najbolj mešanih držav na svetu, več kot 40 odstotkov prebivalstva je mešane rase (»pardo«), imajo temnopolte prednike. Slovite brazilске

manekenke, ki državo predstavljajo v svetu, tega ne odražajo. Da bi povečali raznolikost na modnih brveh, so v Riu de Janeiru leta 2013 sprejeli dekret, da mora biti na modnih revijah vsaj deset odstotkov manekenk temnopolnih. Podobno določilo so sprejeli tudi v Sao Paulu, a so ga pozneje umaknili, ker se je izkazalo za protustavno. Mnogi po svetu tako Brazilke še naprej vidijo skozi prizmo njihovih najbolj znanih manekenk, kar je povsem zgrešeno. Imena teh zvezdnic so znana: Ana Beatriz Barros, Cintia Dicker, Isabeli Fontana, Izabel Goulart, Fernanda Motta, Aline Weber, Raquel Zimmermann ... Najbolj pa izstopajo tri: Alessandra Ambrosio, Gisele Bündchen in Adriana Lima. Alessandra Ambrosio (1981) prihaja iz mesta Erechim. Spada v modno ekipo Victoria's Secret, večkrat je bila uvrščena na sezname najlepših žensk na svetu in sodi med največje zaslužkarice med manekenkami. Z zaročencem Jamiejem Mazurjem imata dva otroka, Anjo in Noah. Najbolj prepoznavna med vsemi je 36-letna Gisele Bündchen: bujni valoviti lasje, značilen pogled in mere 90-62-90. Je najslavnejši brazilski izvozni artikel v svet šovbiznisa. Prihaja

iz mesta Tres de Maio v zvezni državi Rio Grande do Sul in se že več let zapored uvršča na sam vrh najbolj plačanih manekenk na svetu. Pozirala je na naslovnih praktično vseh najbolj znanih modnih revij. Bila je obraz podjetij Dolce & Gabbana, Chanel No. 5, Bvlgari, American Express in Apple. Sodi med najpremožnejše ženske v svetu šovbiznisa, tehtala naj bi kar 290 milijonov dolarjev. Je mati dveh otrok in žena enega največjih ameriških zvezdnikov, Toma Bradyja, podajalca v ligi NFL. Adriana Lima (1981) je sveže samska, nedavno se je ločila od srbskega košarkarja Marka Jarića, s katerim ima dve deklici, Valentino in Sienna, doma je iz mesta Salvador. Zaslovela je kot obraz kozmetične firme Maybelline, danes je uveljavljena članica ekipe Victoria's Secret. Ta 35-letnica velja za lepoticico z velikim srcem, saj je članica več dobrodelnih organizacij, njeno premoženje pa ocenjujejo na 50 milijonov dolarjev. Navdušena je nad brazilskim nogometnim zvezdnikom Neymarjem in tega ne skriva: »Ko sva se spoznala, je bilo nepozabno, saj ima v sebi mnogo več kot slavo.« Hm. (Vir: Wikipedia, MMC RTV SLO, siol.net)

Avstrija proti Turčiji

»Imam sedež in glas v svetu zunanjih ministrov. Gre za to, ali bi odprli nova poglavja s Turčijo. Jaz sem proti.« Tako odločen je bil 7. avgusta 29-letni avstrijski zunanji minister Sebastian Kurz. Kancler Christian Kern pa je že pred tem izjavil: »Turčija nima nikakršne pristopne perspektive, niti zdaj niti v prihodnjih desetletjih je ne vidim kot članice EU.« Na izjave obeh se je urno odzval vodja turške diplomacije Mevlüt Cavusoglu; avstrijska vladna stališča je označil za sovražna in dodal, da je Avstrija »prestolnica radikalnega rasizma«. Kakorkoli že, početje predsednika Erdogana vse bolj spominja na metode, ki jih je leta 1933 v Berlinu uveljavljal neki drugi politik avstrijskega rodu ... Mor-da je celo njegov skriti vzornik.

Obsedeni s preteklostjo

»Zgrožen sem bil nad tem, kar sem slišal. Želel sem se pogovarjati o poslu, o spremembah, o reformah, oni pa so se neprestano vračali na ustaše in partizane. Bil sem popolnoma nemočen.« To pa je izkusil in izjavil odstavljeni hrvaški premier Tihomir Orešković (1966), ki je na ta položaj prišel kot poslovnež iz Kanade. Mar ni nazaj zagledan tudi velik del slovenske politike?

Ne, to niso Afričanke, to so Brazilke afriškega porekla. Največ Brazilcev je belih (47 odstotkov), sledijo rasno mešani (»pardo«, 43 odstotkov), črnih je sedem odstotkov, Azijcev en odstotek in »indigenov« le 0,4 odstotka. / Foto: Wikipedia

Nemška kanclerka Angela Merkel in avstrijski kancler Christian Kern. V stališčih do Turčije se ne ujemata.

Vlak, s katerim so ustaši dovažali svoje žrtve v Jasenovac. Sodeč po vstajenju ustaškega duha med delom Hrvatov, žrtev ni bilo dovolj. / Foto: Wikipedia

Slovinci v zamejstvu (520)

Projekt povezuje dve organizaciji

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

O Slovencih v italijanski pokrajini Furlanija - Julijska krajina pišem redkeje kot o Slovencih na Koroškem, kar pa ne pomeni, da se pri njih ne dogajajo pomembne reči. Ena takih, spodbudnih, je dogovor o Projektu, kot so poimenovali dogovor o sodelovanju med obema krovnicima organizacijama Slovencev v Italiji, Slovensko kmetijsko gospodarsko zvezo in Svetom slovenskih organizacij, ki ju vodita Rudi Pavšič in Valter Bandelj. V okviru Projekta bosta organizaciji usklajevali stališča do napovedane volilne reforme v Italiji in zagotavljanja zastopnosti Slovencev ter drugih tem, o katerih odloča italijanska in deželna oblast in so pomembne za Slovence, predvsem o

Plošča s slovenskim napisom v cerkvi v Ovčji vasi v Kanalski dolini

delitvi državnih podpor. Ta nova organizacijska struktura ni ukinitve samostojnosti posamezne organizacije, poudarjata Rudi Pavšič in Valter Bandelj, ampak nov korak v kakovosti sodelovanja, ki bo zadevalo tako finančna vprašanja in

vedno bolj tudi vsebino sodelovanja. Še pred koncem leta pa bo v Trstu začel delovati Centralni urad za slovenski jezik, ki ga je deželni svet ustanovil decembra lani. Urad bi moral delovati že prej, vendar so se pojavile finančne težave. Z razpisi bodo iskali ustrezne ljudi, ki bodo v treh pokrajinah dežele, v katerih živijo Slovenci (Trst, Videm, Gorica) skrbeli za uporabo slovenščine

Sredi leta so začeli v Kanalski dolini v Italiji enojezične (italijanske) krajevne table nadomeščati z dvojezičnimi italijansko-slovenskimi, kar določa zaščitni zakon za slovensko manjšino. Kmalu po postavitvi je bil eden od novih napisov pomazan, kar je bilo tudi opozorilo, da je Kanalska dolina večjezična in da bi morali biti napisi najmanj trojezični, saj živijo v dolini poleg Italijanov in Slovencev še Nemci in Furlani.

v javni upravi. To nalogo sedaj opravljajo nekatera slovenska kulturna društva. V Čedadu so za to skrbeli člani Kulturnega društva Ivan Trinko. Ljudje, ki bodo za to nalogo zaposleni v občinskih upravah, naj bi skrbeli tudi za izvajanje čezmejnih projektov.

Zelo utečeno je tudi sodelovanje med slovenskimi organizacijami in društvi na avstrijskem Koroškem in v

Ovčja vas; tabla z domačim (slovenskim) hišnim imenom in Ovčja vas v slovenščini, nemščini, italijanščini in furlanščini

Furlaniji - Julijski Krajini v Italiji. Čeprav živijo Slovenci v različnih državah, so težave, ki jih morajo reševati, podobne ali celo enake. Tako sta se pred kratkim v Šentjanžu na Koroškem srečali vodstvi Slovenske prosvetne zveze iz Celovca in Zveze slovenskih kulturnih društev v Italiji iz Trsta. Tržaško društvo ima novo vodstvo in je bil šentjanški dogodek tudi spoznavne narave.

Zanimivosti

Biolog, ki vodi zeliščarske pohode, pripravlja čaje in sirupe...

Matej Tonejec je devetindvajsetletni biolog z Jezerskega, ki v svojem domačem kraju vodi zeliščarske pohode, pripravlja čaje in sirupe, raziskuje ter v vseh pogledih ostaja tesno povezan z naravo, predvsem z rastlinstvom.

NASTJA BOJČ

Matej se je za rastline resneje začel zanimati v prvem letniku študija, kasneje je v diplomski nalogi popisal okoli tisoč rastlinskih vrst, ki uspevajo na Jezerskem, kar je približno tretjina vsega rastlinstva, ki ga najdemo v Sloveniji. Vzroki za to so mlado in staro gorstvo, različne kamninske podlage, velik razpon v nadmorski višini (od 900 do 2500 m) ter različni habitati (gozdovi, travniki, melišča ...) – vse to je združeno na Jezerskem. Veliko je raziskoval in še vedno raziskuje sam, iz hrvaščine je prevedel knjigo Užitne divje rastline ter pridobil nacionalno poklicno kvalifikacijo za zeliščarja.

Rastline niso neumne – o strategijah in povezovanju

Zeliščarske pohode vodi že tri leta – in glede na to, kaj udeležence najbolj zanima, se posvetijo zeliščem, redkim rastlinam, divji hrani, strupenim rastlinam ... V povprečju se starejša generacija osredotoča na zelišča, mlajša na divjo hrano, tujce pa najbolj navdušujejo orhideje ter redke, strupene in bolj eksotične rastline. Mlademu biologu se najzanimivejše zdijo orhideje ali parazitske rastline. Kot pravi, si ljudje večinoma predstavljajo, da imajo rastline zelene liste, potem pa naletijo

na rastlino, ki je popolnoma rjava in pravzaprav krađe vso hrano okoliškimi drevesom. Ali pa orhideje, ki morajo prvih nekaj let preživeti v simbiozi z glivo – lepe čevljevce, ki so sicer zaščitni, veliko izkopavajo in jih preseljujejo na svoje vrtove, a tam ni tiste glive, brez katere ta orhideja ne more živeti. Muholiko mačje uho, ki raste pod slapom Čedca, ima cvet, podoben čebeli, in tudi diši kot goneča se samica. Pride samec, se pari s tem cvetom, pelod se mu prilepi na telo, samec pa ga nevede nese naprej na naslednjo rastlino. »Torej, rastline niso neumne. Ugotovile so, da če proizvedejo vonj, ki spominja na samico, potem bo prišel samec in jih na ta način oplodil. Materina dušica ima na semenu oljne priveske, s katerimi se hranijo mravlje. Ko pojejo oljni privesek, hkrati zakopljejo tudi seme in tako širijo povezavo z materino dušico. Same imajo od tega hrano, materina dušica pa nekoga, ki jo posadi,« razlaga Matej, ki mu fascinantnih dejstev o rastlinah ne zmanjka.

Na kaj morate biti pozorni, če se ukvarjate z zelišči

Pogosti napaki pri delu z zelišči sta po Matejevih besedah nabiranje mokrih rastlin, ki, ko se posušijo, postanejo črne in so neuporabne, ter nabiranje

napačnih rastlin, kar je najopaznejše pri njivski preslici, ki je edina zdravilna, druge so strupene. Vsem, ki se ukvarjajo z zelišči, zato svetuje, da rastline nabirajo ob sončnem vremenu, nabirajo naj suha zelišča, jih čim hitreje očistijo, osmukajo in posušijo, ne da bi pri sušenju preseglji temperaturo 40 oziroma 45 stopinj Celzija. Pravilno sušenje zelišč je v eni plasti, in sicer na mreži (naj ne bo obdelana z insekticidi), da zrak dostopa z zgornje in spodnje strani, barva pa mora ostati taka, kot je bila ob nabiranju. Čeprav je sušenje odvisno tudi od vremena, se rastline v opisanih pogojih posušijo v približno treh dneh, ko so posušene, pa prijetno zašelestijo. Če znane s tega področja pridobivate tudi iz knjig in spletnih virov, Matej priporoča gradivo, pri katerem sodelujejo farmacevti, saj so ti pri raziskovanju zelo natančni, dosledni in zanesljivi.

Udeleženci zeliščarskih pohodov nasvete biologa z zanimanjem poslušajo in upoštevajo. Kot sta nam na enem od vodenj zaupali Vera Kerin iz Brežic in Miljana Zakšek s Senovega, je Matej odličen in znanja poln vodja: »Naučili smo se marsičesa novega, vodenje je bilo zelo poučno, saj so bile razlage zelo izčrpne. Zavedamo se, da ne smemo vsega popiti in pojesti, paziti je

Matej Tonejec, biolog, zeliščar, gorski reševalec in ljubiteljski mizar z Jezerskega / Foto: Tina Dokl

treba pri pripravi, kombinacijah pa tudi pri nabiranju posameznih delov rastlin. Za to delo je potrebnega veliko znanja, vsak pa mora najti tisto, kar potrebuje. Nihče nima vseh bolezni, zato ne smemo nabirati vsega od a do ž in potem nabrano metati stran.« Da je pri nabiranju treba biti pameten, poudarja tudi Matej, ki vedno pusti rasti vsaj petdeset odstotkov osebkov, s čimer ohranja naravna rastišča: »Če naberete vse naenkrat, naslednje leto ne bo ničesar več.«

O meti, melisi in žajblju

Mete so križanci, zato so večinoma sterilne, torej ne producirajo semen

in peloda ter se posledično lahko križajo samo ob neposrednem dotiku. Ta rastlina raste zelo hitro in intenzivno: »Če jo porežemo enkrat na leto, ni tako hudo, mi pa to naredimo trikrat letno in je skoraj nemogoče toliko pognojiti, da bi vsa ta hrana dobili nazaj. Pri nasadu, ki je tu tri leta, so nastali otočki, kjer meta ne raste več, saj ni več dovolj hranil, zato je treba kolobariti. Najbrž bomo posadili deteljico, ki je metuljnica, na njenih koreninah rastejo koreninski gomoljčki, v njih pa so bakterije, ki vežejo zračni dušik. Tako bomo pognojili na naraven način,« pojasnjuje jezerski biolog. Najbolj raziskana je poprova meta, ki pomaga pri želodčnih težavah, a če jo uživamo dnevno, vam verjetno ne bo več pomagala, zato v tem primeru posežite po rmanu ali plaptici.

Melisa koristi pri težavah s spanjem in blagi depresiji, pri žajblju, ki med ljudmi velja za zelo zdravilno rastlino, pa moramo biti pazljivi. Redko kdo namreč ve, da vsebuje beta-tujon, to je neke vrste živčni strup, podobno kot v absintu, zato ga ne smemo mešati z maščobami ali alkoholom, saj se beta-tujon v njih razgradi in s krvjo lahko pripotuje do živčnih celic ter jih poškoduje. Matej zato žajbelj priporoča le za grgranje – kadar imate vneto grlo, ga grgrajte, nato pa izpljunite. To velja za dolgoročno uporabo, če žajbljev čaj pijete enkrat

mesečno, ne bi smeli imeti večjih težav.

Radi pijete čaj?

Matej trenutno goji okoli petnajst rastlinskih vrst, med katerimi prevladujejo čajnice, saj se hribovski, ki sestoji iz desetih različnih rastlin (malinjakovi listi, trpotec, materina dušica, rman ...), in metin čaj, ki se od v trgovini kupljenega razlikuje po tem, da vsebuje cele in ne že v prah zmletih listov, najbolje prodajata. In kako čaj pravilno pripravimo? Vodja pohodov pravi, da univerzalnega načina priprave ni, saj je odvisno, kateri čaj pripravljamo in kolikšna je njegova koncentracija. Pri trpotčevem čaju je na primer pomembno, da ga ne prevrevamo, saj vsebuje sluzi, ki se pri več kot štiridesetih stopinjah uničijo. Najbolje je, da ga zvečer damo v hladno vodo, počakamo do jutra in ga zjutraj pogrejemo do največ štiridesetih stopinj.

Pa res za vsako bolezen rož'ca raste? »Iz zelišč se da marsikaj ekstrahirati, ampak da bi vse pozdravili s čaji, pa težko, saj ti pomagajo pri blažjih težavah. Moramo res za vsako bolezen raste rož'ca, a jo je treba pravilno obdelati in iz nje izluščiti potrebne substance,« pripoved o svojem delu zaključuje Matej, biolog, zeliščar in gorski reševalec, ki rad potuje, občasnoma mizari in ničesar ne načrtuje, temveč pušča, da ga življenje spontano pelje naprej.

Ponedeljkova vodenja potekajo v okviru Jezerske štorije, jezerskega poletnega dogajanja. / Foto: Tina Dokl

Pogovor

Učiteljica, ki je generacije otrok naučila ljubiti glasbo

Marija Kolar

Čeprav se je že pred petnajstimi leti upokojila, Marija Kolar ostaja tesno povezana z glasbo, poučevanjem in Radovljico. Učiteljica na radovljiški glasbeni šoli je vzgojila generacije mladih, ki jih kot odrasle srečuje na koncertih klasične glasbe, ter utrla pot marsikateremu nadarjenemu otroku, ki si je glasbo kasneje izbral za poklicno in življenjsko pot.

MARJANA AHAČIČ

Marija Kolar je kot mlada učiteljica glasbe v Radovljico prišla leta 1962. Petnajst let se je v službo vozila iz Ljubljane, nato se je z družino preselila v enega od radovljiških blokov, kjer živi še danes. Do leta 2000, ko se je upokojila, je kot učiteljica glasbene teorije ter mentorica skupin najmlajših učencev vzgojila številne generacije otrok, ki so prav zaradi nje vzljubili glasbo; ne le kot glasbeniki, večina predvsem kot navdušeni poslušalci. Pred dvajsetimi leti je kot predsednica Društva ljubiteljev stare glasbe prevzela vodenje Festivala Radovljica, ki se v Linhartovem mestu te dni odvija že 34. zapored. Prejšnji petek je za svoje življenjsko delo na področju glasbe prejela veliko plaketo Občine Radovljica.

Otroštvo ste preživeli na Goriškem, v glasbeni družini. Verjetno ste doma veliko prepevali?

»Seveda, vsi smo bili bolj glasbeni. Trije fantje in tri dekleta smo bili. Oče je, ko mi je bilo deset let, vso družino preselil v Šempeter pri Gorici, kjer nas je vpisal v glasbeno šolo. Igrala sem klavir. Leta 1958, s šestnajstimi leti, sem šla na srednjo glasbeno šolo v Ljubljano.«

Z idejo da ...?

»Da se bom ukvarjala z glasbo. Nobenih velikih načrtov nisem imela. Glasba me je vedno vlekla, ambicij, da bi bila koncertna glasbenica, pa nikoli nisem imela. Kasneje so v Ljubljano prišli še drugi iz družine in oče je rekel: Marija, zdaj si boš pa morala najti štipendijo. Pa sem jo. Pobrskala sem po časopisih in našla zapis, da v Radovljici – kjer še nikoli prej nisem bila – ponujajo štipendije. Odpravila sem se na tedanjo občino in res dobila štipendijo za dve leti. Denarja je bilo dovolj za internat. Po dveh letih, 1962. leta, sem jo začela vračati.«

Kdo vas je učil poučevanja?

»Nihče, pravzaprav. Ko končaš šolo, te vržejo v vodo, tako je menda pri vseh poklicih. Ampak jaz sem imela tako rada otroke, da mi ni

bilo težko. Nikoli nisem gledala le na učni načrt, vedno predvsem na to, kakšne otroke imam v razredu. Pri delu sem imela srečo, da je bil toliko let moj ravnatelj Egi Gašperšič, s katerim sem se lahko pogovorila o vseh svojih idejah za delo. Vedno sem bila mnenja, da na glasbeni šoli ne izobražujemo samo bodočih glasbenikov, ampak ljudi na splošno, ki bodo z znanjem, ki ga bodo pridobili pri nas, s seboj v življenje nesli nekaj lepega.«

Pri vašem pouku glasbene teorije se je vedno tudi prepevalo.

»Verjetno sem to prinesla od doma, kjer smo ogromno peli. Oče je bil navdušen pevec ... Sicer pa: kaj pa naj bi otroci počeli v glasbeni šoli, če ne peli in poslušali?! Teorija je nekaj, kar mora biti za zraven.«

Kako mlade prepričati, da poslušajo tudi klasično glasbo?

»V bistvu ni recepta. Treba je prislunhiti otrokom in izvedeti, kaj jih zanima. Najlepše je, če najdeš zgodbo, ki jih navduši. Vedno sem vedela, kdaj sem imela dobro uro. To je bilo takrat, ko so mi rekli: 'Dajmo tole še enkrat poslušat ...' In naslednjo uro spet. Saj vem, da so me kdaj nagovarjali k poslušanju glasbe tudi za to, da nisimo nadaljevali s snovjo, ampak vedno sem stala na stališču, da jim je treba dati nekaj, kar bodo nesli s seboj v življenje, nekaj, kar jim bo ostalo. Pojmi, kot so lestvice, intervali, akordi ... jim že ne bodo. Če pa jim pokažeš, kako lepo zveni določen interval, jim daš možnost, da ga zaigrajo, zapojejo, ga preizkušajo ... je to tisto, kar ostane.«

Kaj naj bi torej otrok prinesel iz glasbene šole?

»Pozitivne občutke, spoznanja o glasbi. Niti ne toliko znanja, to otroci pozabijo. Ostanje jim tisto, kar doživijo. In če v mladosti nekaj doživijo, to peljejo naprej. Morda ne takoj, ampak takrat, ko dozorijo. Zato hodijo na koncerte, prireditve, poslušajo, morda igrajo in se imajo zraven lepo.«

Marija Kolar / Foto: Gorazd Kavčič

Doživetja, pravite. Kot tiste ekskurzije na koncerte v Ljubljano, na katere ste z vlakom peljali po sto otrok iz Radovljice?

»Saj jih nisem sama, kolegi so mi pomagali (smeh)! Zbirala sem dobre programe odprtih matinej v Filharmoniji. Dogovorila sem se z ustanovo in jim zagotovila, da bom pripeljala vzgojene poslušalce, ki ne bodo delali kravala v dvorani. Organizatorji so vedno rekli, da so krasni. Seveda je bilo treba na teh naših pohodih poskrbeti, da so imeli otroci v Ljubljani tudi kaj za sprostitve. V času, ko so imeli pri nas tekoče stopnice samo v Maximarketu, na primer, je bila vožnja iz nadstropja v nadstropje veletrgovine ena najboljših zabav otrok, ki sem jih pripeljala v prestolnico!«

Pa je še kdo v tistem času vozil po sto otrok na koncerte v Ljubljano?

»Kje pa! Z vlakom pa še posebno ne. Meni se sicer to ni zdelo nič nenavadnega, ne vem, zakaj, morda zato, ker me nikoli ni strah, ne življenje pač gledam s pozitivne strani.«

Na stotine otrok ste poučevali. Kako ste prepoznavali tiste največje talente? So se vsi, ki ste jih prepoznali kot najbolj talentirane, tudi razvili v odlične glasbenike?

»V veliki večini so se. Prepoznati pa jih ni tako zelo težko. Otrok odpoje

melodijo, odploska ritem, sliši ... vse mu je jasno, ker je glasbo prinesel s seboj v življenje, nihče ga ni naučil. Glasbeni pedagog ga le čuva in usmerja. Ko sem delala s skupinami najmlajših otrok, so me kolegi učitelji pogosto spraševali: 'Marija, imaš kakšnega dobrega med svojimi učenci?' Po navadi sem odgovorila: 'Še malo, kakšno leto počakaj, potem pa bo.' Nikoli nisem hitela; ko otrok pokaže notranjo željo, da gre naprej, ga usmerim na naslednjo stopnjo. Zato ne maram sprejemnih izpitov. Težko je v tistih nekaj minutah prepoznati, kdo je obetaven in kdo ne. Vsak otrok ne more takoj pokazati vsega, kar zna. Sploh če ga prav ne vprašaš, ne usmeriš pravilno ... kako boš ugotovil, kakšen je v resnici?«

Kaj bi rekli, gospa Kolar, ste bolj glasbenica ali bolj pedagoginja?

»Joj, kakšno vprašanje ... Glasbena pedagoginja sem. Glasba me zelo zanima – in ko jo pomešam s poučevanjem, dobim tisto pravo, mojo pot.«

Če bi vas starši vprašali, zakaj je prav, da gre otrok v glasbeno šolo, kaj bi odgovorili?

»Najprej bi želela spoznati otroka in nato bi odgovorila. So bili tudi primeri, ko sem rekla, da nima smisla siliti. Sicer pa mislim, da se otrok z glasbo nauči nekega

posebnega reda, posebne miselne sposobnosti, kar mu pomaga tudi sicer v razvoju.«

Pri organizaciji Festivala Radovljica se že skoraj 35 let angažirate na povsem drugačen način, kot je pedagoško delo. Načrtno ali naključno?

»Bil je slučaj. Tu v Radovljici je s prvimi festivali stare glasbe začel kolega Klemen Ramovš. Ker smo bili zelo povezan kolektiv, smo mu vsi pomagali. Ko je Ramovš Festival razvil tako visoko, da se mu je Radovljica zdela premajhna, je odšel. Žal nam je bilo, da bi šlo vse delo v nič, zato smo v začetku devetdesetih prosili tedanjega župana Černeta, naj nam dovoli, da s festivalom nadaljujemo.«

Otroštvo ste preživeli na Goriškem, bili dvajset let Ljubljanka, zdaj pa že skoraj štirideset let živite v Radovljici. Če vas kdo vpraša, od kod ste, kaj mu odgovorite?

»Ja, da sem Radovljčanka, kaj pa!? Nikoli ne rečem, da sem z Zavrha, iz Šempetra, Gorice ... Kje neki! In nikoli ne bi živela drugje. Na proslavi sem povedala, da delam tisto, kar čutim, kar sem. S tem, kaj sem in kdo sem, sem si bila vedno na jasnem. Da v kraju, kjer živim, moje delo cenijo in tudi javno prepoznajo, pa je tisto, kar mi največ pomeni.«

Treba je prislunhiti otrokom in izvedeti, kaj jih zanima. Najlepše je, če najdeš zgodbo, ki jih navduši. Vedno sem vedela, kdaj sem imela dobro uro. To je bilo takrat, ko so mi rekli: 'Dajmo tole še enkrat poslušat ...' In naslednjo uro spet.

Obletnice

Sto dvajset let Triglavskega doma

V sredo, 10. avgusta, je minilo natančno sto dvajset let, odkar so na Kredarici pod Triglavom 10. avgusta 1896 slovesno odprli Triglavsko kočo, kasneje poimenovano Triglavski dom. Kočo je na grebenu med Rjavino in Triglavom na zemljišču, ki ga je kupil Jakob Aljaž, po njegovi zamisli postavilo Slovensko planinsko društvo.

MARJANA AHAČIČ

Kakih trideset planincev je v sredo, 10. avgusta, na 120. obletnico slovesnega odprtja Triglavske kočice na Kredarici vedrilo v Triglavskem domu, ki danes stoji na njenem mestu. »To so bili predvsem tisti, ki so prišli dan prej. Krepko pod lediščem je bilo, padala je sodra, danes ob pol petih zjutraj pa je začelo še snežiti. Zdaj se je otopilo in jutri bo že mogoče priti do sem,« je v četrtek dopoldan razmere na Kredarici v telefonskem pogovoru opisal Herman Uranič, novi oskrbnik Triglavskega doma. Z letošnjo sezono je zamenjal Dušana Vidmarja, ki je na Kredarici med planinci in meteorologi preživel kar 16 poletij. Uranič je doma s Starega vrha, izkušenj z upravljanjem planinskih domov pa ima veliko, saj je pred tem deset let skrbel za dom pri Sedmerih triglavskih jezerih.

Triglavski dom na Kredarici radi obiščejo številni ljubitelji tako rekoč z vsega sveta. V sredo, na 120. obletnico postavitve doma, je bilo v njem kakih trideset planincev, načrtovano slovesnost pa so zaradi slabega vremena prestavili na september. / Foto: Gorazd Kavčič

Na Kredarici so sicer prav v teh dneh na vrhuncu sezone. »Do prvega konca tedna v septembru imamo ob koncih tedna tako rekoč vse

zasedeno, med tednom pa se najde še nekaj prostora,« je povedal Uranič, ki za planince skrbi z ekipo osmih pomočnikov, ob konicah pa

jim na pomoč priskoči še kakšen par rok.

»Nekaj novosti smo uvedli, predvsem pri jedilnikih. Novi kuhar namreč pripravlja jedi

brez jušnih kock in konzervansov, z veliko sveže zelenjave. Iz Poljanske doline dobivamo domače kislo mleko, ki ga ponudimo k žgancem; planinci so navdušeni nad njim, prav tako imajo radi naše sladice pa seveda ričet, joto in kar je še drugih tradicionalnih planinskih jedi.«

Med planinci izjemno priljubljeni Triglavski dom je odprt vse leto; pozimi zanje poskrbijo meteorologi, ki imajo svojo bazo v prizidku, sicer pa oskrbnik Herman z ekipo. V gostinskih prostorih je tristo sedežev, v tridesetih sobah je 140 postelj in še 160 ležišč na skupnih ležiščih. Dom v dobri sezoni obišče okoli štirideset tisoč planincev, število prenočitev pa se giblje med 10 in 12 tisoč v sezoni, odvisno predvsem od vremenskih razmer.

»Letošnja sezona je v primerjavi s preteklimi, razen z lansko, ki je bila tudi zaradi praznovanja 120-letnice

Aljaževega stolpa rekordna, nekaj nad povprečjem, tako da smo zadovoljni,« je povedal Uranič. Veliko je tujcev, predvsem Nemcev, Francozov in Avstrijcev, med Slovenci prevladujejo Štajerci in Dolenjci, Gorenjci pa najraje pridejo junija in septembra.

Seveda se redno oglašijo tudi »stalni« obiskovalci Kredarice, med njimi znani Franjo Potočnik, korenina iz Mojstrane, ki je lani obeležil svoj tisoči vzpon na Triglav. »Okoli četrte pride, zbudi meteorologe, ki skuhamo kavo, malo poklepeta in je do zajtrka že nazaj v dolini,« sej nasmehe Uranič.

Zadovoljen je, ker v letošnji sezoni niso zabeležili hujših nesreč. »En zvin gležnja, kar je zelo malo, če pomislimo, koliko ljudi pride sem gor in nato naprej do vrha Triglava. Verjetno k temu pripomore tudi dejstvo, da je zaradi gneče treba hoditi počasi, drugače enostavno ne gre.«

Tometov most drži že tristo petdeset let

Tometov most na Seničici ima letnico 1666. Po njem so hodili peš, se vozili s konji, med vojno so čezenj peljali celo tanki, pred kratkim pa se je malce »oddahnil« od velikega prometa. To je namreč kamniti most na lokalni cesti, ki je mnogim služila kot obvozna v času rekonstrukcije mostu v Mednu.

MAJA BERTONCELJ

V zadnjem obdobju, ko je potekala obnova mostu nad železniško progo v Mednu, so številni vozniki za pot proti Ljubljani in iz nje uporabljali lokalno cesto od Medvod mimo Seničice in Medna. Domačini pravijo, da je šlo tod okrog tretjine vsega prometa na sicer eni najbolj obremenjenih prometnic v državi. Na trasi je na Seničici tudi kamniti Tometov most z dolgo zgodovino. Na stebru ob mostu je letnica 1666.

Več o mostu nam je povedal Janez Šušteršič, domačin iz Tometove domačije, ki je neposredno ob mostu in je skupaj z mostom in kostanji spomenik lokalnega pomena: »Tometov most letos praznuje 350 let in je eden zelo redkih, ki je v isti funkciji že toliko časa. Bil je na trasi Oglej-Salzburg, ki je bila v zgodovini

izredno pomembna. Tega so se takrat očitno dobro zavedali. Most je bil zgrajen skrbno in trdno. Struga Maveljščice, ki teče pod njim, je pri mostu

posebej utrjena z obdelanimi izklesanimi kamni. Most so zgradili tako, da so polagali izklesan kamen na kamen praktično brez veziv.

Ima le železni lok. Zdržal je vse velike naravne nesreče, tudi potrese.« Šušteršič pravi, da so šli čez most številni znani Slovenci in državniki iz

Tometov most je eden redkih mostov, ki so v isti funkciji že 350 let. Včasih so čezenj hodili peš, se vozili s konji, danes pa je obremenjen z avtomobili. / Foto: Maja Bertoncej

Janez Šušteršič ob mostu z letnico 1666 / Foto: Maja Bertoncej

cele Evrope: »Uporabljal ga je France Prešeren, Fran Saleški Finžgar ga je omenil v delu Leta mojega popotovanja. Nekateri most imenuje Napoleonov most. Čezenj se je umikala francoska vojska, ni pa podatka, da bi bil z njo tudi sam Napoleon.«

Pojasnil je, da je čez most do leta 1938, ko so zgradili sedanjo cesto, potekala edina prometnica mimo Medvod do Škofje Loke in Kranja. Pred vojno se je imenovala Ljubeljska cesta. Most je bil pomemben tudi v nekdanji Jugoslaviji. »Da je ostal tak, kot je, in da ga niso povečali, ima velike zasluge prof. dr. Marjan Mušič, ki ga je uvrstil v takratni jugoslovanski katalog varovanih kulturnozgodovinskih spomenikov,« pove Šušteršič, ki si želi, da bi zanj poskrbeli

tudi v prihodnje in ga obvarovali propadanja. »Ob njegovi obletnici bi ga bilo smiselno obnoviti. Zaščitni podporni zid neposredno ob temelju mostu se je po 350 letih začel rušiti. Za skupnost bi bila to velika škoda, da bi takšen objekt začel propadati. Most so sicer restavrirali pred približno tridesetimi leti, a je bil potreben le lepotnih popravkov. Celoten zaščitni kompleks bi bil sedaj potreben obnove, vključno z naravno-kulturno dediščino (kostanji, zid, struga).«

Kdor prečka most, niti ne ve za njegovo zgodovino in pomembnost, saj ob njem ni nobene označevalne table. Kljub temu se ustavi kakšen turist, pred leti pa je služil celo kot kulisa angleški glasbeni skupini pri snemanju videospota.

Na robu

Ženska iz ozadja, 2. del

Njena pokončnost je bila za vzor

MILENA MIKLAČIČ

usode

»Vse moraš ubogati, kar ti bodo ukazali, mi je zabičal oče, preden me je pospremil k civilni poroki. O cerkveni ni bilo niti govora. Prvič v življenju me je bilo strah, a kot se je kasneje izkazalo, brez potrebe. Ludvik je bil samo na zunaj takšen, precej ohol, vzvišen, zelo nagle jeze, tudi glasen. Hitro mi je tudi naredil otroka, saj je menil, da me bo s tem še bolj privezal nase.«

»Precej let je minilo, živela sva kot običajna zakonca, a ga nisem imela rada. Preveč sva si bila različna. Predvsem me je motilo, ker je doma pljuval kar po tleh in takšne reči. Tudi sinova, ki sva ju imela, je pogosto brez potrebe kaznoval. Kot moškemu mu ni bilo všeč, da sem bila pametnejša od njega, a se je z leti, ko je videl, da tega javno nikoli ne

poudarjam, unesel. Vse pose v podjetju sem vodila jaz, še podpisovala sem se namesto njega. Izdelovali smo opeko. Delo je bilo zelo težavno, saj so morali delavci ročno opravljati vsa dela, razen oblikovanja izdelkov, kjer so uporabljali prešo. Krampi, lopate in samokolnice so pele od jutra do pozne noči. Pogoji za delo so bili zelo težki, delo pa je bilo večinoma sezonsko. Na začetku smo proizvajali predvsem zidake in korce. Potem pa, ko se je opekarna malo opomogla, smo kupili še nekaj strojev. Zdi se mi, da je bilo leto 1952, a nisem prepričana, malo sem postala že pozabljiva, ko smo uvedli mehaniziran izkop z bagri. Gline pa smo prevažali z vagončki. Pri nas so dobili delo vsi, tudi ženske in otroci. Za mularijo sem zmeraj priskrbela sadje, malinovec, imeli so tudi dovolj kruha. Nekateri so ga, če ga je kaj ostalo, nesli tudi domov. Največkrat so prihajali zato, da so z denarjem pomagali staršem, ki so živeli v veliki revščini. Spominjam se fanta, vsako jutro je pripešal okoli deset kilometrov, njegova največja želja pa je bila, da si kupi kolo. Ko se je septembra začel pouk, sem mu dovolila, da je po šoli prihajal na delo in pomagal. Kolepa, ki ga je kasneje lahko kupil, je bil zelo vesel. Še celo fotografiral se je z njim. Mislim, da to fotografijo, ki mi jo je enkrat prinesel, še zmeraj

nekje hranim. Tudi svoja sinova sem hitro vpregla v delo. Če ne drugega, sta pometal, prinašala vodo, moškimi hodila po cigarete v trafiko. Boli me srce, ker sta oba dobila ničvredni ženi, ki sta vnuke vzgajali drugače. Predvsem pa v nedelu. Češ, če sem jaz moral v mladosti veliko garati, vam ne bo treba. Spridili so tudi pravnuke. Sami lenuhi! Sedeli bi za računalniki ali pred televizorji ter čakali, da jim pečene piške padejo v usta. Res ne vem, kam smo danes prišli s to čudno vzgojo, ko so starši prepričani, da bo delo otroka skvarilo in mu zato dovolijo, da dneve in dneve ne počne nič,« je bencila moja sogovornica in po bliskanju iz njenih oči, sem hitro spoznala, da ji marsikaj ni najbolj po volji.

Ker pa me je bolj zanimalo njeno zgodnje življenje kot razlogi, zakaj ji to danes ni po godu, sem jo prosila, ali se lahko povrneva v stare čase.

»Saj to niso zelo 'stari' časi!« je bila spet odločna. »Večina ljudi mojih let se še zmeraj spomni, kakšno je bilo življenje po drugi svetovni vojni,« je nadaljevala. »Najina družina ni trpela pomanjkanja, mož je bil član zveze komunistov, mnogim drugim se pa ni godilo tako lepo. Moje sestre so imele pri izbiri partnerjev več smole. Po koncu vojne, ko je veliko mož padlo ali pa so bili po biti po njej, je bilo primernih

fantov bolj malo. Pomagala sem jim, kakor sem vedela in znala. Danes, ko se ljudje norčujejo iz hrane in postajajo vegetarijanci ali kako se že temu reče, s svojim odnosom do mesa žalijo mojo generacijo. Kadar sem skuhalo mesno juho, je bil v družini praznik. Pa morate vedeti, da mi zaradi ugleda moža, ki sem ga imela, ni nič manjkalo. Celotni mozeg iz kosti smo 'popili', da boste vedeli! Kadar sem spekla marmorni kolač, smo ga zmeraj jedli za mizo. Pa veste, zakaj? Zato, da smo potem pobrali še vse drobtine. Nič ni ostalo. Sinovoma sva omogočila, da sta lahko študirala. Niti pomisliti nista smela, da ob koncu tedna, ko sta se vrnala domov, ne bi poprijela za delo. Žal sta potem dobila takšni ženi, ki sta vse, kar sem ju naučila, v kali zatrla. Danes vsi skupaj, razen ene vnukinje, ki je bolj po meni, gledajo na delovne roke s prezirom in zviška. O, kako sem jezna nanje! Niti povedati vam ne morem! A pustiva to, da ne boste rekli, da samo nergam!«

Spetsva se vrnili na odnose med njo in možem. Njej se je vse, kar se ji je takrat zgodilo, zdelo 'normalno', zame pa je bilo nadvse zanimivo.

»Včasih je v krajih, kjer sem živela, veljalo, da je za žensko preveč izobrazbe zelo škodljivo. Njeno mesto je bilo za štedilnikom. Morala je znati kuhati, šivati in vzgajati otroke. Jaz sem bila

malo drugačna, zato ker je bila tudi moja mama drugačna. Le da je oče njeno drugačnost toleriral, moj mož je pa ne bi. Četudi ni znal ne brati ne pisati, se je obnašal, kot da ima najmanj tri doktorate. Ko sva bila sama, pa je vsak odlok, ki ga je dobil, porinil predme z besedami, preberil pa razloži. Šele čez pet ali šest let skupnega življenja sem ga pripravila do tega, da se je začel učiti osnov pisanja in branja. Ko sta šla fanta v osnovno šolo, je šlo lažje. S pomočjo njunih knjig je hitreje usvajal potrebna znanja. A sem potem dosegla, da se je vpisal v večerno gimnazijo, ki jo je končal z mojo pomočjo, enako se je dogajalo, ko je postal študent večerne višje šole. Malo so mu pogledali skozi prste, malo sem mu stala ob strani, pa je tudi tam uspešno diplomiral. Smešno je, da sem jaz še vedno brez vsake formalne izobrazbe, v bistvu pa sem – prek moža – opravila vse izpite. Tudi sinovoma sem v srednji šoli veliko pomagala. Na skrivaj sem bila zelo ponosna, ko so ju učitelji hvalili. Kadar smo bili doma skupaj, o tej 'pomoči' nismo nikoli govorili. Bogne daj! Moški so imeli vso oblast. Mene so imeli za pokorno in uslužno dekle.«

Tega mi sicer Katarina ni izdala, podrobnosti mi je zaupala njena vnukinja: če ne bi bilo nje, ne bi nikoli postavili lastne hiše in nikoli kupili fička. Tako kot jo je naučila mama, je ves čas skrbela, da

je bilo nekaj denarja na strani. Njen mož je bil zelo zaveden in poslušen pripadnik takratne oblasti. Nikoli si ni upal narediti česar koli proti zakonu. A Katarina je hitro in zelo pronicljivo spoznala, da so bile lepe besede zgolj na papirju in spisane za pokoravanje množic, v resnici pa so tisti, ki so najbolj pridigali, živeli najbolj po svoje.

»Z možem sva se – starejša kot sva bila – zelo dobro razumela. Vedela sem, da kakšne romantične ljubezni, o kateri sem brala v knjigah, med nama nikoli ne bo, sva pa zato vlagala vse sile, da sva si ustvarila primeren standard. Če je kdaj gledal za drugimi ženskami ali se ga napil, sem morala molčati. Saj ne, da bi mi dal kako okoli ušes, dovolj hudo je bilo, če se je 'mulal'. To pa je zelo rad počel. Sporekla sva se edino takrat, ko mi ni dovolil, da bi na stara leta vzela k sebi mamo. Čutila sem, da sem ji to dolžna. Ker če ne bi bilo nje in njene nesebičnosti, kdo ve, kje bi pristala! Njegovi bratje in sestre, prav tako nepismeni, so bili razkropljeni po vsej Sloveniji. Eden je bil celo zaprt, ker je nekoga ubil. Sestra, ki se je poročila s 'sovražnikom', z Italijanom, je pa tako in tako ostala izobčenka vse do svoje smrti. Veste, ženska mora biti izobražena, mora biti pametna, četudi mora to vse življenje pred moškimi skrivati! Povem iz izkušenj!«

(Konec)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Pešpolk kranjskih Janezov

PETER COLNAR

V času Jugoslavije so nam vsiljevali misel, da Slovenci nismo vojaki, ampak predvsem pridni delavci. Kot vojaki naj bi bili najboljši predvsem Črnogorci. Da ni tako, potrjuje kar precejšnje število slovenskih generalov v času Habsburške monarhije in končno tudi v času Jugoslavije. Da ne gre »samo« za generale, ampak tudi za velikanski krvni davek, nam govorijo podatki o 17. pešpolku kranjskih Janezov, ki so ga 12. avgusta 1914 poslali na rusko bojišče. V bojih je padla polovica častnikov in vojakov. Tako so se oblikovali tudi slovenski polki.

Prva svetovna vojna je zajela večji del sveta. V štirih letih so se civilizacijske oblike

življenja popolnoma spremenile, vzniknile so nove ideje, spremenila se je družbena sestava, predvsem pa razmišljanje in dojetanje sveta in dogodkov. Stari imperiji so razpadli, boljševiska revolucija, ki ji je utrla pot vojna, je začela novo zgodovinsko obdobje.

Na Slovence in slovenske dežele je vojna vplivala različno. Julija 1914 je cesar Franc Jožef razglasil mobilizacijo. Vpoklicani so bili vsi za vojsko sposobni moški med 21. in 42. letom. Vojaske obvezniki so vstopali v vojsko po krajevni pripadnosti, tako da so naborniki posamezne kronovine služili skupaj v polku. Tako so se oblikovali tudi slovenski polki.

Najbolj znana slovenska enota je bil 17. pešpolk, tako imenovani Polk kranjskih Janezov, ki se ga je protikoncu vojne oprijelo ime Cesarjeviči po Otu Habsburškem. Sedež je imel v Celovcu, en bataljon pa v Ljubljani. Že na ruskem bojišču je padla v boju padla polovica častnikov in vojakov. V nadaljnjih spopadih (boji pri Wolczi dolini, umik do Karpatov in do prelaza Dukla, po umiku iz Ogrske bitka pri Jodlowi in februarja 1915 boji v Karpatih) je februarja 1915 kljub popolnnevanju štel le še 320 vojakov. Potem je polk sodeloval še v bojih v Galiciji, poleti pa odšel k Dnestru. Junija je dosegel velik uspeh,

Zanimivi Gorenjci tedna iz dežele Kranjske:

- V Ljubljani se je 8. 8. 1841 rodil podjetnik Karl Luckmann, ravnatelj Kranjske industrijske družbe na Javorniku pri Jesenicah. Bil je član izredno vplivne slovenske rodbine, katere začetnik je bil žebjar Jurij iz Kroke. Ob koncu 18. stoletja so se preselili v Ljubljano.
- V Stari Loki se je 10. 8. 1883 rodil skladatelj Lovro Hafner. Končal je orglarsko šolo v Ljubljani. Služboval je kot organist v župnijah Breznica, Ljubljana Šentvid in Preska.
- Na Dovjem se je 11. 8. 1820 rodil narodni buditelj in organizator šol Jernej Brence.

saj je zajel poveljnika ruskega polka skupaj s štirimi oficirji in 7700 vojakov.

Po nastanku fronte med Italijo in Avstro-Ogrsko je bil polk oktobra 1915 poslan na sorško fronto. Med tretjo soško ofenzivo je 17. pešpolk prišel na položaje med Podgori in Oslavjem ter jih branil tudi v 4. ofenzivi. Izgubil je 18 častnikov, praporščakov in kadetov. Marca 1916

je bil premeščen na tirolsko fronto in sodeloval v majski ofenzivi. Spomladi 1917 se je bojeval pri Chiesi, junija pri Monte di val Belli, od februarja 1918 ob reki Assa. Ob junijski ofenzivi ob reki Piavi je zajel tri angleške oficirje in trideset vojakov. Polk je bil na to spet premeščen na Tirolsko, kjer je dočkal konec vojne – seveda tisti, ki so preživeli ...

Stoječe ovacije ...

ALENKA BOLE VRABEC

*mizica,
pogrni se*

... za Sandorja Javorkaia, izjemnega madžarskega violončelnika, ki je imel v Radovljiski graščini mojstrski razred v organizaciji KUD Casa de Kamna za obetajoče violiniste. In je mestu in udeležencem mojstrskih razredov daroval koncert s skladbami Vražjega goslača, kakor so še za življenja govorili o legendarnem in pustolovskem virtuozu Nicoloju Paganiniju (1782, Genova–1840, Nica). Sandorju Javorkaiu je dal oče v roke violino, ko je imel komaj tri leta. Ko je dopolnil peto, je že stal na koncertnem odru. Do letos, ko se zaokrožujejo štiri desetletja njegovega življenja, je kot solist prepotoval svet, nastopal v najprestižnejših glasbenih dvoranah

in z najslavnejšimi orkestri – velikokrat v duetu z mlajšim bratom Adamom, nič manj nadarjenim violončelistom, in navduševal. Temnolas mož z neukrotljivimi kodri je jermal dih ob izvedbi 24 Paganinijevih capricciov, od katerih je trinajsti poimenovan Hudičev smeh. Ob njihovem nastanku je vladalo mnenje, da so neizvedljivi. Kdor jih obvlada danes, so mu koncertni odri odprti. Osupljiva muzikalnost, drznost zapletene tehnike in ognjen temperament, neskončna fantazija barvite izraznosti, lahkotnost in hitrost Javorkaievih gibkih prstov so vzbujali občutek nezemskosti. In magični mojster strun in loka se je po skoraj uri in pol vrtoglavega igranja na pamet z nasmeškom, kot da sploh ni utrujen, poslovil od prevzetega občinstva ... Spomin, ki ga rada obnavljam.

Torta pisana paprika

Za 4 osebe potrebujemo: 2 rdeči papriki, 2 rumeni papriki, sok polovice neškropljene limone, 120 g kozje skute, 2 rumenjaka, 4 žlice oljčnega olja, 1 strok česna, sol, kajenski poper ali ostro papriko po okusu, pest sekljanih zelišč – baziliko, meto, origano, žajbelj (pazimo, da ne bo prevladal okus slednjega), 200 g listnatega testa, 1 žlica kisle smetane, okrogel nizek pekač s premerom 22 cm.

Papriko prerežemo po dolgem in jo očistimo. Na

pekač položimo list papirja za peko in zložimo nanj polovice paprik. Nato opečemo paprike pod žarom, da lupina postane črnkasta in se začnejo delati mehurji. Zatem damo papriko v polivinilasto vrečko za zmrazovanje, jo zapremo in ohladimo. Ko papriko lupimo, prestrežemo sok, ki se je izcedil iz sadežev. Polovice paprik še enkrat prerežemo. Česen stremo.

Pečico ogrejemo na 220 stopinj Celzija.

Skuto gladko zmešamo s sokom paprik, rumenjako, oljčnim oljem, česnom in limoninim sokom ter začnimo s soljo in kajenskim poprom po okusu.

Dno okroglega nizkega pekača prekrijemo s papirjem za peko. Lističe paprik spiralno zložimo v krog tako, da se malce prekrivajo. Zatem paprike premažemo z nadevom in posujemo s sekljanimi zelišči.

Listnato testo razvaljamo in z njim prekrijemo pekač. Testo obrežemo 1 cm pod robom in ga po vrhu premažemo s kisló smetano. Pečemo 20–25 minut. Pekač z debelimi kuhinjskimi rokavicami vzamemo iz pečice in nanj položimo večji servirni krožnik. Krožnik previdno poveznemo na pladenj, obrnemo in pazimo, da nas morebitne kapljice vročega olja ne opečejo. Odstranimo papir za peko in ponudimo še toplo torto s hrustljivo listnato solato.

Pa dober tek!

Vaš razgled

Se tudi vam zdi, da je na zgornji fotografiji nekaj nenavadnega, neobičajnega? Ptičja strašila in njihov namen poznamo, nismo pa – to si upam trditi – vajeni živih ptičjih strašil, ki niso niti najmanj strašljiva, pač pa nasmejana in simpatična. Dve takšni ptičji strašili smo srečali na Žirovskem vrhu, kjer naj bi popestrili tradicionalni Praznik žetve. To jima je brez dvoma uspelo. N. B. / Foto: Andrej Tarfila

Večkrat slišim, saj bi daroval kri, ampak se bojim igle, že pri odvzemu v laboratoriju mi postane slabo. Ampak misli si krojimo sami in lahko si krvodajalstvo zamislimo čisto drugače. Tako nekako: najprej me pregledajo, ali sem zdrav – in že to je nekaj vredno. Potem me namestijo v udoben stol, z mano se ukvarja prijazno zdravstveno osebje, na koncu pa se okrepcam še z malico. Najpomembnejše in največ vredno pa je: nekomu bom rešil življenje. S. K. / Foto: Tina Dokl

Nove knjige (342)

Bojevanje

MIHA NAGLIČ

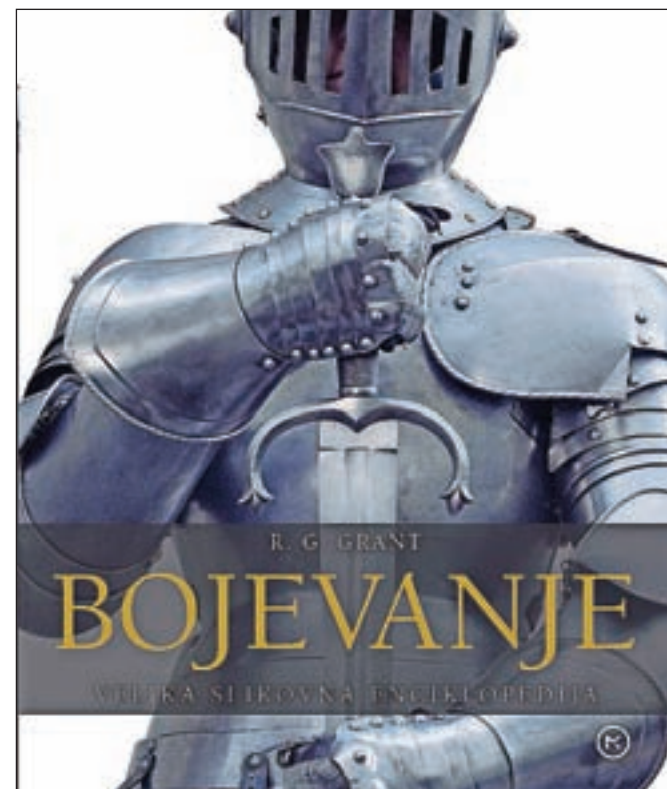
»V zadnjem času je postalo modno podcenjevanje pomena bitk v medčloveških odnosih. Mnogi velikih spopadov v zgodovini nič več ne štejejo za odločilne. Pa vendar je bilo preživetje vsake civilizacije odvisno od njene usposobljenosti za vojskovanje in, kar je še pomembnejše, za zmago v bitkah. Če bi Grki bili poraženi pri Salamini, bi na naših univerzah zdaj morda poučevali staro perzijsčino kot sredstvo za razumevanje temeljev naše civilizacije. Če bi Mavri pri Poitiersu porazili Karla Martela in njegovo vojsko, bi bile evropske katedrale prav mogoče mošeje. Če bi bojevniki po imenu

Mohamed podlegel ranam v spopadu med arabskima mestecema, bi bil svet povsem drugačen. Bitke, je dejal Winston Churchill, so 'ločila' zgodovine. Kartagina, Kordova in Zhao (ena iz obdobja vojskujočih se držav na Kitajskem) so bile nekoč mogočne in uspešne države, a niso opravile nenadnega preizkusa bojevanja in so izginile v zgodovini, medtem ko so države, kot so Britanija, Francija, Kitajska in Združene države, dobresedno nastale v vojni; njihove meje, jezike in sisteme vladanja so najprej vsilili in nato še preizkusili spopadi. Pa vendar se danes vojne strahote neposredno dotaknejo le peščice nas v razvitem svetu.

Štejemo jih za odklon, za nevarnost, ki bi se je naši voditelji morali izogniti. Ta knjiga zelo živo ponazarja, da je bila vojna skozi zgodovino pravilo. Obdobja miru so bila pravzaprav izjema, vedno krhka in le poredkoma daljša od enega rodu. Ko skupine ljudi pridejo v stik, se med njimi pojavijo spori, ki jih je mogoče razrešiti mirno ali nasilno. Mao Zedong je dejal: 'Politika je vojna brez preliivanja krvi, vojna pa je politika s preliivanjem krvi.'«

Gornji odlomek je iz Predgovora te knjige, njen avtor je R. G. Grant, prevedla jo je Mojca Vodusek, izšla je v zbirki Velika slikovna enciklopedija. Prikazuje bitke, bojevnike, orožje in

tehnologije, zajema pet tisoč let zgodovine in geografsko zaobseže ves svet. Med orožji je na začetku 250 tisoč let stara paleolitska kamnita sekira, na koncu so lasersko vodeni izstrelki, pametne bombe, brezpilotna vohunska letala in druga visokotehnološka orožja, ki so jih Američani uporabili v napadu na Irak leta 2003. Omogoča drzne primerjave med tehnikami bojevanja; učinek Džingiskanovih kolon hitro se premikajočih konjenikov je presenetljivo podoben učinku nemških oklepnikov, ki so se spomladi leta 1940 prebijali skozi Francijo. Glavna stalnica bojevanja skozi tisočletja pa je brezčasna domiselnost bojevnikov, zlasti poveljnikov.

R. G. Grant, Bojevanje, Mladinska knjiga, Ljubljana, 2016, 360 strani, 49,98 evra, www.emka.si

TEJA KRALJ

GG

TEJA PONOVRNO V SURVIVORJU

Jeseni na Pop TV prihaja težko pričakovani slovenski resničnostni šov Survivor. Počasi nam razkrivajo imena, ki se bodo v njem pojavila, vodil pa ga bo Puščavski lisjak, ki mu adrenalinsko preživetje ni tuje – Miran Stanovnik. Med tekmovalci smo ponovno naleteli na Tejo, ki smo jo lahko spremljali pred leti v srbskem Survivorju. Tokrat bomo zanjo lahko navijali v slovenski izvedbi resničnostnega šova.

Alenka Brun

Miran Stanovnik, ki se ga je zaradi puščavskih motorističnih podvigov prijel nadimek Puščavski lisjak, je znan obraz v svetu ekstremnega športa. Svojo športno kariero je začel v atletiki, nato pa nadaljeval kot kolesar. Prvič se je na avanturistično izkušnjo podal leta 1990 na dirko Camel trophy, s slovitim Dakarijem se je srečal šest let kasneje,

ko ga je puščava zasvojila in na dirko se je vrnil še enajstkrat. Šport mu je prinesel tudi medijsko prepoznavnost, gledalci so ga vedno lepo sprejeli.

Miranu je v čast, da so ga izbrali za voditelja prvega slovenskega Survivorja. »Gre za največji preživetveni boj na televiziji in takšne razmere mi niso tuje. Komaj čakam, da filipinska zgodba pride na televizijske ekrane, saj je bila lokacija sanjska, a vseeno neusmiljena. Mislim, da bo oddaja motivirala tudi včasih malo brezciljno slovensko mladino.«

Izkušnja, ki je ne pozabiš nikoli

Skupina tekmovalcev se bo na samotnem filipinskem otoku podala v medsebojni boj in tekmovala tudi s presenečenji narave. Najmočnejši v preživetju bo nagrajen z denarno nagrado, petdesetimi tisočaki; televizijski gledalci pa bodo za svoje favorite lahko navijali jeseni, ko slovenski Survivor prihaja na male zaslone.

Počasi na Pop TV razkrivajo tudi imena tekmovalk in tekmovalcev v šovu in med prvimi smo lahko

spoznali kar nekaj simpatičnih fantov in deklet, po neuradnih informacijah pa naj bi v njem nastopila tudi dva Gorenjca. Za drugega ne vemo – ali prihaja fant oziroma dekle res z Gorenjskega – dejstvo pa je, da je ena tekmovalka klena Gorenjka. Teja prihaja iz Škofje Loke in smo jo lahko pred leti spremljali že v srbskem Survivorju, tako da smo lahko popolnoma prepričani, da so tekmovalci slovenskega Survivorja dobili močno nasprotnico – Gorenjci pa favoritinjo v šovu.

Ko smo se pred nekaj meseci s Tejo pogovarjali o njeni udeležbi v takrat kar razvpitem srbskem Survivorju, nas je zanimalo tudi, kaj bi svetovala željnim udeležbe v slovenskem Survivorju. Tudi pomislili nismo na to, da se bo ponovno prijavila v resničnostni šov, ki dejansko testira človekove psihične in fizične meje mogočega: da se bo prijavila v slovenski Survivor.

Teja je v času srbskega Survivorja štela trideset let, pisala se je še Lapanja. Danes je omožena, mamica dveh navihankov in se piše Kralj. Zanj je bil srbski Survivor izkušnja, ki se je bo vedno spominjala, tej pa bo sedaj dodala še slovensko različico. Ali bo njena udeležba v podobnem šovu v preteklosti pomenila prednost v domačem Survivorju, bomo lahko videli

Škofjeločanka Teja Kralj je tekmovalka, ki izkušnje z resničnostnim šovom Survivor že ima in bi bila lahko eden glavnih favoritov za zmago. / Foto: Pop TV

Mirana Stanovnika bomo tokrat lahko gledali v vlogi voditelja slovenskega Survivorja na Filipinih. / Foto: Planet TV

jeseni. Zagotovo pa Teja ne bo lahek 'plen', saj ji je v srbskem Survivorju uspel preboj vse do superfinala, a žal je najvišja stopnička ostala rezervirana za srbskega tekmovalca. Točno je vedela, v kaj se podaja, da je sposobna priti do finala in tudi zmagati. O tovrstni zmagi pa mogoče ustvarjalci srbske oziroma takrat balkansko orientirane različice šova o preživetju najverjetneje niso razmišljali. Sploh ker je bila ženska, pa še Slovenka.

»Če se zavedaš, da lahko zmagáš, se moraš zavedati, da si lahko tudi prvi, ki te bodo izločili,« je dejala pred meseci in prav posebej poudarila, »Survivor je igra. To je šov. In vsi, ki se bodo prijavljali, naj se usedejo in vprašajo, kako močne osebnosti so, ker to res niso počitnice. Predvsem si moraš pa tovrstne izkušnje resnično želeti.«

Vztrajna, čustvena, zahtevna

Je bila pa denarna nagrada v srbskem šovu dvokratnik tokratne. Vodenje oziroma povezovanje srbskega Survivorja so zaupali Andriji Miloševiću, snemali pa so ga na polotoku Caramoran. Tisti, ki smo šov spremljali, se bomo težko izognili primerjanju obeh karizmatičnih voditeljskih obrazov:

našega Stanovnika s priljubljenim srbskim igralcem.

Danes Teja šteje 37 let in zase pravi, da je vztrajna, čustvena in zahtevna. Sploh vztrajnost ji bo v Survivorju še kako koristila. Je tudi oseba, ki vse življenje išče nove izzive in v življenju ne mara monotonosti. Izredno rada se ukvarja s športom, s katerim je povezana že od otroštva – in ljubezen do njega prenaša tudi na svoje otroke. Je samostojna oseba, ki s svojim življenjem upravlja sama, lastno pozitivnost pa z veseljem prenaša na druge ljudi.

Zakaj Survivor?

»Oddajo Survivor sem začela spremljati v Ameriki leta 2005, ko sem tam študirala. Takoj sem želela sodelovati v šovu, a to ni bilo mogoče, ker nisem bila ameriška državljanica. Najprej se je nato možnost pokazala v Survivor Srbija 2009 in razmišljanje o nastopu v Survivor Filipini z zgolj Slovenci ni bilo potrebno. Želela sem si biti del tega šova.«

Od slovenskega Survivorja pričakuje bitko za preživetje med tekmovalci, ne za preživetje v naravi, gledalcem pa sporoča, naj opazujejo, kdo je v šovu najbolj fizično, psihično in taktično uravnovešen, saj takšen mora biti končni zmagovalac šova Survivor.

JAKA

HUMOR, HOROSKOP

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki Gorenjskega glasa izkoristite popust v višini 10%. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: 040 514 975

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA IN MARICA

- Oven (21. 3.–21. 4.)**
Obremenjevali se boste zaradi denarja, a v zadnjem trenutku se vse dobro reši. Izogibajte se ljudem, ki vam radi solijo pamet. Odločitve, ki so pred vami, so samo vaše. Presenetil vas bo telefonski klic, ki ga že dolgo čakate.
- Bik (22. 4.–20. 5.)**
Z umikom v samoto boste želeli le prikriti, da vam določene osebe pomenijo več, kot si želite priznati. Čeprav boste imeli nadzor, se stresu ne bo dalo izogniti. Urejale se bodo pomembne zadeve, ki so bile že nekaj časa skrite pod preprogo.
- Dvojčka (21. 5.–21. 6.)**
Teden se bo začel z dobrimi novicami, ki vas bodo popeljale v razmišljanje o pozitivni razrešitvi vsega, ki se zdi nemogoče. Zvezde bodo naklonjene, tako da se bodo vse morebitne težave, take in drugačne, reševale brez zapletov.
- Rak (22. 6.–22. 7.)**
Nepričakovane situacije se bodo reševale po najboljših možnostih. Če pa se vendarle zgodi kaj neprijetnega, bo jezo težko zadržati. Spoznanje, da imate nekoga, ki vam ne glede na situacijo vedno stoji ob strani, vam odpre oči.
- Lev (23. 7.–23. 8.)**
Druženje s starimi prijatelji vam bo popestrilo sicer dolgočasen teden. Na trenutke vam bo uspevalo, da ne boste ves čas premišljevali o bremenih. Če ste z določenimi tveganji že večkrat odlašali, je sedaj primeren čas, da naredite korak naprej.
- Devica (24. 8.–23. 9.)**
V prihodnjih dneh se vam obeta veliko novih možnosti, tako zasebno kot tudi poslovno. Razpeti boste med različnimi nasveti in hkrati z zavestjo, da je prava odločitev samo na vas samih. Usodi se ne boste upirali in uspeh imate zagotovljen.
- Tehtnica (24. 9.–23. 10.)**
Zaradi majhne pozornosti boste dobili val energije. Močnejši ste, kot si mislite, a vseeno tudi vi vsake toliko časa potrebujete potrditev ali spodbudo. Čustvena negotovost bo minila in kmalu boste našli to, kar si želite in iščete.
- Škorpion (24. 10.–22. 11.)**
Malce krize se vam odpira v družinskem krogu, a ker se boste znali soočiti z nastalo situacijo, ne bo prišlo do večjih razprtij. Finančno vam bodo stvari dobro potekale. Čeprav je dopust za vami, si nekaj dni oddiha še lahko privoščite.
- Strelec (23. 11.–21. 12.)**
Novice, ki jih boste prejeli, vam bodo dale veliko misliti. Pomembni dogodki se vam bodo začeli vrstiti eden za drugim. Komaj boste kos položaju. Neka bližnja oseba vas bo zelo pogrešala, zato je ne puščajte preveč ob strani.
- Kozorog (22. 12.–20. 1.)**
Zamera, ki jo držite v sebi, vam samo vedno bolj načenja živce. Vprašali se boste, ali je to pametno, in končno uredili stare račune. Želja po uspehu vas bo gnala naprej in v prihodnjih dneh boste precej ambiciozni kot že dolgo ne.
- Vodnar (21. 1.–19. 2.)**
Odnos z ljubljeno osebo se vam bo zapletel, zato ne boste povsem verjeli v svoje odločitve. Prišel je čas, ko se boste morali ljubljene osebi bolj posvetiti. Čaka vas poležavanje na plaži in božanje sončnih žarkov. Končno.
- Ribi (20. 2.–20. 3.)**
Zavest bo tista, ki vam bo dala jasen pogled in odgovore na vprašanja. Sebe boste začeli postavljati na prvo mesto. To, da boste malo sebični, vam ne bo škodovalo, prej koristilo. Ob koncu tedna boste zelo dobre volje in samo vi boste vedeli, zakaj.

TA JE DOBRA

Zamenjal je vrata

Mož je vsak večer prišel pijan domov in žena mu je stalno pridigala ob prihodu. Ko je to povedala svoji prijateljici, ji je ta svetovala, naj spremeni taktiko. In res. Ko se je mož nekega večera pijan vrnil domov, je odložil plašč, žena pa mu je takoj ponudila copate.
»Boš jedel, ljubi moj?« ga je vprašala. »Si še žejen? Boš morda kavico?« Mož je presenečeno obstal, se obrnil in odšel proti izhodu.
»Oprostite, zamenjal sem vrata stanovanja!« je dejal in odšel.

Einstein pred Bogom

Albert Einstein umre, pride pred Boga in mu reče: »Dragi Bog, saj veš, da sem avtor najslavnejše formule vseh časov, zdaj pa bi rad spoznal formulo, po kateri si ustvaril človeka.« Bog vzame papirček, svinčnik, nekaj napiše in mu napisano izroči. Einstein dolgo gleda v formulo, potem pa le zamišljeno reče: »Ampak tukaj je napaka ...« »Ja, vem,« reče Bog.

Upokojenci na golfu

Upokojenci so igrali golf. Vsi so se pritoževali: »Igrišče je predolgo!« je rekel prvi.
»Jame so pregloboke!« je rekel drugi.
»Vzpetine so previsoke!« se je oglasil tretji.
Nato pa se je oglasil še najstarejši: »Če pogledamo vso zadevo z druge strani, je pa dobro, da smo še na zgornji strani trave!«

Krivolovec, zajec in zelje

Sodnik zaslišuje krivolovca: »Zakaj ste streljali zajce, če niste lovec in član lovske družine?«
»Ker so zajci jedli moje zelje, čeprav niso člani moje družine.«

LAŽJI SUDOKU

6	1	4	8	5		
	4				6	
	3	6	5	2	7	
9	4			7	6	
		5	6			
5	7			3	2	
	2	8	4	1	9	
	9				3	
		6	2	9	8	

Rešitev:

7	8	6	2	9	5	1
1	5	9	7	3	6	4
6	9	1	7	8	2	4
2	1	5	9	6	4	3
8	4	7	3	1	5	2
9	2	3	6	4	1	7
4	3	8	1	5	9	6
5	7	1	6	2	3	8
1	6	9	8	3	4	7
6	2	8	9	7	1	4

TEŽJI SUDOKU

1	7		9			
4			8	6	9	7
						5
		4		8		
	2	6	7		3	
		3		4		
9						
	1	7	4	2		9
			6		5	2

Rešitev:

7	5	6	9	1	8	2
6	8	5	2	7	1	9
7	1	9	6	2	8	5
8	2	7	5	1	9	6
9	4	3	8	6	7	5
2	3	8	1	5	9	7
4	9	1	8	7	6	3
5	7	1	6	2	9	8
1	6	9	8	3	4	7
6	2	7	9	5	1	4

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravila P. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

SALONI POHIŠTVA

www.prevc.si

Sem Peter.
Zrasel sem in potrebujem
novo sobo. Tudi ti?

OTROŠKA SOBA TEMPO

VELIKA POLETNA AKCIJA OTROŠKIH SOB
-15% popust za otroško sobo Planet
za otroško sobo Tempo

Ob nakupu otroške sobe nad 1.000 EUR tudi:

-50% popust za žepkasto ležišče Panda Gold
za pisarniški stol Tehno S

OTROŠKA SOBA PLANET

Salon pohištva ŽABNICA
T: 04 502-19-00
E: info@prevc.si

Alples studio Ljubljana BTC
T: 01 541-18-20
E: alples.studio@prevc.si

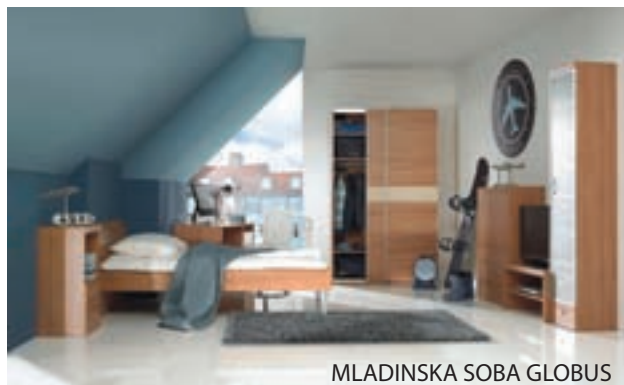
Nagrade:

- 1. nagrada: majica Letim kot Prevc,
- 2. nagrada: majica Letim kot Prevc,
- 3. nagrada: plakat Peter Prevc.

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 24. avgusta 2016, na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Bleiweisovi cesti 4.

OTROŠKA SOBA TEMPO

MLADINSKA SOBA GLOBUS

SESTAVIL: F. KALAN	ZMOTA	ZDRAVNIK ZA UŠESNE BOLEZNI	DOHODEK OD KAPIT- TALA	ČEŠKA PRITR- DILNICA	ANTIČNO GRŠKO MESTO NA KRIMU	PAUL NEWMAN	DRŽAVNIK CASTRO	ITAL. PLEMIŠKA RODBINA	NEMŠKA IGRALKA (KARIN)	PEVEC SERFEZI	NASKOK
NAŠ GLASBENIK (Z. P.)	1										
SPREM- LJEVALKA BOGINJE ATENE									13		
DVOČLENIK				10		PULZ, BILO					3
OBLIKA SOCVETJA				RIBJE MESO S HRBTA POPOLNA ZMAGA PRI TAROKU		KRAJ PRI OPATJI			KALCUJ BREZREPA DVOŽIVKA		
TRAVA TRETJE KOSNJE								AFRIŠKI VELETOK	POLDRAG KAMEN, NEFRIT KARAMBOL		
DRAGO ERZEN			ADŽANTA LIK IZ KNJIGE O DŽUNGLI				8			MALIK	PEVKA DOLEŽAL
ARALSKO JEZERO					KMEČKO NASELJE	SNEŽNI LEOPARD TROPSKA PAPIGA					17
GORENJSKI GLAS	ZAGANJAL- NIK	SPREVOD NA KONJIH GOZDNA JASA									
KRTAČAR	14							POMOR	HUDO KAZNIVO DEJANJE	EVA NOVŠAK JADRANSKI OTOK	
TKANINA ZA ZAVESE				JAPONSKI VITEZ MLETO ZITO							
DRŽAVA V INDIJI, ASSAM					RAZSTAVNI PROSTOR	OBREŽJE MESTNI AVTOBUS (ŽARG.)	9				
KONEC POLOTOKA			OTOK (ZASTAR.) ANGLEŠKI TRG	4						ODLOČNO DEJANJE	JASNA
GRAFIČNI DELAVEC							RTV NOVINAR (FRANCEK) MESTO V FRANCIJI				
SINTE- TIČNA TKANINA								REKA NA HRVAŠKEM	KARL LAGERFELD REKA V ITALIJI		7
TOYOTIN DŽIP	2			PEVKA KATARINA STOPNJA, NIVO	16						
GORENJSKI GLAS	ČREVESNA GLISTA, ASKARIDA	NAŠA PESNICA (E. M.) LEPOTA									
GLAVNO MESTO GANE					SODOBNIK KELTOV	POSADKA POGODBA O RAZORO- ŽITVI					
SAMO RUGELJ	12		ZNAMKA JAPONSKIH VOZIL NAKUP							SMUČAR MLEKUŽ	POKR. V SAVDSKI ARABIJI
POSODA ZA ZALIVANJE VRTA							DRAG NA KMEČKEM VOZU	ORANŽADA KONJSKI TEK	6		
JUDOVSKI KRALJ				KRAJ V SREMU NATANČEN PISMEN IZDELEK					EVA SRŠEN ROBERT TAYLOR		
HRV. NO- GOMETAS (R. J.)			19				11				
ITALIK					PISA- TELJICA KODRIČ FILIPIČ	SPOJINA ALKOHOLA S KISLINO MUSLIMAN- SKI BOG					
ŠIRNA TROPSKA RAVAN											
ENKALON ESINO NIMFEJ PEGATKA OSTROV	SORTA DOMAČE KOKOŠI	KAJNOV BRAT OTOK PRI SARDINJI									
PAULA ABOUL	5		PISATELJ HANSSON ČOK ZA SE- KANJE DRV	18							
TALNA OBLOGA											
IGRALKA LOLLO- BRIGIDA					NEKDANJI VRVAR	VOJAŠKI POHOD					
RAZTELE- ŠEVALEC					20						
DELEŽ (NAREČNO)					ŽIGA ARNIČ KRŠKO						
NAŠ PESNIK (LOJZE)	15										
ENAKA VOKALA			KRŠJE								

SALONI POHIŠTVA

www.prevc.si

DRUŽABNA KRONIKA

GOSTILNA PR' FRANCET

Tokrat sta v ospredju dve gostilni: ena je resnična, druga predstavlja le snemalno okolico, prostor, v katerem nastajajo glasbeno-plesne in turistično obarvane oddaje. V Gostilni pr' Francet je vedno živahno, Pr' Bizjak pa so se nedavno ustavili indijski filmarji.

Alenka Brun

Na Zgornji Beli se je tokrat zgodilo, da je bilo parkirišče gorenjske gostilne Pr' Bizjak zapolnjeno z avtomobili, takšnimi in drugačnimi. Pa gostilna ni gostila nobene poroke, niti ni bila polna gostov, a vseeno je bil vrvež glasen. Mešali sta se srbščina in slovenščina, ob pogledu na indijske obraze pa je bilo takoj jasno, da nekeje v bližini snemajo Indijci oziroma se na Gorenjskem ponovno zadržuje Bollywoodska produkcija. Žal

kaj več kot to, da smo pokušali v kuhinjo gostilne, ki je bila očitno glavno prizorišče tokratnega snemanja, in mimogrede slišali, da je v uporabi tamilščina – jezik, ki nakazuje na filmsko industrijo Indije, povezano z eno od njihovih različic Hollywooda, imenovanega Kollywood. Novi film, ki naj bi nastajal samo v Sloveniji je namreč (za zdaj) strogo varovana skrivnost in nihče od filmske ekipe ni dal izjav, režiser pa ni dovolil fotografiranja, ker bo film po naših podatkih najverjetneje ugledal luč indijskih kinodvoran v prvih mesecih naslednjega leta in ne želijo nobenih predčasnih

objav, ki bi se lahko pojavile – vede ali nevede – na svetovnem spletu. Med številno indijsko filmsko ekipo smo srečali znana obraza: Roberta Kranvogla in Roka Ribiča, ki smo ju spoznali že v Bohinjju, ko so snemali ljubezensko zgodbo z naslovom Rubikova kocka. Fanta skrbita za lokacije in celotno organizacijo in koordinacijo filmskega dogajanja v Sloveniji, indijski del pa so ponovno zaupali producentu Jairamu.

Je bila pa zato toliko radodarnjša s fotografijami Gostilna pr' Francet, kise je minulo nedeljo ustavila na terasi gostišča Jezero ob Zbiljskem jezeru. Na snemanju oddaje

s tem imenom ni manjkalo domačih društev, odličnih harmonikarjev, ansamblov, solistov in humorja. Njeno nastajanje ste si lahko ogledali v živo, če so vas zadržale pete, pa tudi zaplesali. S predvajanjem šestih oddaj, ki so jih posneli, pa bodo začeli že danes zvečer. Na ogled bodo na različnih lokalnih in regionalnih televizijah.

Gostilna pr' Francet je projekt Franceta Petermela, ki se ga spominjamo z radijskih valov, dobro se znajde v vlogi moderatorja dogodkov, včasih pa tudi kaj spesni in spiše še glasbo za pesem. Tudi v vlogi gostitelja v Gostilni pr' Francet mu ni para.

Janez Kosec in Marjan Mali iz TD Smlednik sta v Gostilni pr' Francet predstavila prireditev Grajski lonec. / Foto: Peter Košenina

KUD Jarem bo v prihodnjem mesecu zelo aktiven. Predstavitve so zaupali Romanu Verasu. / Foto: Peter Košenina

Najmlajše članice gledališča Oder treh herojev iz Pirnič z lutkami iz predstave Zvezdica zaspanka. / Foto: Peter Košenina

Skupina Mambo kings bo ena od treh nastopajočih na prihajajoči Zbiljski noči 26. avgusta. / Foto: Peter Košenina

Primož Čarman s Senice je poznavalec družabnih dogodkov v Medvodah, zato ni zamudil snemanja oddaje Gostilna pr' Francet. / Foto: Peter Košenina

Pr' Bizjaku: Rudi in Veronika Aljančič, Rok Ribič in Robert Kranvogel v družbi indijskega producenta Jairama, Sandiba Kumarja. / Foto: A. B.

VRTIMO GLOBUS

Slavni kuhar petič očka

Britanski kuhar **Jamie Oliver (41)** je petič postal očka. S soprogo **Jools** sta se razveselila sinčka, ki mu za enkrat še nista dala imena. »Zdrav je in Jools se je zopet izkazala z naravnim porodom. Tik pred koncem sta bili poleg tudi najini najstarejši hčerki. Bilo je zelo čustveno,« je povedal Oliver, ki je po novem ponosen očka treh hčerk in dveh sinov.

Tudi zvezdnikom včasih zataji kreditna kartica

Britanska pevka **Adele (28)**, ki je deveta največja zaslužkarica na svetu, je v zadregi zapustila eno izmed trgovin, potem ko ji je zatajila kreditna kartica. »Nakupovala sem v trgovini H&M, in ko sem hotela plačati, so mi povedali, da je moja plačilna kartica zavržena. K sreči me niso prepoznali,« je povedala osramočena pevka.

Na koncertu Snoop Dogga popustila ograja

Na nedavnem koncertu raperjev **Snoop Dogga (44)** in **Wiz Khalifeja (28)** v New Jerseyju je popustila varnostna ograja. Ranjenih je bilo več kot štirideset obiskovalcev, ki so jih odpeljali v bolnišnico. Tuji mediji poročajo, da nihče ni bil resneje poškodovan. Po nesreči je bil koncert prekinjen in odpovedan, raperja pa so takoj napotili z odra.

Bow Wow napovedal slovo rapu

Devetindvajsetletni raper **Bow Wow** je oznanil, da se poslavlja od rapa. Mladenič, ki je svojo kariero začel pri rosnih trinajstih, namerava skupaj s svojim stricem, znanim raperjem Snoop Doggom, izdati še zadnji, četrti album. »Upokožitev zgolj pomeni, da je čas za nove avanture,« je pojasnil raper, ki je v svoji karieri prodal več kot deset milijonov albumov.

Simpatično **Tanjo Buh** iz Žirovskega Vrha smo ujeli na domačem Prazniku žetve, kjer je pomagala v strežbi, pri igrah ter povsod, kjer so jo potrebovali. Je študentka prvega letnika Fakultete za elektrotehniko, v prostem času pa se ukvarja s športom, riše in je rada v dobri družbi. / Foto: Andrej Tarfila

Tičarjev dom praznuje

Tičarjev dom na Vršiču ima sicer že več kot stoletno tradicijo, saj so prvo kočo na njegovem mestu postavili že leta 1912, te dni pa pol stoletja beleži tudi novi Tičarjev dom, ki so ga leta 1966 postavili ob dotrajani stari koči.

JASNA PALADIN

Kranjska Gora – Prvo kočo na mestu sedanjega Tičarjevega doma je kot protiutež nemško-avstrijski Vossovi koči (danes Erjavčeva kočica) na Vršiču leta 1912 zgradilo Slovensko planinsko društvo (SPD) na pobudo in ob pomoči dr. Josipa Tičarja, predsednika kranjskogorske podružnice SPD, očeta slovenskega planinstva v Zgornjesavski dolini in soustanovitelju Gorske reševalne službe, ter jo pomenovalo Slovenska kočica.

Obe vojni sta kočico močno načeli in po drugi svetovni vojni so jo v zelo slabem stanju prevzeli jeseniški planinci, ki so jo popravili in opremili ter znova odprli septembra 1946. Iste leta je umrl dr. Josip Tičar in kočica je prevzela njegovo ime, ki ga nosi še danes. Zaradi dotrajanosti so

Novi Tičarjev dom na Vršiču je pred dnevi praznoval petdesetletnico. / Foto: Gorazd Kavčič

ob stari koči zgradili nov sodoben objekt in ga 31. julija leta 1966 predali namenu. Zanj še danes skrbijo člani Planinskega društva Jesenice. Petdesetletnico so pred dnevi planinci

praznovali v družbi predsednika Planinskega društva Jesenice Vlada Hledeta, jeseniške podžupanje Vere Pintar in kranjskogorskega župana Janeza Hrovata. Tičarjev dom, ki predvsem

zaradi lahke dostopnosti sodi med najbolj obiskane planinske postojanke pri nas, že 15 let vodi Benjamin Arnež, ki je ob jubileju prejel tudi posebno darilo za svoje dosedanje delo.

KINOSPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Sobota, 13. 8., in nedelja, 14. 8.
19.20 NEVARNOST IZ GLOBINE
17.30 JULIETA
17.45, 19.30, 21.15 SKRIVNO ŽIVLJENJE HIŠNIH LJUBLJENČKOV
13.30, 14.15, 15.15, 16.00, 17.00, 18.45 SKRIVNO ŽIVLJENJE HIŠNIH LJUBLJENČKOV, sinhro.
21.00 JASON BOURNE
20.30 ODRED ODPISANIH
13.45 LEDENA DOBA 5: VELIKI TRK, sinhro.
15.30 OB TEBI

CINEPLEX, TUŠ, KRANJ

Sobota, 13. 8.
21.15 NEVARNOST IZ GLOBINE
19.00 JULIETA
13.30, 15.30, 17.20, 19.10 SKRIVNO ŽIVLJENJE HIŠNIH LJUBLJENČKOV, sinhro.
14.15, 16.10, 18.05 SKRIVNO ŽIVLJENJE HIŠNIH LJUBLJENČKOV, 3D, sinhro.
17.45, 20.10, 22.35 JASON BOURNE

18.20, 20.00, 22.25 ODRED ODPISANIH
16.35, 21.00 ODRED ODPISANIH, 3D
20.45 ZVEZDNE STEZE: ONKRAJ
16.00 IZGANJALCI DUHOV
13.45, 15.45
LEDENA DOBA 5: VELIKI TRK, sinhro.
14.40 LEDENA DOBA 5: VELIKI TRK, 3D, sinhro.

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 12. 8.
18.00 SKRIVNO ŽIVLJENJE HIŠNIH LJUBLJENČKOV, 3D, sinhro.
21.00 SPREHOD PO GOZDU (vstop prost)

Sobota, 13. 8.
18.00 SKRIVNO ŽIVLJENJE HIŠNIH LJUBLJENČKOV, 3D, sinhro.
21.00 MALI PRINC (vstop prost)

Nedelja, 14. 8.
21.00 STOLETNIK, KI JE ZLEZEL SKOZI OKNO IN IZGINIL (vstop prost)

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

Radio Sora

Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3

RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

Radio Triglav[®]

Gorenjska 96 MHz

RADIO ZA RADOVEDNE

Gorenjski megasrček

radio-kranj.si

RADIO KRAJN 97.3

tvoji najljubši hiti

ustvarjen za poletje

Pošljite ključno besedo

HOSPIC5

na

1919 in prispevali boste 5 EUR za delovanje društva. **Da bomo tu, ko nas boste potrebovali.**

za levjestrčane

Slovensko društvo hospic že več kot 20 let skrbi za umirajoče in njihove svojce.

Slovensko društvo hospic pripravlja že 18. tabor za levjestrčne otroke, ki so doživeli smrt bližnjega. Tabor gradi prostor, ki otrokom pomaga žalovati, omogoča jim nov začetek in preblevanje izgube.

Pomagajte nam, da ne ostanejo prezrti. Več o podpori tabora najdete na www.hospic.si.

Prispevajo lahko uporabniki mobilnih storitev Telekom Slovenije. Pravila in pogoji za sodelovanje pri storitvi SMS-donacija so objavljeni na spletni strani www.hospic.si

b r e z p l a č n a o b j a v a

Izžrebani nagrajenci nagradne križanke **GORENJSKEGA GLASA**, ki je bila objavljena v Loških novicah 12. julija 2016, z geslom UPORABNOST SADEŽEV, prejmejo bon za 15 EUR Optike Monokel: **Apolonija Guzelj**, Škofja Loka, **Jožica Rooss**, Kranj in **Alojzij Kokalj**, Selca.

Izžrebani nagrajenci nagradne križanke **ZAVODA ZA TURIZEM IN KULTURO KRANJ**, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu 19. julija 2016, z geslom SE SREČAMO V KRANJU, so: dnevni test s Škodo Octavio Combi prejme **Jožica Rehberger**, Golnik, 4-urni test s Škodo Fabio prejme **Milan Bolka**, Cerklje, VW USB-ključek prejme **Jana Trepše**, Škofja Loka, dežnik prejme **Ivica Premrov**, Žabnica.

Izžrebani nagrajenci nagradne križanke **GORENJSKEGA GLASA**, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu 22. julija 2016, z geslom PRIJETNE POČITNICE, prejmejo bon za 15 EUR Optike Monokel: **Marija Zalta**, Srednja vas v Bohinju, **Veronika Bešter**, Škofja Loka, **Marjeta Klanjšek**, Preddvor.

Nagrajenci nagradne križanke **KMETIJEVVITOVLAH**, ki vabi na trgateg, objavljene v Gorenjskem glasu 26. julija 2016, so: 1. nagrada - 3 buteljke vina: **Ljudmila Križnar** iz Škofje Loke; 2. nagrada - 2 buteljki vina: **Marija Heberle Perat** z Jesenic; 3. nagrada - 1 buteljka vina: **Marija Poličar** iz Naklega.

Nagrajenci nagradne križanke **TRGOVINE NANCY**, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu 29. julija 2016, so: 1., 2. in 3. nagrada - KOPALNO KRILO prejmejo: **Marjan Zorec** iz Kranja, **Vida Košir** iz Gozd Martuljka in **Katarina Zarnik** iz Komende.

Izžrebani nagrajenci nagradne križanke **SEJEM EROTIKE**, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu 5. avgusta 2016, z geslom DOŽIVETJA NA SEJMU EROTIKE, prejmejo dve vstopnici za sejem: **Oton Žakelj**, Žiri, **Venceslav Panjtar**, Blesjska Dobrava in **Polde Taler**, Zg. Gorje.

Nagrajencem iskreno čestitamo.

Izdelal rekordno hitro letalo

Kamničan Simon Ogrinec je izdelal jadralni model letala, s katerim je Američan Bruce Tebo postavil svetovni rekord v dinamičnem jadraniu z letečim krilom. Zgolj s pomočjo vetra je Ogrinec model pognal do hitrosti kar petsto petdeset kilometrov na uro.

ALEŠ SENOŽETNIK

Kamnik – »Dva dni po tem, ko sem na mednarodnem modelarskem internetnem forumu predstavil model letečega krila Stormchaser 60, ki sem ga sprojehtiral in izdelal sam, sem dobil elektronsko pošto, da bi Bruce Tebo rad preizkusil model,« začne pripoved Simon Ogrinec, 25-letni študent strojništva iz Kamnika, in nadaljuje, »Tebo je vrhunski pilot. To je podobno, kot da bi me poklical Valentino Rossi, naj izdelam okvir za njegov motor.«

Tebo je nato aprila letos res izkoristil dobre vetrovne razmere in odlične karakteristike Simonovega letečega krila – tako se namreč imenuje ta vrsta radijsko vodnega modela jadralnega letala – in na hribu v kalifornijskem Weldonu dosegel svetovni rekord 550 kilometrov na uro v dinamičnem jadraniu. Tebo je tudi nosilec svetovnega rekorda v tako imenovani odprti kategoriji, kjer je zgolj s pomočjo vetra postavil rekord z letom nad osemsto kilometri na uro.

Dinamično jadrnanje z modeli pri nas ni prav razširjeno, a Simon pravi, da ga je zasvojilo takoj, ko je videl prve posnetke na internetu. »Gre za nov način letenja, ki se je začelo razvijati pred približno tremi leti. Podobno kot albatros, ki na podoben način izkorišča zračne tokove, lahko vodimo modele letal. Spustimo ga z vrha hriba in ga vodimo po krožnici za pobočjem, kjer je brezvetrje. Vsakič ko model prileti nad vrh hriba, ga požene veter, za hribom pa ohranja

Simon Ogrinec iz Kamnika je izdelal model letala, s katerim je ameriški pilot dosegel hitrostni rekord 550 kilometrov na uro. / Foto: Aleš Senožetnik

hitrost zaradi brezvetrja. Teoretično torej model vsak krog pridobi hitrost,« pravi Simon o teoriji, ki tako kot mnoge uspešne navdih črpa iz narave.

Modele prodaja po vsem svetu

Kamničan se z modelarstvom ukvarja že od otroštva in se je tudi sam preizkusil v letenju z letečimi krili.

Simon Ogrinec je sprojehtiral in izdelal jadralni model letala, s katerim je Američan Bruce Tebo dosegel svetovni rekord, ko je zgolj s pomočjo vetra model pognal do 550 kilometrov na uro. Ker ob tako visoki hitrosti na model delujejo velike sile, je tehnologija izdelave enaka kot pri pravih letalih.

»Navdušila me je dinamika te vrste letenja, ki zaradi velikih hitrosti modela, ki ima razpon kril vsega 150 centimetrov, od pilota zahteva

ogromno koncentracije,« razlaga Simon, ki je na Veliki planini postavil tudi slovenski rekord 320 kilometrov na uro. Prav zaradi velikih hitrosti mora biti letalo kvalitetno izdelano. »Material in tehnologija izdelave modela sta enaka kot pri pravih letalih. Na model namreč delujejo sile nad 20 G, zato mora biti konstrukcijsko močno in lahko. Leseno letalo bi se hitro razletelo.«

Zaradi velikih hitrosti je hitro usodna tudi vsaka še tako majhna napaka pri letenju. »Sprva sem vsakič izdelal tri modele, šel z njimi na

hrib in po navadi vse razbil. Morda se tudi zato tako malo Slovencev odloča preizkusiti v dinamičnem jadraniu, saj začetnik uniči kar nekaj modelov, preden se nauči leteti. Moja prednost pa je ravno v tem, da letišča krila izdelujem sam, kar je precej ceneje, kot če bi jih kupoval.«

Svoje letalo je poimenoval Stormchaser, kar v angleščini pomeni lovec na nevihte. »Pri nas je najprimernejši veter za letenje po navadi pred nevihtami. Ko sem razmišljal o imenu, sem se zavedel, da zaradi tega vedno lovim nevihte in zato sem svoj model poimenoval Stormchaser,« pravi Simon o izvoru imena za svoje leteče krilo.

Glas o odličnih izdelkih Simona Ogrinca se je hitro razširil med modelarji po svetu. Prodaja jih domala po vsem svetu. Z njimi letijo na Novi Zelandiji in v Ameriki, največ pa jih naročajo piloti iz Švice, Avstrije in Nemčije. Le v Sloveniji še ni prodal nobenega, kar tudi priča o tem, kako zahteven in malo znan je ta atraktiven šport pri nas.

Čeprav si je z modelom Stormchaser ustvaril ime v modelarskem svetu, pa se mladi strojnik dolgoročno ne vidi na tem področju. Skupaj s kolegi so razvili električno rolko, ki dosega hitrost do 50 kilometrov na uro, in prejeli odlične odzive na sejmu v Münchnu. »Zanima me podjetništvo, razvijanje različnih produktov na področju športa in prostoračasnih dejavnosti. Vse naredim sam. Najraje od vsega pa razvijam stvari, ki jih še ni. Imam precej načrtov, a vsega še nočem razkriti,« nekoliko skrivnostno zaključuje Simon.

Petindvajsetletni študent strojništva v modelarskih krogih velja za enega najboljših izdelovalcev tovrstnih letal na svetu. / Foto: Aleš Senožetnik

festival
Pisana Loka

GALA KONCERT PISANE LOKE

JOSIPA LISAC

27.8.2016
20.30

Škofja Loka
škofjeloški grad

pisanaloka.si

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201-42-00, faksu 04/201-42-13 ali osebno na Bleiweisovi cesti 4 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04/531 52 49, 041/855 630
KOPALNI IZOLA: 15. 8., 18. 8., in naprej VEČ TERMINOV, **GOLI OTOK:** 27. 8.; **MADŽARSKE TOPLICE - AKCIJA:** 2.–6. 10.; **BANOVCI:** 16.–20. 10.; **BANJA VRUČICA - SARAJEVO:** 27.–30. 10.; **MEDŽUGORJE - MANDARINE:** 23.–25. 10.; **MURTER:** 30. 8.–6. 9.; 11.–20. 9. **www.rozmanbus.si**

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki glasov Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Prepevanje Marijinih pesmi

Kamna Gorica – V ponedeljek, 15. avgusta, bo ob 19.15 pred Markovo kapelico v spodnjem delu Kamne Gorice prepevanje Marijinih pesmi.

Sv. maša na Kupljeniku

Kupljenik – V nedeljo, 14. avgusta, bo sveta maša v počastitev sv. Lovrenca, in sicer ob 17. uri na Kupljeniku.

Srečanje upokojencev v Lescah

Šenčur – Društvo upokojencev Šenčur vabi na Srečanje gorenjskih upokojencev, ki bo v četrtek, 8. septembra, v Lescah ob 10. uri. Prijave in plačilo bonov, ki so vstopnica za prizo-rišče (7 evrov), se plača v pisarni društva ali pri poverjenikih do 23. avgusta. Organiziran bo tudi avtobusni prevoz. Cena in ura odhoda bosta objavljena kasneje.

Preddvor – Društvo upokojencev Preddvor vabi svoje člane in članice na Srečanje gorenjskih upokojencev, 8. septembra, ob 10. uri na letališču Lesce. Zaradi organiziranega prevoza in bonov za prehrano sprejemajo prijave poverjeniki, v pisarni društva pa v sredo, 24. avgusta, od 10. do 11. ure. Tel.: 040 55 73 63 (Marija).

IZLETI

Skozi sotesko Zarica

Drulovka pri Kranju, soteska Zarica, Trbojsko jezero – Center za trajnostni razvoj podeželja Kranj vabi na naravoslovno-etnološki turistični dogodek. Doživite potovanje skozi sotesko Zarica do Trbojskega jezera po kopnem in po vodi. Udeleženci bodo v prvem delu na pohodu po tematski Poti Jeprškega učitelja spoznavali etnološke, naravoslovne, zgodovinske in literarne zanimivosti območja. Nato se bodo v čolnih podali skozi zeleno sotesko Zarica do Trbojskega jezera. Dogodek bo v nedeljo, 21. avgusta, z začetkom ob 9. uri. Zbor bo na izhodišču tematske poti na Drulovki pri Kranju. Udeležba na dogodku je brezplačna, a je število mest zelo omejeno. Obvezne so prijave do petka, 19. avgusta, oziroma zapolnitve prostih mest. Več informacij in prijava na uros.brancovic@ctrp-kranj.si ali 040 303 752 (Uroš).

Poden–Celovška koča–Ljubelj

Šenčur – Turistično društvo Šenčur organizira v soboto, 20. avgusta, planinski izlet Poden–Celovška koča–Ljubelj. Skupne zmerne hoje bo okrog 6 ur. Del poti je zahteven. Informacije in prijave zbira do četrтка, 18. avgusta, Franci Erzin, tel. 041 875 812.

Pohod na Kofce in Veliki vrh

Britof – Društvo upokojencev Britof - Predoslje vas vabi na planinski pohod na Kofce in Veliki vrh. Pohod bo v petek, 19. avgusta, z odhodom ob 7. uri izpred Kulturnega doma Predoslje. S svojimi avtomobili se bomo odpeljali do Matizovca, nato pa se povzpeli na Kofce. Boljši pohodniki se bodo podali še na dvatisočak Veliki vrh, preostali pa do planine Šije. Skupne hoje bo od 4 do 5 ur. Prijave sprejema Anica Bertonec na tel. 031 346 940.

Pohod na Konjščico

Preddvor – Društvo upokojencev Preddvor - pohodniki vabijo na pohod v torek, 16. avgusta, na planino Konjščico na Pokljuki. Zbirališče bo ob 7. uri na grajskem dvorišču v Preddvoru.

Kolesarski izlet

Kranj – DU Kranj organizira kolesarski izlet Kranj, Čadovlje, Trstenik, Golnik, Letence, Kranj, in sicer v torek, 16. avgusta, ob 8. uri izpred nekdanje trgovske šole na Župančičevi ulici. V primeru dežja izlet odpade.

Pohodniški izlet na Kope in Ribniško kočo

Kranj – DU Kranj organizira pohodniški izlet na Kope in Ribniško kočo (1507 m) na Pohorju v četrtek, 18. avgusta, s posebnim avtobusom ob 7. uri izpred Globusa. Hoje je za okoli 3 ure 30 minut, višinske razlike 200 m, prijave v zplačili v pisarni DU Kranj do srede, 17. avgusta.

Pohod na Skuto, Kranjsko in Koroško Rinko

Kranj – Planinsko društvo Iskra Kranj vabi v soboto, 10. septembra, v osrčje Kamniško-Savinjskih Alp: na Skuto (2532 m), Kranjsko Rinko (2453 m) in Križ ali Koroško Rinko (2433 m). Hoje bo za 10 do 11 ur (vzpon 7 ur, sestop 4 ure). Pot je zelo zahtevna in zračna (na nekaterih mestih izpostavljena – ferata). Tura je primerna le za izkušene planince gornike z odlično kondicijo in popolno opremo. Odhod z lastnim prevozom izpred Mercator centra na Primskovem bo ob 4.30. Prijave in informacije: v pisarni društva (lokacija Iskra Labore) ob sredah med 17. in 18. uro; pri vodniku: Stanko Dolensek, 040 20 61 64, stanko.dolensek@gmail.com. Število mest je omejeno.

PREDAVANJA

Proučevanje Svetega pisma

Kranj – Krščanska adventistična cerkev Kranj vabi v soboto, 13. avgusta, ob 9. uri v Dom krajanov Primskovo, Jezerska c. 41, Kranj, na proučevanje Svetega pisma. Pogovor bo povezovala Marjana Odorčić.

OBVESTILA

Kitarska delavnica in snemanje glasbe

Jesenice – V četrtek, 18. avgusta, bo ob 16. uri v Mladinskem centru na Jesenicah, Kežarjeva 22, potekala kitarska delavnica in snemanje glasbe v studiu. Delavnice in snemanje vodi Staš Hrenič. Zainteresirani kitaristi in basisti naj s seboj prinesejo svoje instrumente in drugo glasbeno opremo, glasbeni avtorji pa naj predhodno na e-naslov pošljejo demo posnetek (lahko v povsem preprosti obliki). Obvezne prijave najkasneje tri dni pred začetkom delavnice na e-naslov: stas.hrenic@gmail.com. Delavnica je brezplačna, več informacij na www.mc-jesenice.si.

Krvodajalska akcija

Preddvor – KO RK Preddvor in KO RK Bela - Bašelj vabita na krvodajalsko akcijo, ki bo v petek, 19. avgusta, ob 6. uri. Odhodi posebnega avtobusa: ob 5.50 Bašelj, ob 5.55 Bela, ob 6.00 Preddvor in ob 6.05 Tupaliče. Kri bodo darovali na Zavodu za transfuzijsko medicino v SB Izola. Krvodajalsko akcijo bodo zaključili z izletom. Informacije in prijave na: 041 382 270 (Milena Zupin) ali 041 781 316 (Jana Smolej).

Za otroke

Preddvor – Na bralni urici, ki se bo v prostorih TIC-a Preddvor odvijala v soboto, 13. avgusta, od 10. do 11. ure, bo na sporedu zgodnica z naslovom Polž na potepu na kitovem repu. Po zgodbi bodo tudi likovno ustvarjali.

RAZSTAVE

Razstava Folklorne skupine DU Naklo

Naklo – V Mestni knjižnici Kranj – Krajevni knjižnici Naklo je do konca meseca septembra v dneh obratovanja knjižnice na ogled razstava Folklorne skupine Društva upokojencev Naklo, ki so jo člani skupine pripravili ob svoji dvajsetletnici delovanja.

LOTO

Rezultati 64. kroga – 10. avgusta 2016
4, 6, 9, 12, 18, 19, 33 in 25

Loto PLUS. **2, 7, 15, 16, 17, 21, 22 in 30**
Lotko: **3 6 6 1 7 0**

Sklad 65. kroga za Sedmico: **250.000 EUR**
Sklad 65. kroga za PLUS: **490.000 EUR**
Sklad 65. kroga za Lotka: **220.000 EUR**

PREJELI SMO

Jubilej prostovoljnega gasilstva v Sloveniji

Prostovoljno gasilstvo v Sloveniji praznuje letos stopetdesetletnico.

Pisalo se je 1868, ko so v Metliki v Beli krajini ustanovili prvo tako imenovano požarno brambo. Njihova naloga je bila prostovoljno pomagati ljudem v stiski. Po dvajsetih letih, leta 1888, so prvo prostovoljno gasilsko društvo na Gorenjskem ustanovili tudi v Škoffji Loki, deset let po tem, leta 1898, pa tudi v Mošnjah. Skupaj so stopili vrli možje iz vseh vasi mošenjske fare in izvolili prvi upravni odbor Ognjegasnega društva Mošnje. Prve prostore za shrambo skromne opreme in orodja jim je ponudil podvinski princ Kamilo Polignac. Takratni mošenjski župnik Ivan Trpin pa je ponudil prostor za gradnjo gasilskega doma. Razvitje prvega gasilskega prapora jim je blagoslovil triglavski župnik Jakob Aljaž, 3. aprila 1899. S pridnim delom vseh vaščanov in faranov so dobili svoj gasilski dom za orodje, pisarno in hišnika.

V raznih požarih niso gasili samo na svojem območju, ampak tudi izven njega. Dne

25. marca 1909 so gasili večji požar v Zalošah, 21. avgusta 1910 so gasili na Zgošči, l. 1932 v Hlebcah, 13. februarja 1937 so gasili velik požar v Kamni Gorici in l. 1947 v Gozdu - Martuljku. Uspešno so pogasili več požarov na svojem okolišju. Bogato in humano delo PGD Mošnje se je nadaljevalo, tudi danes, po tolikih letih, imajo še vedno izkušeno mlado gasilsko ekipo, ki pozna tehniko sodobne gasilske organizacije in obvlada delo izkušenega gasilca.

V okviru društvene dejavnosti aktivno vadi tudi ekipa veteranov, ki na raznih tekmovanjih na državni, regijski in občinski ravni dosega odlična mesta. Trikrat so se že udeležili državnega prvenstva o znanju rokovanja s sodobno gasilsko opremo, in to v Velenju, Ormožu in letos v Kopru. Veseli so novega gasilskega doma, ki je v sklopu Kulturnega doma. Dobre stike in skupno sodelovanje imajo z vsemi krajevnimi organizacijami in krajevnimi skupnostmi. Na novem domu manjka le še freska sv. Florijana, ki je zavetnik gasilcev in je upodobljen skoraj na vseh gasilskih domovih po Sloveniji. Njegov slogan je: »Enajsta ura je odbila, kdor je truden in zaspan, naj v miru le počiva, saj ga varje svet Florijan.«

CIRIL ZUPAN

O varovanju drobnice pred velikimi zvermi

Kranj – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je v sodelovanju z Zavodom za gozdove Slovenije pripravilo knjižico z naslovom Reja domačih živali in sobivanje z zvermi. V njej predstavljajo osnovne značilnosti zveri, njihovo obnašanje ob srečanju s pašnimi živalmi, zlasti drobnico, in električnim pastirjem, značilnosti varovanja živali na paši in tri možne načine varovanja pašnih živali – z električno ograjo, pastirskimi psi in s pomočjo pastirja. Knjižica je v pomoč rejcem domačih živali na območju pojavljanja velikih zveri.

Krtek in njegovi prijatelji so vedno polni dobrih idej. Tokrat so se odločili, da seznanijo najmlajše z angleščino. S pomočjo ilustracij na karticah, kot igra spomin, bodo otroke naučili 48 osnovnih angleških besed. Odličen pripomoček za starše in učitelje angleščine v vrtcu.

Cena posamezne knjige je **4,99 EUR** * poština

Knjige lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, jih naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če jih naročite po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si

Gorenjski Glas

ZAHVALA

V 88. letu nas je zapustila draga mama

MARJETA BOZOVIČAR

roj. Korošec, Skalarjeva mama iz Zminca 33

Hvala vsem, ki ste pospremili našo mamo na zadnjo pot, za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in sveče. Hvala Loški Komunali, gospodu župniku, pevcem, trobentaču za zaigrano Tišino in vsem, ki ste nam stali ob strani.

Žalujoci: sin Franci, Janez z Gordano, Meta z družino in nečakinja Iris z Urošem

ZAHVALA

26. julija 2016 je v 78. letu v večno svetlobo odšel mož, oče in ata

INŽ. PETER POKORN

arhitekt in fotograf

Zahvaljujemo se vsem, ki ste mu stali ob strani, mu pomagali in bili njegovi prijatelji.

Posebna hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, ga ohranjate v spominu ter sočustvujete z nami.

Vsi njegovi
Škofja Loka, 28. julij 2016

ZAHVALA

*Tam, kjer si ti,
ni sonca, ne luči.
Le tvoj nasmeh nam v srcih še živi
in nihče ne ve, kako zelo, zelo boli.*

V 71. letu starosti nas je zapustil naš dragi partner, oči, dedek, pradedek, brat in stric

LOVRO PERNE

iz Zgornjih Dupelj, nazadnje stanujoč v Kranju

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in sveče. Posebej se zahvaljujemo prijaznemu osebju Negovalnega oddelka Klinike Golnik, ki je zelo lepo skrbelo zanj v njegovih zadnjih dneh, ter članom Gobarskega društva Kranj za izrečene besede ob slovesu. Hvala tudi vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci vsi njegovi

NAŠEMU JOŽETU V SPOMIN

*Ta luč ni od včeraj,
in ni samo moja.
Ta luč je spomin,
ta luč je upanje.
(T. Kuntner)*

Na veliki šmaren, 15. avgusta 2015, smo se na tržiškem pokopališču poslovili od dragega

JOŽETA AHAČIČA

Zelo ga pogrešamo. Pogrešamo njegove spodbudne besede in prijaznost, njegovo delo in dobro voljo. Hvala vsem, ki ga ohranjate v spominu, hvala prijateljem, ki velikokrat postojite ob njegovem grobu in mu prižigate sveče.

Vsi njegovi

ZAHVALA

*Spomin je kot pesem, ki v srcih odzvanja,
spomin je kot cvet, ki nenehno poganja,
spomin je svetloba, ki dušo obliva,
spomin je ljubezen, ki v srcih prebiva!*

Ob boleči in nenadni izgubi dragega sina, brata in strica

EMILA PETERNELA

univ. dipl. ing. zootehnike iz Mošenj

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, sodelavcem in veteranom vojne za Slovenijo za izrečena sožalja, za vsak topel objem in stisk roke ter podarjeno cvetje in sveče. Hvala gospodu župniku za lep obred, pevcem, govorniku, Stanku za zaigrano Tišino ter Pogrebni službi Novak. Vsem imenovanim in neimenovanim še enkrat iskrena hvala.

Mami Pavla in sestra Jožica z družino

OSMRTNICA

Z bolečino v srcu sporočamo, da nas je v 83. letu zapustil naš dragi mož in oče

DR. ANTON DOLENC

dr. vet. med. iz Vrbenj pri Radovljici

Od njega se bomo poslovili v soboto, 13. avgusta 2016, ob 16. uri na pokopališču v Mošnjah.

Žara bo v vežici od 9. ure dalje.

Žalujoci: žena Cveta, sin Toni z družino, sin Klemen z družino, znanci in prijatelji

OSMRTNICA

V 80. letu starosti nas je zapustil dragi mož in oče

VIKTOR ZEVIK

iz Orehka pri Kranju

Na zadnjo pot ga bomo pospremili danes, v petek, 12. avgusta 2016, ob 16. uri na pokopališču v Bitnjah. Žara bo na dan pogreba od 9. ure dalje v tamkajšnji mrliški vežici.

Žalujoci vsi njegovi

ZAHVALA

*Veš, da je vse tako, kot je bilo,
v vsaki stvari si, ki je v hiši,
v srcu, mislih in besedah naših,
le da korak se tvoj nič več ne sliši ...*

V 84. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, praded in brat

ANTON ERŽEN

Navoškov iz Leskovice

Zahvaljujemo se vsem, ki ste ga spremljali v času njegove tihe bolezni in trpljenja, ga obiskovali in molili zanj. Iskrena hvala gospodom duhovnikom Jožetu Dolencu, Janku Kosmaču in Bojanu Likarju za globoko doživet pogrebni obred. Ob tej boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom iz Leskovice in sosedom iz Gorenje vasi, številnim prijateljem in znancem za izrečena ustna in pisna sožalja, darovano cvetje, sveče in sv. maše. Še posebno se zahvaljujemo gasilcem PGD Gorenja vas, Društvu upokojencev Gorenja vas in pogrebni službi Hipnos za svečano spremstvo na zadnji poti in lepo zapete pesmi. Hvala vsem, ki ste našega dragega očeta v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci: žena Marija, sin Metod, hčerki Mojca in Marjeta z družinami, sestre Mici, Pavla in Anica

ZAHVALA

V cvetu mladosti je gora za vedno vzela našo ljubljeno hčerko in sestro

DAŠO PUH

(1989–2016)

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sovaščanom, sošolcem OŠ Predoslje in Gimnazije Kranj, prijateljem, znancem, sodelavcem podjetja Fenolit, d. d., in kolektivu BGP Kranj. Hvala vam za izrečena sožalja, darovano cvetje in sveče ter denarne darove. Zahvala gre tudi reševalcem GRS Jezersko, helikopterski službi SV ter gospodu župniku Godcu, pevcem in pogrebni službi za lepo opravljen pogrebni obred. Hvala vsem imenovanim in neimenovanim, ki ste našo Dašo pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni
Kranj, avgust 2016

ANKETA

Dopust na morju
in v hribih

MAJA BERTONCELJ

Poletje večina izkoristi za dopust, za preživljanje prostega časa z najbližjimi. Zanimalo nas je, ali ste že bili na dopustu in kako ste ga preživeli?

Martin Močnik, Radomlje:

»Bili smo v Dobbiacu v Italiji, potem sem bil pri stari mami na Veliki planini, trenutno pa smo v Bohinju. Pri nas gremo rajši v hribe kot na morje. Dopust preživljamo aktivno: na kolesu, rolnah, v hribih ...«

Stane Klemenc, Ribčev Laz:

»Poleti sem vedno doma, ker je kajakaška sezona, poleg tega je v Bohinju lepo. Na dopust hodim novembra na južno poloblo, letos sem bil tudi februarja, in sicer na treningu v Patagoniji.«

Katja Močnik, Železniki:

»Na dopustu smo letošnje poletje že bili. Največ mi pomeni, da smo z družino skupaj in kvalitetno izkoristimo čas. Teden dni smo preživeli na morju. Radi pa gremo tudi v gore.«

Jan Novak, Škofja Loka:

»Na dopust gremo vedno na začetku in na koncu poletja, vmes pa celo poletje delamo. Bili smo sredi Atlantika, gremo še bolj na jug Jadrana. Poletja ni brez morja in Bohinja. To je odlična kombinacija.«

Neža Trtnik, Reteče:

»Bili smo na Pelješcu pa potem v Franciji in Italiji ter v Bohinju. Najbolj mi je všeč, ko se vrnemo domov, kjer sem najraje in kjer čas preživljam s prijatelji ter skrbim za živali, ki jih imamo veliko.«

Gorenjska za veliki šmaren

Na Primskovem pri Kranju bo v nedeljo zvečer maševal upokojeni nadškof Alojz Uran, na Brezjah pa na praznični dan ljubljanski nadškof Stanislav Zore.

JOŽE KOŠNJEK

Kranj – Ponedeljkov praznik velikega šmarna ali Marijinega vnebovzetja, ki je najstarejši in eden od največjih krščanskih praznikov, je v Sloveniji tako kot v Avstriji, Italiji in na Hrvaškem tudi dela prost dan. Na Gorenjskem bo za letošnji veliki šmaren še posebno svečano v cerkvah, ki so posvečene Mariji oziroma Marijinega vnebovzetju. Na praznični dan, v ponedeljek, pričakujejo največ vernikov na Brezjah, kjer bo ob 10. uri maševal ljubljanski nadškof metropolitni msgr. Stanislav Zore. Za pridige škofov oziroma nadškofov, ki na veliki šmaren mašujejo na Brezjah, vlada običajno veliko zanimanje, saj običajno povedo stališča katoliške Cerkve do aktualnih družbenih vprašanj. Na predvečer praznika bo na Brezjah po večerni maši procesija z lučkami. Tudi na Primskovem pri Kranju, ki je bilo včasih znano romarsko središče, bosta nedelja in ponedeljek slovesna. V nedeljo zvečer ob 19.30 bo maševal upokojeni ljubljanski nadškof msgr. Alojz Uran, sledila pa bo procesija z lučkami in Marijinim kipom. V ponedeljek, na praznik, bodo ob 15. uri litanije, mašo pa bo daroval

Na praznični dan največ vernikov pričakujejo na Brezjah. / Foto: Gorazd Kavčič

letošnji novomašnik Matej Gnidovec, rojak primskovškega župnika Franca Godca. Ob 17. uri pa bo sklepna svečanost z mašo, ki jo bo daroval domačin Peter Kokotec, ki sicer služi na Dolenjskem in je odgovoren za pastoralo Romov. V Lescah bo šmarenska maša ob 17. uri. Daroval jo bo domači župnik Gregor Šturm. Na Bledu bo v nedeljo zvečer ob 20.30 v župnijski cerkvi sv. Martina koncert harmonikarja Gašperja Primožiča, sopranistke Nataše Zupan in klarinetista Andreja Zupana, na

praznik, v ponedeljek, pa bo ob 17.30 maša na otoku. Daroval jo bo domači župnik Janez Ferkolj. Na Mlinem bo v nedeljo, 14. avgusta, ob 20. uri Predšmarni večer, na katerem bodo že štirinajstič zapored brali poezijo in prozo ustvarjalcev, ki jim je Bled vir ustvarjalnega navdiha. V ponedeljek ob 15. uri bo maša tudi pri kapelici na Voglu, v Žičnicah Vogel pa so za to priložnost pripravili praznični paket, ki vključuje povratno karto in topli obrok v okrepčevalnici Viharnik. Veliki šmaren posebno častijo

tudi Slovenci v zamejstvu. Najbolj znano Marijino svetišče je Gospa Sveta severno od Celovca. Slovenska šmarenska maša pa bo v ponedeljek ob 10.30 pri Mariji na otoku na Vrbskem jezeru. Pel bo cerkveni zbor iz Hodiš, maševal pa bo škofov vikar, Slovenec Jože Marketz. Praznik pa na njegov predvečer že nekaj let na poseben način, z družanjem likovnikov glasbenikov in književnikov, obeležijo na Emni gori nad Globasnico s prireditvijo Trivium – Tri poti – Drei Wege.

Obnavljajo mrliške vežice

VILMA STANOVNIK

Kranj – Poročali smo že, da so v juliju neosvetljeni del pokopališča v Kranju in Bitnjah opremili s solarnimi lučmi. Na Mestnem pokopališču Kranj je sedaj nameščenih osem novih solarnih luči, na pokopališču Bitnje pa tri nove solarne luči. Vrednost del je bila nekaj manj kot 23 tisoč evrov.

Prav tako je na kranjskem pokopališču zaključena druga faza ureditve prostora za raztros pepela, v sklopu katere so postavili drugo polovico spominskega obeležja. Vrednost izvedenih del

druge faze je nekaj manj kot 21 tisoč evrov.

Na kranjskem pokopališču pa obnavljajo tudi mrliške vežice. Obnova je potrebna zaradi dotrajanega tako zunanega dela objekta kot notranjosti vežic ter težav z ogrevanjem prostorov v zimskem času. Dela obsegajo vgradnjo IR-panelov za ogrevanje, obnovo tlaka in stropov v notranjosti, zamenjavo dotrajanih oken, čiščenje in pleskanje zunanega dela vežic ter ureditev električne napeljave. Obnova bo predvidoma končana v septembru, vrednost del pa je nekaj več kot 36 tisoč evrov.

Na kranjskem pokopališču bodo do konca septembra obnovili tri mrliške vežice. / Foto: Gorazd Kavčič

Zbirajo podatke o redkih hroščih

Kranj – Na zavodu za varstvo narave že deveto leto zbirajo podatke o redkih in ogroženih vrstah hroščev – o rogaču ter o alpskem, hrastovem in bukovem kozličku, pri tem pa tudi letos k sodelovanju vabijo ljubitelje narave. Prosijo jih, da svoja opažanja zabeležijo, hrošče poslikajo in to vnesejo na spletni portal www.sporocivstvo.si, kjer je možno najti tudi enostavna navodila in opise hroščev. V Sloveniji najdemo te hrošče predvsem v domorodnih listnatih gozdovih, kjer prevladujejo hrast, bukev, kostanj in drugi listavci.

Prijava za gorenjsko tekmovanje v oranju

Kranj – Društvo kmetijskih inženirjev in tehnikov Gorenjske bo v soboto, 27. avgusta, pripravilo na njivah v okolici Lahovč letošnje gorenjsko tekmovanje v oranju na strnišču z dvo-brazdnimi plugi krajniki in obračalnimi plugi. Prijave sprejema na naslov DKIT, Iva Slavca 1, Kranj, ali po telefonu na številko 040 530 230, na kateri orači lahko dobijo tudi dodatne informacije in se seznanijo s tekmovalnimi pravili. Najboljša orača se bosta uvrstila na državno tekmovanje, ki bo 16. in 17. septembra na Grmu pri Novem mestu.

vremenska napoved

Danes bo delno jasno z občasno povečano oblačnostjo. Zjutraj bo ponekod po nižinah in dolinah megla. Jutri in v nedeljo bo pretežno jasno.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

7/22 °C

SOBOTA

11/26 °C

NEDELJA

12/28 °C

